

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ALMANCA ÖĞRETMENLİĞİ BÖLÜMÜ

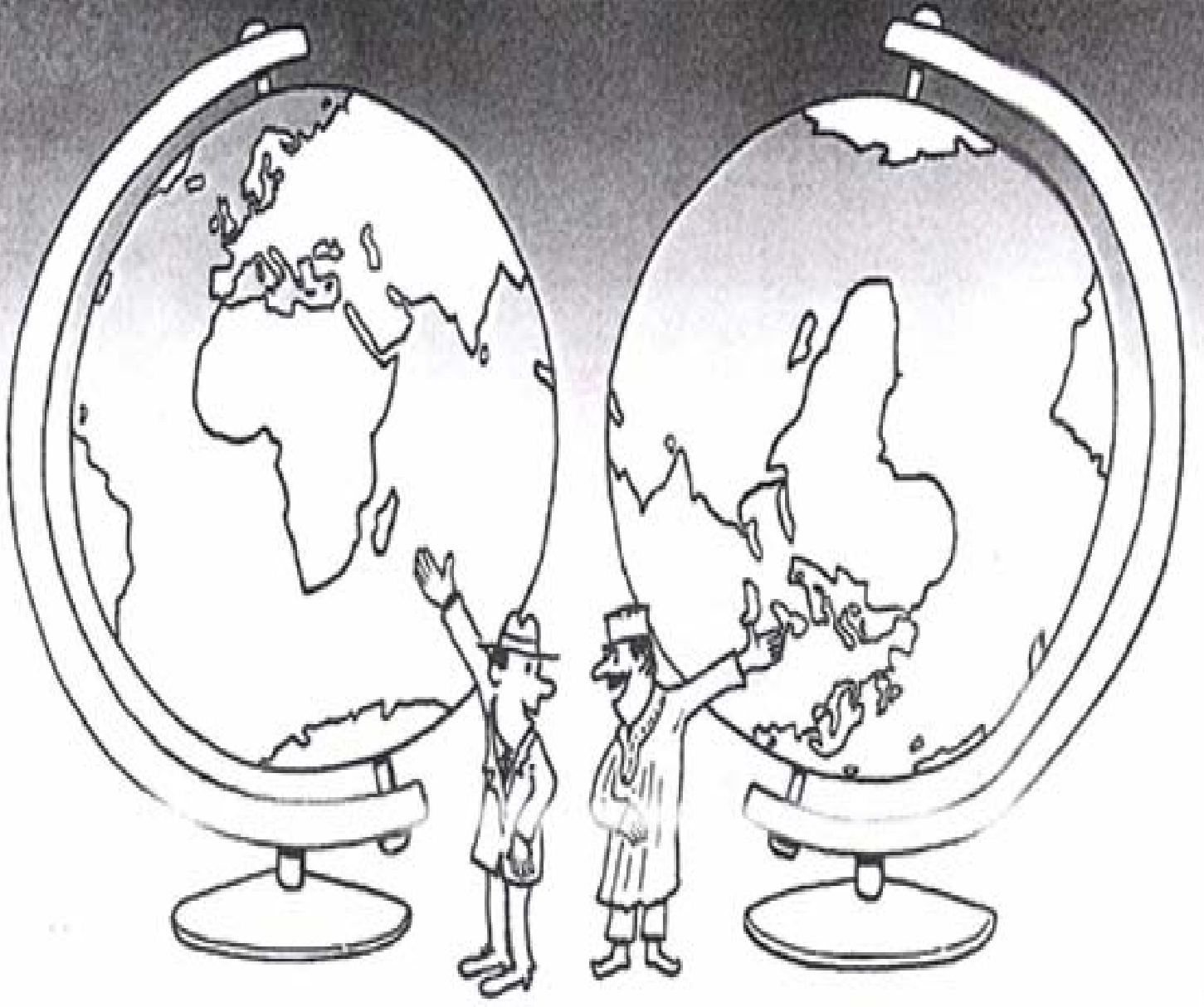
YABANCI DİL ÖĞRETİMİNDE
KÜLTÜREL ÖĞELERİN ETKİSİ VE BU ÖĞELERİN
YABANCI DİL KİTAPLARINDA UYGULANİŞ BİÇİMİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Yasemin ÇETİNKAYA

DANIŞMAN
Yrd.Doç.Dr. Şerif ORUÇ

ANKARA-2008

KÜLTÜR V E DİL

FÜHLE MICH BERBAT

Bir eksiklik hissediyorum,
Unzufriedenim.
Kann mich für nichts begeistern,
Fühle mich huzursuz.

Anlatamıyorum derdimi.
In meiner Muttersprache
Verklemmt zwischen zwei Kulturen,
Wer bin ich? Bilmıyorum.

Bir çelişki içindeyim, bulantı mı diyeyim.
Sanki içimde bir Verschleiß var.
Masse ist träge, ben de Masseyim
Konstruktiv bir şey yaratamıyorum, flüße dahin.

Doch wohin, bilmıyorum.
Huzursuz bir yolda titrek adımlarla,
Bilinmeyen karanlık bir geleceğe doğru,
Seke seke ilerliyorum.

Die Zeit vergeht wie im Fluge
Wohin führt der Weg, bilmıyorum.!

Murat GÜVER

TEŞEKKÜR

Mastıra başladığım andan itibaren bana emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle bana danışmanlık sürecinde manevi desteğini hiç eksik etmeyen saygıdeğer hocam Yrd. Doç. Dr. Şerif ORUÇ'a teşekkür ediyorum.

Tezime başlamadan önce kendilerinden ders aldığım Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ, Prof. Dr. Zeki Cemil ARDA, Prof. Dr. Altan ALPEREN ve Yrd.Doç. Dr. Kenan ÖNCÜ hocalarıma emeklerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Tezimle ilgili yaptığım anket sürecinde manevi desteğini gördüğüm arkadaşım Arş. Gör. Bahattin DEMİRTAŞ ve anketin değerlendirilmesi noktasında emeği geçen sayın Yrd. Doç. Dr. Bülent ALTUNKAYNAK'a teşekkür ediyorum.

Son olarak bana bu yaşıma kadar maddi ve manevi destek veren aileme; özellikle annem Nihal ÇETİNKAYA ve babam Durmuş ÇETİNKAYA'ya teşekkür ediyorum.

ÖZET

Globalleşen dünyada bir köy uzaklığı kadar mesafe oluşan ülkeler arasında artık mecburi bir iletişim ihtiyacı doğmuştur.

Önceden diğer ülkelere gidip-gelmek veya o ülkelere ait bilgilere bir tuş yakınlığında ulaşabilmek ütopya gibi algılanırken, şimdi artık bunun gerçekleştiğini görüyoruz.

Tabii ki başka ülkeleri tanımaya başlamak ve onlarla çeşitli ortaklıklara girmek beraberinde iletişimsel problemleri de getirdi. Her şeyden önce diğer ülkelerle iletişim kurup anlaşabilmek için o ülkeye ait dili bilmek zorunluluğunu doğurdu.

Dil bilmek bir süre sonra yetmez oldu. Çünkü “ne söylediğin değil, karşındakinin söylediklerinden ne anladığıyla” ilgili kaotik durumlar ortaya çıktı. Sadece dili öğrenmenin anlamak için yeterli olmadığı tespit edildi. O dile ait kültürel öğeler veya kültüre ait doğrular ve yanlışlar da insanları etkiledi.

İnsanlar arasında düzgün bir ilişkinin oluşabilmesi için, doğru bir iletişimin kurulması gerekiyordu. Dil öğrenme ihtiyacına bağlı olarak, dil öğreticilerinin gerekliliği ortaya çıktı. Zamanla bu, bir sistematik duruma kavuştu.

Dil neydi? Nasıl öğretilmeliydi? Kurallar nasıl konulmalıydı? v.b. sorularla yıllarca değişik metot ve yöntemler oluştu. Çünkü insan gelişiminin tarihiyle birlikte, dil öğretimi ve öğrenimiyle ilgili de farklılıklar oluştu. Her tespit edilen metotda bir eksiklik fark ediliyor ve yapılan düzeltmeler sonucunda yine ortaya yeni bir öğretim metodu çıkıyordu.

İşte ben bu hazırlamış olduğum tezimde, 20. yy.’ın ikinci yarısından itibaren ortaya çıkmış olan “Interkulturelle Methode”yi yabancı dil öğretimi bağlamında ortaya koymaya çalıştım.

Dil öğretimi geniş bir derya. Bir çok faktörü bünyesinde topluyor ve bu faktörler birbirini etkileyebildiği oranda başarılı oluyor. Dili oluşturan faktörler arasında “dört beceri”de denen **okuma, yazma, dinleme ve konuşma** yer almaktadır. Bu faktöre beşinci ve önemli bir madde olarak “kültür”de katılmıştır. Çünkü uzmanlar anlamışlardır ki, dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürüne ait bilgilere sahip olamazsak tam bir iletişim sağlanamayacaktır.

Bu tezde bundan yola çıkarak “yabancı dil öğretiminde, kültürel farklılıklardan doğan hataların neler olduğunu, bu hataların giderilmesi için neler yapılması gerektiğini, kültürel öğelerin yabancı dil kitaplarında yer alma zorunluluğunun nedenleri” **Interkulturelle Methode** kapsamında sunulmaya çalışılmıştır.

Asıl konuyu verebilmek için şu bölümler hakkında da açıklamaya gereksinim duyulmuştur.

I. bölümde “Dil nedir?”, “anadil” ve “yabancı dil” nedir? kavramlarının terimsel anlamları verilmiştir. Farklı alanlardaki bilim adamlarının tanımları verilmiştir. “Ana dil” ve “Yabancı dil” bağlamında “Dil edinimi” ve “Dil öğrenimi” konularına açıklık getirilmiştir.

II. bölümde I. Bölüme uygun olarak “iki dilli çocuklar”dan bahsedilmiştir. Yani iki farklı dil içinde büyümüş çocuklar ve özellikleri, onların yaşadıkları avantajlar ve dezavantajlar aktarılmaya çalışılmıştır.

III. bölümde “Kültür”, “Kultur-Dil ilişkisi” ve “Ülke bilgisi” verilmiştir. Burada amaç; kültürün dile, dilin de kültüre etkilerini sunmaktır.

IV. bölüme “İletişimle” giriş yapılmıştır. Bu bağlamda hem bedensel, hem de düşünsel iletişimin farklılıkları ve benzerlikleri sunulmuştur.

V. bölümde artık asıl konuya giriş yapılmıştır. “Interkulturelles Lernen” başlığıyla metodun özelliklerine doğru yol alınmıştır.

‘Kültürlerarası’ ne demektir? Neyi ifade eder? Nelerden etkilenir? Kriterleri nelerdir? gibi sorulara cevap aranmıştır bir nevi. Bu bağlamda dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürü yanında ülke bilgisinin önemi de vurgulanmıştır. Kültürel farklılıklardan dolayı insanların yaşadıkları yanlış anlamalar ve en önemlisi Kültür Şoku verilmiştir. Kültür şokuyla ilgili yaşanmış örnek olaylar aktarılmıştır.

VI. bölümde artık metot hakkında bilgi verilmiştir. Metodun ne olduğu ve neden kullanılması gerektiği izah edilmiştir. Akabinde “Interkulturelle Methode”nin kuralları ve özellikleri verilmiştir.

VII. bölümde “Interkulturelles Methode”ye göre yazılmış kitap incelemeleri sunulmuştur. Farklı kitaplardan, farklı kültürlere ait bilgiler içeren resimler ve değerlendirmeleri verilmiştir.

VIII. ve son bölümde ise tez konusuyla ilgili, Anadolu Liselerinin birinci yabancı dili Almanca olan okullarında uygulanan anket değerlendirmeleri verilmiştir.

ABSTRACT

In a global world, between the countries close to each other as if they were towns, a necessity for a compulsory communication has occurred.

Formerly going to and coming from other countries or access to the information of those countries with only a key was thought as a utopia, but now it is real.

Of course being close to other countries and having some partnership with them lead to communicative problems. First of all to learn the language of the country for communicating with them has become vital.

Afterwards knowing the language has become insufficient, as some chaos has occurred about “not what you say but what you understand from the words of the person you talk”. It is confirmed that only learning the language is not sufficient for communicating. Culture of that language and its rights and wrongs also affected people.

To establish a correct relation between people, it is necessary to establish a true communication. As a result of need to language learning, necessity of language teachers has occurred. In the course of time this became a systematic occasion.

What was the language? How should it be taught? How should the rules be established? so on. These questions have led to many different methods and techniques in years. Because, with the development of the human being; differences in language teaching and learning have occurred. Each settled method has a deficiency and as a result of the adjustments on them new methods have been introduced.

In my thesis, I try to establish “Intercultural Method” appeared from the second half of the 20. century, in the field of foreign language teaching.

Language teaching is a very large area. It comprises many factors and its success depends on the level these factors effect each other. There are four factors in language “reading, writing, listening and speaking”; these are also called as “four skills”. “Culture” which is the fifth and important factor is added to these four factors. Because the experts realized that we can not create a correct and full communication without learning the culture of the country whose language we learn. In this thesis “mistakes emerging from the cultural differences, what must be done to eliminate these and reasons for the necessity of cultural components in foreign

language books” are tried to be explained within the context of **“Intercultural Method”**

To represent the main subject explanations of the parts of thesis are required.

In part I; terminological meanings of “What is language?”, “What are mother tongue and foreign language?” are defined. Definitions of the scientists from different fields are given. Within the concepts of “mother tongue and foreign language” “language acquire” and “language learning” subjects are explained.

In part II in compliance with part I, “children speaking two languages” are dealt. They are the children who grow up in two different languages. They, their features and the advantages and disadvantages they encounter are tried to be explained.

In part III “Culture”, “Culture-Language relation” and “Country Knowledge” are represented. Aim is to represent the effect of culture to the language and of language to the culture.

Part IV begins with “Communication”. In this context differences and similarities of physical and intellectual communication are represented.

In part V actual subject has been introduced. Under the title of “Intercultural Learning” features of the method are introduced.

Questions such as What does “Intercultural” mean? Which things does it affect from? What are its criteria? are tried to be answered. Within this context besides the importance of culture of the country of which we learn the language, the importance of country knowledge is also emphasized. Misunderstandings emerging from the cultural differences and most importantly Cultural Shock are represented. Experiences upon cultural shock are told.

In part VI information upon the method is provided. What the method is and why it must be used are conceived. Then rules and features of “Intercultural Method” are explained.

In part VII studies on the books written in accordance with “Intercultural Method” are provided. Pictures from different books and consisting information on different cultures and their evaluations are represented.

In part VIII, the last part, questionnaire evaluations applied to Anatolian High Schools whose first foreign language is German are given.

İÇİNDEKİLER**TEŞEKKÜR****ÖZET****ABSTRACT****SAYFALAR****İ****İİ****V****BÖLÜM-I****1.GİRİŞ****1****1.1.PROBLEM****1****1.2.ALT PROBLEMLER****2****1.3.ARAŞTIRMANIN AMACI****2****1.4.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ****3****1.5.ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI****3****1.6.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI****3****1.7.TANIMLAR****4****1.8. DİL****4****1.9. KÜLTÜR****4****1.10. METOD****4****1.11. KÜLTÜRLERARASI METOD****5****1.12. KISALTMALAR****5****BÖLÜM-II****2. DİL NEDİR?****6****2.1.YABANCI DİL VE ANA DİL****8****2.2. YABANCI DİL NEDİR?****8****2.3. DİL ÖĞRENEREN KİŞİLER****15****2.4. ANA DİL (DİL EDİNİMİ)****16****2.5. DİL EDİNİMİ****18****2.6. YABANCI DİL ÖĞRETMENLERİ****19**

BÖLÜM-III

3. VÜCUT DİLİ	21
3.1. JEST/MİMİK/PANDOMİM	22

BÖLÜM-IV

4. İKİ DİLLİ ÇOCUKLAR	24
4.1. İKİ DİLLİ ÇOCUKLARIN ÖZELLİKLERİ	24
4.2. İKİ DİLLİLİĞİN YARARLARI	24
4.3. İKİ DİLLİLİĞİN ZARARLARI	24
4.4. KUVVETLİ DİL-ZAYIF DİL	26
4.5. DOĞAL İKİ DİLLİLİK	27
4.6. DİL KORUNMASI VE DİL KAYBI	27
4.7. DİL EDİNİMİNDE YAPILAN HATALAR	28
4.8. YARIM DİLLİLİK-İKİ TARAFLI YARIM DİLLİLİK	29

BÖLÜM-V

5. KÜLTÜR NEDİR?	31
5.1. “KÜLTÜRLERARASI İLİŞKİ”İLE NEYE ULAŞILABİLİR	34
5.2. KÜLTÜR POLİTİKASININ GELECEĞİ	35
KÜLTÜRLERARASI OLUŞUMDUR	
5.3. KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENMENİN EVRELERİ	36

BÖLÜM-VI

6. İLETİŞİM	38
6.1. İLETİŞİM STRATEJİLERİ	38
6.2. KİŞİLERARASI İLETİŞİME NEDEN İHTİYAÇ	39
DUYULUR?	

BÖLÜM-VII

7. KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENME	41
7.1. KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENMENİN TANIMLARI	41

7.2. ÖĞRETİM MATERYALLERİNDE	42
7.3. KÜLTÜRLERARASI OLUŞUM-ENTEGRASYONA DOĞRU BİR YOL	43
7.4. KÜLTÜRLERARASI KONSEPTTE KELİME ÇALIŞMASINA BAKIŞLAR	43
7.5. KÜLTÜRLERARASI DURUMA BİR BAKIŞ	44
7.6. KÜLTÜRLERARASI METOT	46
7.7. YÖNTEM VE TEKNİK	48
7.8. KÜLTÜRLERARASI AŞAMALAR	50
7.9. ÖĞRETİCİ-METODSAL KONSEPTİN ŞARTLARI	51

BÖLÜM-VIII

8. VATAN KAVRAMI NEDİR?	52
8.1. ÇİFT KÜLTÜRLÜLÜK	52
8.2. KÜLTÜREL YANLIŞ ANLAMALAR	54
8.3. EMPATİ	56
8.4. FARKLI KÜLTÜREL GELENEKLERE GÖRE ÖRNEKLER	57
8.5. KÜLTÜR ŞOKU	58
8.6. KÜLTÜR ŞOKUNUN GENEL BELİRTİLERİ	59

BÖLÜM-IX

9. KÜLTÜRLERARASI METODA GÖRE FARKLI DERS KİTAPLARINDAKİ ALIŞTIRMALAR	60
9.1. RESİM-1	60
9.2. DEĞERLENDİRME-1	60
9.3. RESİM-2	61
9.4. DEĞERLENDİRME-2	61
9.5. RESİM-3	62
9.6. DEĞERLENDİRME-3	62
9.7. RESİM-4	63
9.8. DEĞERLENDİRME-4	63
9.9. RESİM-5	64

9.10. DEĞERLENDİRME-5	64
9.11. DEĞERLENDİRME-6	65
9.12. RESİM-6	65
9.13. RESİM-7	66
9.14. DEĞERLENDİRME-7	66
9.15. DEĞERLENDİRME-8	67
9.16. RESİM-8	67
9.17. RESİM-9	68
9.18. DEĞERLENDİRME-9	68
9.19. RESİM-10	69
9.20. DEĞERLENDİRME-10	69
9.21. RESİM-11	70
9.22. DEĞERLENDİRME-11	70
9.23. RESİM-12	71
9.24. DEĞERLENDİRME-12	72
9.25. RESİM-13	72
9.26. RESİM-14	73
9.27. DEĞERLENDİRME 14	73
9.28. RESİM-15	74
9.29. RESİM-16	75
9.30. RESİM-17	76
9.31. DEĞERLENDİRME-17	76
9.32. RESİM-18	77
9.33. DEĞERLENDİRME 18	77
9.34. RESİM-19	77
9.35. DEĞERLENDİRME-19	78
9.36. RESİM-20	78
9.37. DEĞERLENDİRME 20	78
9.38. RESİM-21	79
9.39. DEĞERLENDİRME-21	79
9.40. RESİM-22	80
9.41. DEĞERLENDİRME-22	80

9.42. RESİMSİZ ALIŞTIRMA-23	81
9.43. DEĞERLENDİRME-24	81
9.44. RESİM-24	82

BÖLÜM-X

10. YÖNTEM	83
10.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	83
10.2. EVREN	83
10.3. ÖRNEKLEM	83
10.4. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	84
10.5. VERİLERİN ANALİZİ	84

BÖLÜM-XI

11. VERİLERİN ANALİZİ	86
11.1. FREKANS VE YÜZDELER	87
11.1.1. KİŞİSEL BİLGİLER	87
11.1.2. Tablo-1 Cinsiyete ait frekans ve yüzde dağılımları	87
11.1.3. Tablo-2 Yaşa ait frekans ve yüzde dağılımları	87
11.1.4. Tablo-3 Okullara ait frekans ve yüzde dağılımları	87
11.1.5. Tablo-4 Sınıfa ait frekans ve yüzde dağılımları	87
11.1.6. Tablo-5 Almancayı öğrendiği yere göre frekans ve yüzde dağılımları	88
11.1.7. Tablo-6 Almancayı kursta öğrenme durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları	88
11.1.8. Tablo-7 Almancayı okulda öğrenme durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları	88
11.1.9. Tablo-8 Almancayı Almanca konuşulan bir ülkede öğrenenlerin kalış sürelerine ait frekans ve yüzde dağılımları	88
11.1.10. Tablo-9 Almancayı kursta öğrenenlerin kurs süresine ait frekans ve yüzde dağılımları	89

11.1.11. Tablo-10 Almancayı okulda öğrenenlerin süresine ait frekans ve yüzde dağılımları	89
11.1.12. Tablo-11 Almancayı doğup büyüdüğü yerde yaşayarak öğrenenlerin doğup büyüdüğü yere göre frekans ve yüzde dağılımları	89
11.1.13. Tablo-12 Almancayı bu dili bilip konuşan bir ailede öğrenenlerin aile yapısına ait frekans ve yüzde dağılımları	89
11.1.14. Tablo-13 A bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	90
11.1.15. Tablo-14 B bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	91
11.1.16. Tablo-15 C bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	92
11.1.17. Tablo-16 D bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları	93
12.HİPOTEZ TESTLERİ	94
12.1.CİNSİYETE İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR	94
12.1.1. Tablo-17 Faktörler için cinsiyete göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi	94
12.1.2. Tablo-18 Faktörlerin cinsiyete göre karşılaştırılması	94
12.1.3. Tablo-19 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması	95
12.1.4. Tablo-20 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması	96
12.1.5. Tablo-21 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması	97

12.1.6. Tablo-22 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli)	98
maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması	
13.YAŞA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR	99
13.1. Tablo-23 Faktörler için yaşa göre	99
Kolmogorov-Smirnov normallik testi	
13.2. Tablo-24 Faktörlerin yaşa göre karşılaştırılması	99
13.3. Tablo-25 C bölümünün yaşa göre	100
çoklu karşılaştırılması	
13.4. Tablo-26 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı	100
dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin	
yaşa göre karşılaştırılması	
13.5. Tablo-27 B bölümündeki (yabancı	101
dildeki seviye) maddelerin yaşa göre karşılaştırılması	
13.6. Tablo-28 C bölümündeki (yabancı dilde	103
öğrenme nedeni) maddelerin yaşa göre karşılaştırılması	
13.7. Tablo-29 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme	104
şekli) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması	
14.OKULA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR	106
14.1. Tablo-30 Faktörler için okula göre	106
Kolmogorov-Smirnov normallik testi	
14.2. Tablo-31 Faktörlerin okula göre karşılaştırılması	106
14.3. Tablo-32 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı	107
dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin okullara	
göre karşılaştırılması	
14.4. Tablo-33 B bölümündeki (yabancı dildeki	108
seviye) maddelerin okullara göre karşılaştırılması	
14.5. Tablo-34 C bölümündeki (yabancı dilde	110
öğrenme nedeni) maddelerin okullara göre karşılaştırılması	
14.6. Tablo-35 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme	111
şekli) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması	

15.SINIFLARA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR	113
15.1. Tablo-36 Faktörler için sınıfa göre	113
Kolmogorov-Smirnov normallik testi	
15.2. Tablo-37 Faktörlerin sınıflara	113
göre karşılaştırılması	
15.3. Tablo-38 A bölümündeki (öğrendiğiniz	114
yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin	
sınıflara göre karşılaştırılması	
15.4. Tablo-39 B bölümündeki (yabancı dildeki	115
seviye) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması	
15.5. Tablo-40 C bölümündeki (yabancı dilde	116
öğrenme nedeni) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması	
15.6. Tablo-41 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme	117
şekli) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması	
 16.ALMANCAYI ÖĞRENDİĞİ OKULA	 118
İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR	
16.1. Tablo-42 Faktörler için Almancayı	118
öğrendiği okula göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi	
16.2. Tablo-43 Faktörlerin Almancayı öğrendiği	118
okula göre karşılaştırılması	
16.3. Tablo-44 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı	119
dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin Almancayı	
öğrendiği okula göre karşılaştırılması	
16.4. Tablo-45 B bölümündeki (yabancı dildeki	120
seviye) maddelerin Almancayı öğrendiği	
okula göre karşılaştırılması	
16.5. Tablo-46 C bölümündeki (yabancı dilde	122
öğrenme nedeni) maddelerin Almancayı	
öğrendiği okula göre karşılaştırılması	

16.6. Tablo-47 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması	123
17.ALMANCAYI OKULDA ÖĞRENENLERİN SÜRESİNE İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR	125
17.1. Tablo-48 Faktörler için sınıfa göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi	125
17.2. Tablo-49 Faktörlerin okulda öğrenme sürelerine göre karşılaştırılması	125
17.3. Tablo-50 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması	126
17.4. Tablo-51 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması	127
17.5. Tablo-52 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması	128
17.6. Tablo-53 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması	129

BÖLÜM-XII

18.E-BÖLÜMÜ	130
18.1. <u>1. GURUP</u>	130
18.2. <u>2. GURUP</u>	131
18.3. SORULARA SADECE “EVET”; “HAYIR” VE “BOŞ” DİYE CEVAP VERENLER	133
18.3.1. Tablo-54	133
18.3.2. Tablo-55	133

18.3.3. Tablo-56	134
18.3.4. Tablo-57	134
18.3.5. Tablo-58	134
18.3.6. Tablo-59	135
18.3.7. Tablo-60	135

BÖLÜM-XIII

19. SONUÇ	136
20. KAYNAKÇA	138

EKLER	143
--------------	------------

ANKET SORULARI

21.A-BÖLÜMÜ	144
--------------------	------------

21.1. A-Bölümündeki sorularla,öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açınız ölçülmektedir!	144
---	------------

22. B-BÖLÜMÜ	145
---------------------	------------

22.1. B-Bölümündeki sorularla, öğrendiğiniz yabancı dildeki seviyeniz tespit edilecektir!	145
--	------------

23. C-BÖLÜMÜ	146
---------------------	------------

23.1. C-Bölümündeki sorularla, neden yabancı dil öğrenmekte olduğunuzu ortaya koyacaksınız!	146
--	------------

24. D-BÖLÜMÜ	147
---------------------	------------

24.1. D-Bölümü sorularında,sizlerin yabancı dili öğrenme şeklinizi ölçmekteyiz!	147
--	------------

25. E-BÖLÜMÜ	148
---------------------	------------

25.1. E-Bölümündeki soru sizlerin yabancı dili öğrenme sürecinde yaşadığınız sıkıntılar, yanlış anlamalar veya ilginç olayları tespit edebilmek için hazırlanmıştır!	148
---	------------

26. ANKETİ CEVAPLAYAN KİŞİNİN BİLGİLERİ	149
--	------------

BÖLÜM-1

1.GİRİŞ:

Eğitimin tarihsel gelişimine şöyle bir bakış attığımız zaman, devrim niteliğinde bir çok değişikliğin gerçekleştiğini görürüz.

Sanırım en büyük devrimsel değişim ise, öğretmen merkezli eğitimden, öğrenci merkezli eğitime geçilmiş olmasıdır. Artık globalleşen dünyada, nerdeyse bir köy yakınlığında olan insanların iletişimsel problemleri de bu bağlamda büyük değişikliklere uğramıştır.

Yabancı dil eğitimi ve öğretimi insanlık tarihiyle birlikte şaşırtıcı şekilde değişmiştir. Önceleri çok az insana nasip olan bu ayrıcalık(!), artık her insanın rahatlıkla sahip olduğu bir duruma dönüşmüştür.

Bu bağlamda birbirinden farklı metotlar geliştirilmiş, bu metotlara uygun çeşitli kitaplar hazırlanmış, bu kitaplardaki bilgileri daha iyi aktarabilmek için birbirinden ilginç materyaller geliştirilmiştir.

Hepsinin de ortak amacı, yabancı dili en iyi şekilde öğretebilmektir. Ben de yüksek lisans tez konum olan “Yabancı Dil Öğretiminde Kültürel Öğelerin Etkisi ve Bu Öğelerin Yabancı Dil Kitaplarında Uygulanış Biçimi” ile yabancı dil öğretiminde kültürler arası etkileşimin önemini ve bu önemli olgunun kitaplardaki kullanılış yöntemiyle, bu yöntemin ne gibi yararları olduğunu kanıtlamaya çalışmaktır.

Bu çalışmayı yaparken Interkulturelle Methode ile yazılmış ders kitaplarını inceledim, metod hakkında bilgi verdim, metodun faydasını ölçmek için daha doğrusu metodun önemini anlatabilmek için öğrenciler üzerinde bir anket uyguladım. Buradaki amaç başta dile getirdiğimiz öğrenci merkezli öğretimde öğrencilerin duruma bakış açılarını koymak diyebiliriz.Çünkü var olan problemleri tespit edip çözdüğümüzde dil öğretimindeki zorlukları da aşmış olacağız.

1.1.PROBLEM:

Yabancı dil öğretimi yapılırken, o dile ait kültürel farklılıklardan doğan problemler nelerdir? ve bunları aşma yolunda ne gibi çözümler bulunmalıdır?

1.2.ALT PROBLEMLER:

1. Dil nedir?
2. Ana dil ve yabancı dilin kazanımları nasıl gerçekleşir ?
3. Ana dil ile yabancı dil kazanımları sürecindeki artılar ve eksiler nelerdir?
4. Kültür nedir?
5. Dil ile kültür ilişkisi nedir? nasıl gerçekleşir?
6. Farklı kültürdeki kişiler dil öğreniminde ne gibi sıkıntı yaşarlar?
7. Kültürel yanlış anlamalar ne tür sorunlara yol açar?
8. Bu sorunları ortadan kaldırabilmek için neler yapılmalıdır?
9. Yabancı dilin öğretildiği hedef kitle olan öğrencilerden, o dilin konuşulduğu ülkede doğup büyüyenler ve o dilin konuşulduğu ülkede hiç bulunmamış olanlar arasındaki farklar nelerdir?
10. Öğrenciler okudukları kitaplardaki (genellikle ders kitapları) kültürel öğelere ne kadar aşinalar veya bunun öneminin farkındalar mı?
11. Öğrencilere göre kültürel bilgi eksikliğinin etkileri, avantaj veya dezavantajları nelerdir?
12. Yabancı dil kitaplarında “Interkulturelle Methode’nin kullanılmasının katkısı var mıdır?

1.3.ARAŞTIRMANIN AMACI:

Bu araştırmanın amacı, yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin etkilerini tespit etmektir. Bu bağlamda aşağıdaki kanaatlere ulaşılmıştır.

1. Yabancı dil öğretiminde kültürel etkiler asla yadsınamaz.
2. Yabancı dili öğrettiğiniz hedef ülkelerde kültürel farklılıklardan dolayı çeşitli problemler ortaya çıkacaktır.
3. Kültürel farklılıklardan oluşan öğrenim problemlerinin nasıl giderileceği yapılan ankette ve incelenen ders kitapları kapsamında ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

1.4.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ:

Yabancı dil öğretimindeki süreçlerde uygulanan metodlara baktığımızda karşımıza hep yeni yöntemler çıkmıştır. Her yeni yöntemin, bir önceki yöntemin eksiklerini kapatmaya çalıştığını görüyoruz. Bu yüzyılın gözde öğretim metodu ise globalleşen dünyada sadece kelime veya gramer öğretiminin yeterli olamayacağını; çünkü bu kelime ve gramer öğretiminde farklı ülkelerin kültürel farklılıklarından doğan anlama problemlerini çözmenin de zorunlu olduğunu savunmaktadır. Almanca'daki “suppe essen” anlatımı Türkçe’de “çorba içmek” biçiminde ifade edilmektedir. İşte araştırmanın önemi de burada ortaya çıkıyor. Yabancı dil öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kuralları öğretirken, kültürel ifade farklılıklarını da göz önünde bulundurmanız gerektiğini ifade ediyoruz. Çünkü dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü ne kadar iyi bilirsek, dile hakimiyetimiz de o kadar güçlü olacaktır.

1.5.ARAŞTIRMANIN SAYILTI LARI:

1. Yabancı dil öğretiminde kültürün önemli bir etkisi vardır.
2. Yabancı dil öğretilirken hedef ülkede (yabancı dil aktarılan ülke) kültürel farklılıklardan dolayı hatalar yapılabilir.
3. Yabancı dil öğretimi konusunda ders kitapları ülkenin kültürel yapısına uygun açıklamalarla dolu olmalıdır.

1.6.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIK LARI:

Bu araştırma kapsamında, yabancı dil öğretiminde kültürel öğelerin etkisi ve bu öğelerin ders kitaplarındaki yansımaları verilmeye çalışılmıştır. Bu sebeple öncelikle araştırmanın başında dil nedir, nasıl edinilir, dil-kültür ilişkisi , kültür ve interkulturelle methode kavramları hakkında bilgi verilmiştir. Kültür ve interkulturelle Methode kavramlarının okullarda kullanılan ders kitaplarındaki yansımaları incelenerek ortaya koyulmuştur.Bu incelemeleri yapabilmek için Ankara'daki Anadolu Liselerine gidilmiş ve öğrencilere anket yöntemi uygulanmıştır.

1.7.TANIMLAR:

Araştırmada yer alan ana kavramların tanımları aşağıda verilmiştir.

1.8.DİL:

Dille gündelik her şeyi yapabilmek kendimize güven veriyor. Dil ile duyguları ifade edebiliyoruz ve olaylarla ilgili gerçek ifadeleri gizleyebiliyor veya diğer insanları kandırabiliyoruz. Dil ile etkileyebilir ve terbiye edebiliriz, soru sorabilir ve cevaplayabiliriz, rica edebilir ve dua edebiliriz, nasihat edebilir ve söz verebiliriz, şiir yazabilir, hikâyeler uydurabilir ve fıkralar anlatabiliriz. Demogojiler ve ideolojiler dilsel araçlarla aşağılamalara ve nefrete yol açabilir. (Manfred Geier,1998, S.7)

Dil kültürel yapının da bir aynasıdır: Yeni bir dil öğrenirken, daima şimdiye kadar sahip olduğumuz dilsel ve kültürel bilgilerin anlamlarını yansıtıyoruz.(Alicia Padros und Markus Biechele,2003, S.13)

1.9.KÜLTÜR:

Kültür, günlük dilimizde daha çok toplumsal hayatın bir parçası olan müzik, tiyatro, sanat, eğitim ve gelenek(kültür mirası) gibi konuları ifade etmektedir. Politika ve basında kültürel ayarlamalar ve uygun ifadeler yer almaktadır.(ANIS HAMADEH,2003, www.anis-online.de)

Etnografik anlamdaki kültür ve sivilizasyon, bilginin, inancın, sanatın, ahlâkın, yasanın, geleneğin ve bütün diğer yeteneklerin ve alışkanlıkların ifadesidir. Öyle ki, kişi bu ifadelerle toplumun bir parçasıdır. (Başer 2003, S.37)

1.10.METOD:

Seçilmiş yaklaşıma dayalı sistematik sunumun bir genel planıdır. Diğer bir ifadeyle yol ve usuldür.

1.11.KÜLTÜRLERARASI METOD:

Ders metodlarının sunumunda dersin plan ve şeklinde yer alan yönergeye ve öneriye dikkat ederiz. Öyle ki, bu yönergeler ve öneriler öğreticilere ya direkt metod yardımıyla ya da yabancı dil dersindeki kitapların içeriğiyle yardımcı olmaktadır. Yani biz öğretme açısına odaklanıyoruz. Öğrencilerin gerçekten de öğrenip öğrenmediği veya her metoda göre nasıl öğrenmeleri gerektiği net değildir. Öğrencilerin nasıl öğrendiği konusu üzerine çok bilgimiz yok. Çünkü onların kafasının içini göremiyoruz. Ama biliyoruz ki, her insan farklı öğrenir. Bunun için örnekteki faktörler rol oynamaktadır.

- Yaş
- Öğrenilen konuya ilgi(motivasyon)
- Öğrenilen konunun yapısı
- Mizaç
- Ön bilgi
- Farklı kültürlerin öğrenme geleneği bir etkindir.

1.12.KISALTMALAR:

AKDTYK: Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu

SBD : Sosyal Bilimler Dergisi

BÖLÜM-II

2.DİL NEDİR?

Dil nedir? sorusu üzerine aşağıda çeşitli kişilerin görüşlerine yer verilmiştir. Dilin tanımı farklı açılardan değerlendirilmiştir.Geier'in gerek kendi gerekse çeşitli bilim adamlarının düşüncelerinden yararlanarak dille ilgili aşağıdaki açıklamaları yapmıştır.

Geier'e göre, (1998,S.7) dille gündelik her şeyi yapabilmek kendimize güven veriyor. Dil ile duyguları ifade edebiliyoruz ve olaylarla ilgili gerçek ifadeleri gizleyebiliyor veya diğer insanları kandırabiliyoruz. Dil ile etkileyebilir ve terbiye edebiliriz, soru sorabilir ve cevaplayabiliriz, rica edebilir ve dua edebiliriz, nasihat edebilir ve söz verebiliriz, şiir yazabilir, hikâyeler uydurabilir ve fıkralar anlatabiliriz. Demogojiler ve ideolojiler dilsel araçlarla aşağılamalara ve nefrete yol açabilir.

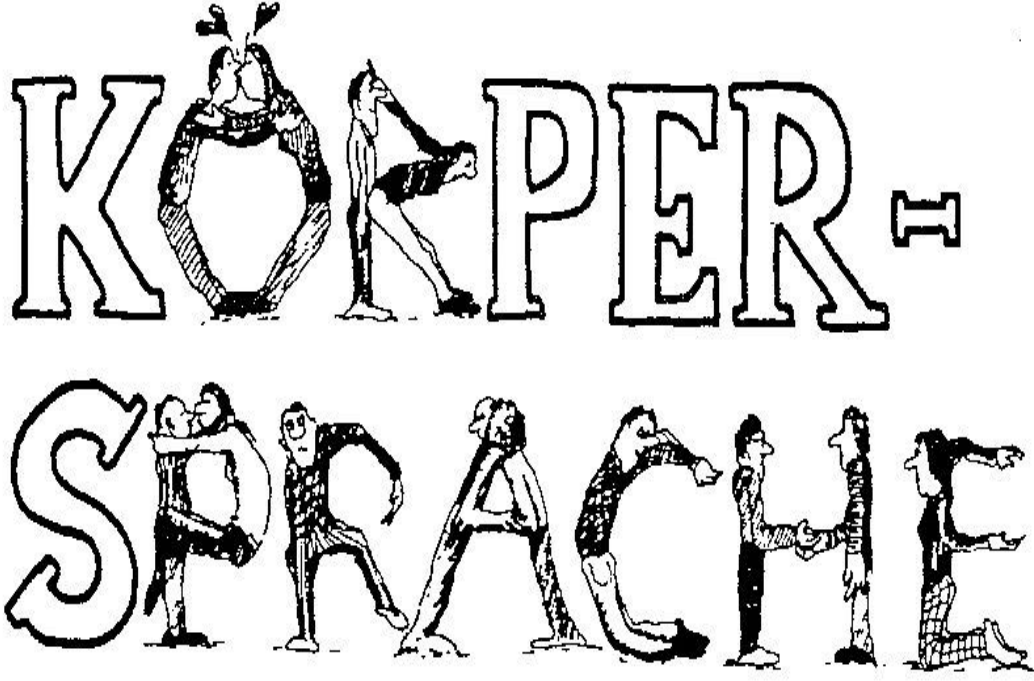
Geier (1998,S.7) Wilhelm von Humboldt'un çalışmalarından da yararlanarak şu açıklamayı yapmıştır: Dil statik, durağan bir yapı değildir, bilâkis dinamik, sürekli değişen bir güce sahiptir. Sadece kullanıldığı sürece yaşamaktadır. Prusyalı eğitim reformcusu Wilhelm von Humboldt da dil bilimi araştırmalarında bu kanaati ortaya koymuştur.

Daha sonra Geier (1998, S. 7,8) Ludwig Wittgenstein'ı referans göstererek şu ifadelerde bulunmuştur: Dili modern felsefenin merkezine yerleştiren Ludwig Wittgenstein, onu felsefî araştırmalarında çeşitli dil oyunlarının sınırsız çeşitliliği olarak tanımlamaktadır. Öyleki, burada dilin kullanımı mantıksal ve dilbilgisel biçiminden daha önemlidir. Modern dil biliminde matematiksel bir boyut kazandırdığı dil bilgisi yapısıyla tanınan Amerikalı teoretisyen ve dil bilimci Noam Chomsky de dili sınırlı malzemelerle sınırsız kullanıma kavuşturan yaratıcı olanakların bir ifadesi olarak görmektedir.

Alicia Padros ve Markus Biechele(2003,S.13) adlı araştırmacılar ise dil üzerine şu düşünceleri dile getirmişlerdir: Dil kültürel yapının da bir aynasıdır: Yeni bir dil öğrenirken, daima şimdiye kadar sahip olduğumuz dilsel ve kültürel bilgilerin anlamlarını yansıtıyoruz.

Lyons(1990,S.14) dille ilgili kanaatlerini açıklarken Hall ve Sapir'in çalışmalarından yararlanmıştı; ve düşüncelerini cümleye şu şekilde dökmüştür: Hall ve Sapir dili saf, insancıl bir oluşum olarak tanımlamaktadırlar. Bu oluşumun anlamını ise belli bir topluma hizmet eden ve bu toplumun kültürel yapısını oluşturan dilin ifadesi olarak açıklamaktadırlar. Biçimi daha sonra istenildiği gibi tekrar düzenlenmelidir. Hall'in tanımında dikkat çeken unsur ise kavramın kullanımındaki "geleneksel kullanım"dır. Bunun için tarihsel sebepler söz konusudur. Dilbilimi ve dil psikolojisi aşağı yukarı 30 yıl boyunca davranışçı bilimin etki-tepki teorisinden çok katı şekilde etkilenmiştir. Davranışçı bilimin teorik çerçevesini "alışkanlık" kavramı oluşturmaktadır. Bu bilim davranış biçimini şu şekilde açıklamaktadır; sabit,sürekli verilen tepki belli bir etkiye dayanmaktadır. Normal şartlarda anlamlandırılmayan fakat alışkanlık haline gelmiş bir çok durum davranışçı bilim kavramıyla açıklanmaktadır ve bir çok dil bilimi eseri bu durumu az yada çok kavramın teknik-metodik kullanımıyla ifade etmiştir; ayrıca bununla birlikte süreci kısmen dil kullanımının ve dil ediniminin davranışsal etki-tepki teorisine dayandırmaktadır.

BÖLÜM-III

3.VÜCUT DİLİ

Dil konusunu incelerken, bu kısma kadar hep dilin sözel kısmına değindik. Fakat karşımızdaki kişiye duygu ve düşüncelerimizi ifade etmenin diğer bir şekli ise beden yoluyla yapılandır. Literatürde buna “beden dili” denilmektedir.

Aşağıda beden dili hakkında şu görüşlere yer verilmektedir.

Öğretmenler ve öğrenciler arasındaki beden dili sosyal-iletişimsel bir bütünlüğü ifade etmektedir. Beden dili -her farklı dilde olduğu gibi- katılımcıların öngörülerine dayanmaktadır; öyle ki, bu öngörüler farklı, hatta zıt yorumlara dayandığı gibi verdiği mesaj açısından düşündürücüdür. Beden dili de açıklayıcı olmaktadır. (Meyer, 1987. S. 383)

Bu arada genel olarak beden dilinde ve özellikle dersteki beden dilinin işlevinde kapsamlı ve göreceli araştırma sonuçları yer almaktadır. Beden dili de diğer

sözel dil gibi öğrenilmek zorunda olduğu için, hem bilgiyi gönderen hem de bilgiyi alan tarafta gecikme, eksik anlamlar ve yanlış anlamalar olabilir.

Çoğu öğretmen öğrencilerinin her beden dili işaretini anlamlandırmakta ve ona duyarlılık göstermektedir. Diğer bir kısmı ise, kendilerine zamanında bir şeyleri gözden kaçırdıklarında veya bir şeyleri yanlış yaptıklarında dayak-metodu uygulandığından onlar da öğrencilerine korkunç kötü davranmaktadırlar. Örneğin: Bir öğrencinin ağlama krizi. (Meyer, 1987.S.384)

(Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts, S. 125)

1. Der Fingerkuß

2. Die lange Nase

3. Das Vogelzeigen

4. Das Kreiszeichen

5. Der gestreckte Daumen

6. Die Hand vor der Stirn

3.1.JEST/MİMİK/PANDOMİM

Beden dilinin ifade biçimleri evrenselliğinden dolayı bir durumu anlamlandırmanın basit ve ekonomik biçimidir. Bunlar durumların (donmak, karnı ağrımak), davranış sürecinin ve hareketlerin(piyano çalmak, saçını yıkamak, spagetti

yemek, topallamak, dans etmek) ve özelliklerin (ufacık-tepecik, büyük, dar, sıcak, ekşi) açıklanmasına yardımcı olmaktadır.

Karakteristik kültürel özellikler ilginç ve önemlidir: Hangi jestler hangi kültürde hangi anlama gelir? Bir ifade mimiksel olarak nasıl gösterilir? Bulgaristan ve Yunanistan'da kafa sallamak onay anlamına gelirken, diğer Avrupa ülkelerinde ve Almanca konuşulan yerlerde bilindiği gibi red ifadesidir. Bu tür farklılıklar derste ifade edilmelidir.

BÖLÜM-IV

4.İKİ DİLLİ ÇOCUKLAR

Ana dil ve yabancı dil açıklamalarından sonra, şimdi de aynı anda iki dile sahip olan çocuklardan bahsedeceğiz. Burada amaçlanan hem ana dile hem de yabancı dile aynı anda sahip olan çocukların yaşadıkları pozitif ve negatif durumları ortaya koymaktır. Bizim çabamız ise bu durumların neler olduğunu ve nelerden kaynaklandığını ortaya koymaktır.

İlk önce olumlu durumlardan başlayacağız. İki dillilik üzerine yapılan önemli savlar aşağıdaki gibidir:(Kielhöfer/Jonekeit 1995, S. 9)

4.1.İKİ DİLLİ ÇOCUKLARIN ÖZELLİKLERİ:

1. İki dilli çocuklar, ikinci dili okulda çabalayarak öğrenen çocuklardan daha akıcı ve kolay öğrenmektedirler.
2. Onlar bu ikinci dili en iyi şekilde ve bütünüyle öğrenirler.

Ama bu yargılar çocukların genel dil yeteneklerine ve kişisel özelliklerine dayanmaktadır. Bu yüzden iki dilliliğin yararları ve zararları üzerine aşağıdaki açıklamalar yapılmaktadır: (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S. 9)

4.2.İKİ DİLLİLİĞİN YARARLARI:

1. İki dilli çocuklar tek dillilere göre dile daha fazla yatkın ve uyumlu oluyorlar.
2. İki dilli çocuklar diğerlerine göre daha toleranslı ve açık görüşlü oluyorlar.
3. İki dilli çocuklar tek dillilere göre daha esnek ve uyum yeteneği fazla oluyorlar.
4. İki dilli çocuklar diğerlerine göre daha entellektüel oluyorlar.

4.3.İKİ DİLLİLİĞİN ZARARLARI:

1. Çocuklar iki dili aynı anda öğrendikleri için aşırı bilgi yüklenmesine maruz kalıyorlar.
2. İki dilli çocuklar ne birinci dili ne de ikinci dili doğru öğreniyorlar. Bu yüzden yarım dilli oluyorlar.
3. Bu çocuklar dilsel(sözel) anlamda gecikmeler yaşıyorlar.
4. Bu çocukların bir ana dili olmuyor.
5. Bu çocuklar dilsel açıdan yaratıcı olamıyorlar.

Çocukların Bütün Kişiliklerine Dair Savlar Aşağıdaki Gibidir:

(Kielhöfer/Jonekeit 1995, S. 10)

6. İki dilli çocuklar vasat bir zekâ seviyesine döner.
7. Bu çocuklar hayalsiz ve duygu fakiridir.
8. Bu çocuklar iki yüzlü, menfaatperest ve yalancıdırlar.
9. Bu çocuklar sık sık kekelerler, ayrıca solaktırlar ve beceriksizdirler.
10. Bu çocuklar kökünden koparılmış, vatansız ve kimliksizdirler.
11. Bu çocuklar düzensiz, istikrarsız ve davranışta pasiftirler.
12. Bu çocuklar özensizdirler.
13. Bu çocuklar aşağılık kompleksine sahiptirler.
14. Bu çocuklar bölünmüş bir kişiliğe sahiptirler ve şizofreni durumuna eğilimlidirler.

İki dilli olmak, aynı ülkede konuşulan dilin farklı dialektleri değil, farklı iki ülkenin dillerini aynı seviyede bilmektir.

Bir kişinin iki dile sahip olduğunu iddia edebilmek için şu şartların olması gerekiyor. Diğer bir ifadeyle her iki dili de konuşabilmek için, onlara ne kadar iyi derecede hakim olmak gerekir? Sorusuna şu şekilde cevap verilebilir.

1. **Bir düşünceye göre:** Her iki dile de mükemmel ve eşit derecede hakim olunmalı. Henüz böyle bir durumu benimseyeceğimiz iki dilli kişi yok.
2. **Diğer düşünceye göre:** İki dilli olmak için ikinci dili de biraz anlayabilmek yeterlidir. Böyle bir durumu iki dilli olan bizler kabul ederiz. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S. 11) ifadeleri dile getirilmiştir. Fakat bu birbirine zıt, üst derecedeki düşünceler (aşırılık bakımından) ortak bir noktada uzlaşmayı başardıkları zaman gerçek manada düzelmeler gerçekleşecektir. Yoksa bu şekildeki zıtlaşmalar, bizi konunun merkezinden uzaklaştıracaktır.

Her iki dile de hakimim diyebilmek için, kişinin her iki dile de yukarıdaki açılardan hakim olması gerekir. Ama bazen dillerden biri daha baskın olabilir.

Tespitimize göre farklı beceri ve yeteneklerdeki(konuşma-anlama-yazma-okuma) ilgili dil hakimiyetinin objektif ölçüsü farklılığın çok olmasından kaynaklanmaktadır. Söz konusu olan, her iki dilin nadiren bütün alanlarda eşit derecede kuvvetli sergilemesidir. Hemen hemen diller arasında eşitsizlik mevcuttur. Biri diğerine göre daha baskındır. Baskın dili biz kuvvetli dil olarak, diğerini ise zayıf dil diye adlandırıyoruz. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.11,12)

İki dillilik kuvvetli bir dil ile zayıf dil arasındaki kurala göre belirlenmektedir:

4.4.KUVVETLİ DİL-ZAYIF DİL:

1. Dil öğrenimine dair tabii durum ve süreç dil kullanımının yoğunluğu kadar dil alıştırma çalışmalarının esasını oluşturmaktadır. Diğer taraftan duygusal, sosyal ve kişisel sebepler de belirli tercihler için gereklidir. Genel olarak görülen o ki, tam anlamıyla sahip olunan dil kuvvetli dildir. İki dilli bir kişi özgür dil seçimine sahip olmayı tercih eder. Çünkü o dili yoğun biçimde kullandıkça daha başarılı ve dile bu şekilde daha iyi hakim olabilir. Burada sebeplerin ve etkilerin bir sirkülasyonu oluşmaktadır.
2. Bu özel şartlar altında kuvvetli ve zayıf dil arasındaki ilişkiler çok karışıktır ve sürekli bir hareket halindedir. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.12)

Aynı evde farklı dil ve kültürden gelen ebeveynlere sahip iki çocuğun eğitimi araştırma konusu yapılmış. Baba Alman, anne ise Fransız. Bu aile Almanya’da yaşıyor. Bu araştırma ile farklı dillere sahip bir ailede yaşayan çocukların durumu gözlenmeye çalışılmış. Baba çalıştığı için ve çocuklarla haftada birkaç saat birlikte olduğu için iletişimi daha az. Anne ise ev hanımı olduğundan sürekli çocuklarla birlikte. Bu yüzden çocuklar okul yaşına kadar annenin diline daha fazla hakim oluyorlar.

Fakat çocuklar okul yaşları geldiğinde ise hem okulda, hem de yaşadıkları çevrede Alman arkadaşlarıyla dialoğa geçiyorlar. Böylece artık Almanca’ya da hakim olmaya başlıyorlar. Burada önemli olan ise, çocukların hem Almanca’yı hem

de Fransızca'yı doğal şekilde öğreniyor olmaları. İlerleyen zamanlarda okulda Almanca'nın kurallarını da öğreniyorlar; ama bu sürece kadarki zamanda her iki dili de doğal ortamında, doğal bir şekilde edinmiş oluyorlar.

Kuvvetli ve zayıf dil tanımlarımızı hatırlayacak olursak, burada çocuklar anneleriyle daha çok birlikteyken kuvvetli dil "Fransızca"ydı, ne zamanki çocuklar zamanlarının büyük kısmını okulda ve çevredeki Alman arkadaşlarıyla geçirmeye başladılar ; kuvvetli dil "Almanca" oldu. Yani yoğun bir şekilde kullanılan dil aktif, diğer dil ise pasif konuma geçmiş oldu.

4.5.DOĞAL İKİ DİLLİLİK:

Doğal iki dillilik kavramı doğal dil edinimiyle eşdeğer anlamdadır. Bunun açılımı ise, çocuklar her iki dili de kendi kendilerine doğal çevrede yaşayarak öğreniyorlar, çünkü gerektiği şekilde sosyalleşebilmek için bu öğrenme sürecini gerçekleştirmeleri gerekiyor. Özellikle alıştırma teknikleri, özel bir sunum ve dilsel öğrenme materyalinin sıralaması, sistematik açıklamalar gerekli değildir. Ebebeynler çocukların dil seviyesine sezgisel uyarlar. Doğal süreçte iki dilli olmak için, birkaç küçük prensibe dikkat etmek gerekiyor; fonksiyonel dil kullanımı ve dil ayırdımı, duygusal ve dilsel yönelim, pozitif dil ayarlaması önemli alanlardan bir kaçıdır.(Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.14)

Bir önceki konuda verdiğimiz örnekte çocuklar evde sürekli anneye Fransızca konuşuyorlardı. Ne zamanki kreşe gitmeye başladılar, yoğun olarak konuşulan dil Almanca oldu. Akşam ise evde yine babayla Almanca konuştular. Bu şekilde Almanca'yı da Fransızca gibi doğal bir şekilde öğrenmeye daha doğrusu edinmeye başladılar.

4.6.DİL KORUNMASI VE DİL KAYBI:

Gurbette etnik ve kültürel özdeşliklerin en önemli sembolü sıklıkla kişinin kendi dilidir. Dili korumak aynı zamanda kişinin kendisini koruması anlamına da gelmektedir. Kişisel özdeşliğin görevi ise hemen hemen yeni çevre ve bu çevrenin dilindeki dil kaybı ve asimilasyonla eş değerdedir. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.18)

İçgüdü, özdeşlik ve dili korumanın yanında, bir çok evebeynde çocuklarıyla kendi dillerinde konuşmak için devamlı güçlü bir istek mevcuttur. Bu durum bir nevi kendi çocukluğunu yeniden yaşamak gibi imkânsız bir istektir. Çocuklara söylenen süslü kelimeler, çocuk şarkıları ve kafiyeleer kendi çocukluğunu tekrar diriltir rönesansın (yenilenmenin) büyük bir parçasıdır.

Anne çocuklarına Almanca'nın kendi dili olmadığını açıkladığında çocuklar annelerinin Almanca konuşabilmesine rağmen kendileri ve anneleri arasındaki ana dilin Fransızca olduğunu kavradılar.

Diğer çevre çocuklar için özellikle Almanca dilindedir. Çocuklar caddede ve daha sonra kreşteki oyun arkadaşlarıyla sadece Almanca konuşuyorlar. Evebeynlerin arkadaşları ve tanıdıkları da çoğunlukla Alman'dır. Fransızlardan oluşan çevre ise çocukların günlük yaşamlarında oldukça seyrekler. Annenin daha çok iki dile sahip arkadaşları söz konusudur. Karışık guruplarda ise sohbet dili de çoğunlukla Almanca'dır. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.21)

Dil ediniminde kişiler çeşitli hatalar yapmaktadırlar. Kişi, içinde bulunduğı toplumda dili kullanarak ve gözlemleyerek (dilin nasıl kullanıldığına dair) hatalarından kurtulur. İki dilli bir ortamda doğup-büyüyen çocuk ise tek dilli bir ortamda doğup-büyüyen çocuğa göre daha zor sıyrılır bu hatalardan.

4.7.DİL EDİNİMİNDE YAPILAN HATALAR: Yukarıda Almanya'da bir Alman baba ve bir Fransız annelle yaşayan çocuklardan bahsetmiştik. Böyle bir ortamdaki çocuk iki farklı dille büyüdüğü için aksan hatası yapacaktır. Bu aksan hatası ise zayıf dil üzerine gerçekleşecektir. Çünkü çocuk belirli bir süre sonra sosyal çevreye, okula, Alman oyun arkadaşlarının arasına karışacaktır. Böylelikle yoğun kullandığı Almanca, sadece evde annesiyle konuştuğı Fransızca'yı aksan açısından zorlayacaktır. Yani çocuk Fransızca'yı Almanca aksanıyla konuşacaktır.

Telaffuzun dışında cümle kurarken gramer farklılıklarından doğan hataları da yapacaktır çocuk. Okulda Almanca'yı sistematik ve kurallarıyla öğreneceğinden, zaman zaman Fransızca'yı da o gramer düzeneğinde kullanacaktır.

Alman turistlerin Türkçe'yi kullanması gibi: Ben gitmek Sultanahmet!

İki dilli bir ortamda yaşanan bir problem de “farklı diller arasındaki benzerliklerin birbirlerini etkilemeleri ve dil karışmaları”dır. İki dilin kelimeleri zaman zaman birbirine karışır. “Temrin almak” gibi. Hangi dil daha baskınsa daha çok o dilin kelimeleri diğer dilin arasına karışır. Yazılışında ve okunuşunda benzerlik gösteren harfler, kelimelerin karıştırılmasına yol açmaktadır.

4.8.YARIM DİLLİLİK-İKİ TARAFLI YARIM DİLLİLİK:

Sık sık göçmen çocukların arasında, onların ne kendi dillerine ne de konuk oldukları ülkenin diline doğru şekilde hakim olmadıkları gözlenmektedir. Onlar iki zayıf dile sahiptir ki, bu durum onların okuldaki gelişmeleri için ağır sonuçlar doğurmaktadır.

Bu eksikliklerin sebepleri çeşitlidir.

Bir taraftan bu çocuklar ailedeki ana dillerini deforme olmuş karışık bir dil gibi veya sadece bir lehçe gibi duyuyorlar. Bu durum ise annelerinin onları alman okullarına hazırlamak için yabancı dil olan Almanca'yı da konuşmasından kaynaklanmaktadır. Yani evde biraz kendi dilleri, biraz da yabancı dil konuşuluyor. Her defasında bu dilde (karışık dil) normal bir dil edinimini sağlamak için ana diliyle hem nitelik hem de nicelik açısından kontakt kurmak yeterli olmuyor.

Çevre dilini güçlü bir hale getirmek için hedef ülkenin diliyle de hem nitelik hem de nicelik açısından kontakt kurmak yeterli olmayabiliyor. Her iki dildeki alıştırma ve kullanım eksikliğine yol açan sebepler psiko-sosyolojik çatışma yaşayan göçmen çocuklarında daha sık rastlanıyor. Çevre dilini öğrenmeye yönelik çabalar zarara uğruyor, çünkü göçmen çocuklar bu dili konuşmayı reddediyor ve küçümsüyorlar.

Diğer taraftan ana dil aynı şekilde negatif bir şekil olarak ortaya çıkıyor; çünkü ana dil göçmen çocuğu istenilmeyen yabancı yapıyor. Reddedilen dil ve

özdeşlik krizi yoğun şekilde gözlemlenen sonuçlardır. Yarım dil bilimi bir dilin eksiklerle dolu sosyal konumuna işaret etmektedir. Sebepler ise dilsel biçim değil psiko-sosyolojiktir. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.91,92)

Kielhöfer ve Jonekeit adlı yazarlar ise bu konuyla ilgili şu görüşleri dile getirmektedirler: Bizler öncelikle ideal olan dilsel zihniyet temsilcilerine yüzümüzü çeviriyoruz. Onların dil anlayışına göre “dil” dünyayı şekillendirmiyor, bilâkis dünyayı anlamlandırıyor ve onun manevi boyutunun ortaya çıkmasına vesile oluyor. Bu arada ana dilin değişmez ve standart olan gerçeklik resmi söz konusu olmaktadır. Ana dilin bu (dünyevi) resmi bizim algımızı ve düşüncemizi şekillendirmekte, aynı zamanda her defasında tamamiyle spesifik olan ulusal kültürümüzü oluşturmaktadır. Ana dil öğrenmek bu yüzden hem dünya görüşünü hem de kültürel kurallarını oluşturmayı gerektiriyor. Ana dil tekdir ve bununla birlikte başka dillere çevrilemez. İkinci dile sahip olmak bu dil anlayışına göre iki farklı kültürde tutarlı olmayı ve iki hüviyete sahip olmayı zorunlu kılmaktadır; aksi halde şizofrenik bir durum ortaya çıkar. (Kielhöfer/Jonekeit 1995, S.93)

Örnek olarak gösterilen Oliver ve Jens kardeşler için Almanya’da yaşarken hem Almanca’yı hem de Fransızca’yı konuşmak sıkıntı yaratmıyordu. Çünkü her iki dili de paylaşacakları kişiler yanlarındaydı. Evde anneleriyle Fransızca konuşurken babaları ve sosyal yaşamlarındaki kişilerle Almanca konuşmak onları rahatsız etmiyordu. Her ikisi de böyle bir süreci doğdukları andan itibaren yaşadıkları için koşullarını yadırgamıyorlardı. Daha doğrusu iki dil arasındaki geçişlerde sıkıntı yaşamıyorlardı. Sanki bu iki dil aynı dilin farklı kelimeleri gibi algılanıyordu. Ne zaman ki Fransa’ya gittiler; o an farklı bir dünyayla karşılaşmış gibi oldular. Bütün kültürel bilgileri değişen ülke ile birlikte sıfırlandı adeta. Bu sefer Fransa’daki insanların duygu, düşünce ve yaşam kültürleriyle karşılaştılar.

İki dilli çocuklar önceden kelimeleri nispeten tek dil olarak algılandılar, hatta gerçekte nesnelerin mi yoksa sadece kelimelerin mi farklı olup olmadığını çözmeye çalışıyorlardı. Fakat sonra anlaşıldı ki, iki ülke arasındaki kültürel ve sosyal mesafe dillere ait kelimelerin değişik biçimleri ile özdeş değildi. Kelimelerin birbirleriyle olan benzerlikleri kültürel konularda da bir uyum yaratmaya yetmiyordu.

BÖLÜM-V

5.KÜLTÜR NEDİR?

Bugüne kadar kültürün bir çok tanımı yapılmıştır. Fakat bütün tanımların neticesinde, kültürün milletlerin kimliğini yansıttığı gerçeğine ulaşılmıştır. Milletlerin kimliği olarak görülen kültürün aktarılma aracı olarak ise dil konusu gündeme gelmiştir. Bu bağlamda çeşitli uzmanların “kültür” konusuyla ilgili tanımları aşağıda verilmiştir.

Ayşegül BAŞER “Kulturübertragung und Interkulturelle Kommunikation in Literarischen Übersetzungen” adlı tezinde Edward B. TYLOR ve Edward SAPIR’den yararlanarak aşağıdaki tanımlara yer vermiştir:

-Kültür veya etnografik düşüncelerin yansımadaki sivilleşme her bilgi, inanç, sanat, ahlâk, hukuk, örf-adet ve diğer bütün yetenekler ile davranışlar kavramı insanın toplumun bir parçası olduğunu göstermektedir.

Diğer yandan, dil kültürün etkisi altındadır. Bu şu anlama gelmektedir: Davranışların ve düşüncelerin toplamı her devlet vatandaşının sahip olduğu gelenekleri oluşturup-yaymakta ve yaşadıkları hayata hükmetmektedir.(Başer 2003, S.37)

Yine Başer’in tezinde Fritz MARTINI’ye göre kültür şu şekilde ifade bulmaktadır:Dil bir halkın maddi ve manevi yaşantısının bütünüünün içeriğine ve dışsal görünüşüne göre oluşur.

Dil, bir halkın davranış ve düşüncelerini maddi ve manevi yaşantısının bütünüünü oluşturan içsel ve dışsal görünüşüne göre yansıtır. Ona göre, dil sadece geleceği belirlemez, bilakis bir milletin geçmişini ve anılarını da yansıtır. Martin’e göre dil, bir milletin kültürünün toplamıdır.

Dil sayesinde aktarılan milletin kültürü, dünya görüşünü de ifade etmiş oluyor; hatta sınırları bile dil ile belirleniyor (Başer 2003, S.37,38)

Başer kendi tezinde Sadık Kemal TURAL’ın tanımlamasından yararlanarak kültür üzerine şu bilgileri vermektedir: Tarihin derinliklerinden süzülüp gelen; zamanın ve ihtiyaçların doğurduğu, şuurlu tercihlerle, manalı ve zengin bir sentez

oluşturan; sistemli ve sistemsiz şekilde nesilden nesile aktarılan; bu suretle her insanda mensubiyet duygusu, kimlik şuuru kazanılmasına yol açan; çevreyi ve şartları değiştirme gücü veren; nesillerin yaşadıkları zamana ve geleceğe bakışları sırasında geçmişe ait atıf düşüncesi geliştiren; inanışların, kabullenişlerin, yaşama şekillerinin bütününe “kültür” denir.

Hacettepe Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü, Almanca Öğretmenliği Öğretim üyesi Ayten GENÇ “Türkiye’de İlk ve Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi” adlı makalesinde yabancı dil ve kültür ilişkisini şu şekilde ifade ediyor:

“Avrupa Eğitim Komisyonu’nun 1995 yılında yayımladığı ‘Öğrenen Topluma Doğru’ başlıklı bildiride, Avrupa Birliği vatandaşlarının ana dillerinin dışında en az iki Avrupa dilini yeterli düzeyde bilmelerinin ilke olarak kabul edildiği duyurulmuştur. Avrupa Eğitim Bakanlarının katılımıyla Polonya’nın Cracow kentinde gerçekleştirilen toplantıda, Avrupa Konseyi’nin ‘yaşayan diller’ bölümünün geliştirdiği standartlara uygun Avrupa Dil Gelişim Dosyası uygulamasına geçilmesine karar verilmiştir. Bu projenin amacı, Avrupa vatandaşlarını çok dillilik ve çok kültürlülüğe teşvik etmek, ilköğretimde birinci, ortaöğretimde ikinci ve üniversitede üçüncü yabancı dil öğrenmeye yönlendirmektir”.(GENÇ, S.107)

Gönül DURUKAFA ve Hülya PEKMEZCİLER(1997,S.308) ‘Dil ve Kültür’ konusu üzerine şu düşünceleri dile getirmektedir:

“Yabancı dil sayesinde insanlar birbirleriyle doğrudan ilişki ve iletişim kurarak kültürlerarası işbirliğinin oluşmasına ve dünya barışına katkıda bulunurlar”.

“Yabancı dil dersinin iletişim yeteneğini geliştirmeye yönelik amaçları vardır. Bunlar aşağıdaki şekilde oluşmaktadır:

- a) sosyo-kültürel amaçlar.
- b) öğrenmeyi öğreten amaçlar.
- c) kişisel gelişimi sağlayan amaçlar.
- d) dil bilinci kazandıran amaçlar”.

“ Yabancı dil, öğrencilerin kişilerle olan iletişiminin gelişmesini sağlar, öğrenciler, dilini öğrendikleri ulusun kültürüne ve yaşam tarzına anlayış göstermeyi

öğrenir, kendi kültürünü başka kültürlerle karşılaştırma olanağı elde eder. Yabancı dil öğrenme süresinde kendi rolünü, benliğini ve değerini daha iyi anlayarak, üretici düşünce oluşturmaya öğrenir”.

Katrin FISCHHABER(2004, S.2,3,5,12) dil ve kültür üzerine aşağıdaki düşünceleri dile getirmektedir:

“Başarılı bir kültürlerarası iletişimde önemli olan koşul, kendi kültürünün dışarıdaki kişiler tarafından algılanabilme yeteneğinin var olmasıdır

Bunun yanında farklı bakış açılarının kabulü için ilk adım yabancı bakış açılarına ulaşmakla gerçekleşir; bunun anlamı, diğer bir kültürün algı sürecinde içselleştirilmesidir. Her bir kültürel özdeşlik kişisel algıya ve diğer dünya görüşüne karşı kabul edici bakış açısı şartına dayanmaktadır

Kendi kültürel yapının dışardan kabul görmesi ve analiz edilebilmesi, farklı bir kişisel algı için gerekli olan şarta sahip olma yeteneğinden geçmektedir”. (FISCHHABER, 2004, S.2)

Yabancı dil öğrenen kişiler dil konusu üzerine çalışmalar yaparlar. Konuştukları dil ve kültür hakkındaki bilgileri algılardan, gözlemlerden, düşünce paylaşımından ve kişilerarası iletişimden edinirler.(FISCHHABER, 2004,S.3)

Yabancı dil dersinde bu sosyo-kültürel ve entellektüel destek diğer yabancı dil ve kültürdeki öğretmenlerin anlayışı sayesinde gerçekleşmektedir. (FISCHHABER, 2004,S.3)

Yabancı dil dersindeki değişen kültürel anlayışların bağlamında yabancı dil öğrenenlerin genel resminin ana dil olarak değiştiği görülmektedir. Burada bu resimde anlatılmak istenen, ideal yabancı dil öğrencilerinin hem etnografik hem de kültür araştırmacıları olarak tanınmasını vermektedir.(FISCHHABER, 2004,S.5)

Geleneksel yabancı dil dersi metodları kültür aktarımındaki paradoksları çözemiyor. Geleneksel derste eksik olan hedef dilin kültüründeki temsilcilerin iletişim paylaşımıdır. Bakış açılarındaki değişim stratejilerinin aktarımı ve dilsel anlaşma zorlukları bakımından kültürlerarası hassasiyet mevcut alıştırmaların doğru çözümünün yapılamadığı bir derste mümkündür. Öğrenen kişiler kendi yaşamlarında anlamlandırdıkları taslaklar sayesinde empatik yolla yabancı dil edinimi gelişebilir. (FISCHHABER, 2004,S.12)

Hansen.Zuber (1996, S.3) dil ve kültür üzerine şu görüşleri bildirmektedir:

Neden Kültürlerarasında Gelişti?

Ana dilimiz, dünyayı algılamamızı, düzenlememizi, idrak etmemizi ve anlamamızı sağlayan modeli biçimlendirmektedir. Kendimi bu modelin yardımıyla ifade ediyoruz. Bir yabancı dili öğrenmek bize, yabancıların algı ve anlayışına bağlı olarak kendi modelimizin gelişmesi için yardımcı olacaktır. Bir yabancı dili öğrenmek yabancı işaret ve sesleri öğrenmekten daha önemli bir durumdur; çünkü diğer bir kültürle iletişimi gerçekleştirmektedir.

Kültürlerarası iletişim kendi kültürel tecrübeniz sayesinde kendi kültürünüz ile yabancı kültürü karşı karşıya getirmekte ve kendi kültürünüzle uzlaşmasını sağlamaktadır.

5.1. “KÜLTÜRLERARASI İLİŞKİ” İLE NEYE ULAŞILABİLİR?:

Hansen.Zuber ikilisine göre (Hansen.Zuber 1996, S.3) mevcut materyallerin en verimli öğrenim hedefine kavuşması için şunların olması gerekir:

1. Günlük hayatta sözel ve sözel olmayan eylemlerin alıştırması
2. Yabancı kültür olayına karşı hassasiyet
3. Hem kendi anlamamızı hem de yabancıların anlamasını kolaylaştırma

Bu hedeflerin gerçekleşmesi için aşağıdaki ana fikirlerin daha doğrusu alıştırmaların geliştirilmesindeki öğretici hedefler önem arz etmektedir. Bu yüzden dersler şu şartları yerine getirmelidir:

1. Bay ve bayan katılımcıların duygu ve düşüncelerine uygun olmalı.
2. Katılımcıların tecrübelerine dayanmalı, bilinenleri ve bilinmeyenleri ortaya çıkarmalı, ayırmalı ve geliştirmeli.
3. Katılımcıların (aktif, yaratıcı) dersin oluşumunda ve bilgi keşfinde aktif, yaratıcı etkileri olmalı.
4. ve son olarak hem kendi hem de yabancı kültürle aktif bir uzlaşma sağlanmalıdır.

Çünkü kültürlerarası iletişim alanında tamamiyle çok karışık bir alanda uğraş veriyoruz. Genellemeler konusunda dikkatli ve hassas olmalısınız. Katılımcıların ne kendi ülkelerinde ne de hedef dilin ülkesinde homojen bir kültürün olmadığını

kendi kendine tespit etmesi ve öğrenmesi gerekmektedir; bilâkis sosyal pozisyonlar, dinsel aidiyat, nesil vb. farklılıklardaki kriterlere göre kendi kültürünün tesadüfi bir oluşum sonucu ortaya çıktığını bilmesi gerekmektedir. (Hansen.Zuber 1996, S.5)

5.2.KÜLTÜR POLİTİKASININ GELECEĞİ KÜLTÜRLERARASI OLUŞUMDUR

Kültür ve politika topluluğu başkanının açıklaması: (Scheytt 2007, S. 1,2)

Kültür ve politika topluluğunun başkanı oturumunu 14 eylül 2007 tarihinde Berlin-Neukölln’de yaz ayında gerçekleşen ikinci entegrasyon zirvesinin çerçevesinde federal hükümetin organizasyonuyla kültür konusunu açtı. Kültürlerarası bir kültür çalışmasının yeniden oluşumu ve lazım gelen vasıfları için iyi bir temel gördü. Kültür ve entegrasyon konusunun kısmında toplumsal entegrasyon için kültür ve kültür politikasının anlamı vurgulandı. Çıkış noktasındaki ifadede Almanya’nın gelişen bir Avrupa ülkesi olduğu ve yüzyıllar boyunca da göç sayesinde şekillenen bir kültürel ulus özelliği taşıdığı yer almakta. Bu açık tespiti dile getirdi ve aynı şekilde yüzyıllar boyunca ülke sınırlarını aşan kültürel değişim etkileri olmaksızın veya Avrupa’nın kendi çeşitliliği içinde temelde yabancı kültürlerin etkilerini kabul etmeksizin ortak değerlerini oluşturması düşünülemezdi.

Kültür çalışması ve kültür politikası toplumsal entegrasyonda önemli bir rol oynamaktadır. Sanat ve kültür alanında diğer bir çok toplumsal alanlardan daha iyi bir kültürel çeşitlilik ve değerlerin kabulü pratiğe döküldü. Birkaç yıldır özellikle kültürlerarası oluşumun, pratikteki kabulünde artan bir gelişme söz konusudur.

Hans J.K.(S. 66,67) “kültürlerarası bakış açısı” konulu yazısında yabancı dil öğrenmek daima kültürel öğrenmeyi de beraberinde getirmektedir görüşünü dile getirmiştir. Bu düşüncesini ise aşağıdaki açıklamalar çerçevesinde izah etmeye çalışmıştır:

Dil, bizim kullandığımız gibi sadece dilbilgisel doğruluk ve alışlagelmiş düzenden oluşmamakta, bilâkis kültürel gelenekler ve değerleri de kapsamaktadır. Anlam bilimi için bu açıklama şu şekilde olmaktadır: Almanca’daki “Cafe” kelimesi Avusturya dilindeki “Kaffeehaus” kelimesinden farklı yazılmaktadır ve her ikisi

Türkçe'deki yazılış biçiminden farklılık göstermektedir. Kelime öğrenmek de yeterli değildir; aynı zamanda bir kelimenin veya bir cümlenin her kültüre göre ne anlama geldiğini de öğrenmek zorundayız. Kültüre özgü ve kültürlerarası farklılıklar da dilbilgisi bağlamında incelenmelidir.

Samimiyeti simgeleyen sen ve resmiyeti simgeleyen siz kelimeleri konuşulan ve yazılan dildeki kullanımıyla kültürel hatalara yol açabilir. Kendi kültürel kalıbımız bizim algımızı şekillendirmekte ve davranışlarımızı yönetmektedir. Thomas ise kültür seviyesini düşüncenin , değerlerin, algıların ve davranışların kalıbı olarak ifade etmektedir. Öyleki, bu kalıp kendi toplumumuzda normal ve zorunlu görülmektedir. Bu bağlamda davranışı diğerlerinin dilsel davranışı olarak da ifade ediyoruz. Doğrusunu söylemek gerekirse, kültürel hatalar iletişim esnasında dilbilgisi hatalarından daha etkili olmaktadır.

5.3.KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENMENİN EVRELERİ

1. Genel kültürel bağlılık insancıl davranışların tanınması ve kabul görmesi.
2. Yabancı kültür kalıbı pozitif veya negatif değerlendirme yapılmaksızın sadece yabancı olarak algılanabilir. Bu kültürün merkezindeki küçük bir ölçüdür.
3. Kendi kültür standardını seçmek ve yabancı bir kültürle karşılaşıldığında etkisini tahmin edebilmek.
4. Belli yabancı kültürler hakkındaki anlam bilgisini geliştirmek; önemli kültür standartlarını seçmek ve ek olarak yabancı kültürdeki gelişen ortak düşünceyi üretebilmek.

5. Yabancı kültüre karşı anlayış ve saygıyı geliştirmek.
6.
 - a) Kişisel kültürel kuralların oluşumu.
 - b) Kültürel kurallarla esnek düşünebilmek.
 - c) Seçilen yabancı kültür standartlarını özümseyebilmek.
 - d) Kültürel seçimler arasındaki uygunluk ve bunun oluşturulabilmesi (tesis edilebilmesi).
7. Yabancı bir kültüre mensup olmak ve değişik açılardan mutlu ilişkiler kurmak, kültürlerarası çatışmalarla pratikte mücadele edebilmek.

BÖLÜM-VI

6.İLETİŞİM

Dil, Kültür ve İnsan= İletişim. Diğer bir ifadeyle, dil ve kültür iki insan arasındaki iletişimden oluşmaktadır. Fakat iletişim sadece yazılı ve sözel dilden oluşmamaktadır, aynı zamanda beden diliyle de iletişim kurulmaktadır. Yazılı ve sözel dilde oluşan iletişim sorunları, beden diliyle yapılan iletişimde de yaşanmaktadır. Yaşanan bu problemlerin kaynağı ise kültürel farklılıklardır.

6.1.İLETİŞİM STRATEJİLERİ

İletişim stratejileri öğrenen kişilerin iletişimsel bir görevi başarmak için kullandıkları metodlardır. Mesela kişi, yabancı dildeki bir kelimeyi bilmiyorsa, şu yöntemleri deneyebilir;

- Kelimeyi tarif etmeyi,
- el ve yüz hareketleriyle anlatmayı,
- konuştuğu kişiden veya öğretmeninden yabancı dildeki eksik kelimeyi adlandırma problemi konusunda yardım istemeyi,
- onu ana dilde ifade etmeyi,
- onu başka bir yabancı dilde ifade etmeyi,
- yeni bir kelime eklemeyi.

Bütün bu dile getirilen kurallar yabancı dildeki eksikleri kapatacak olan yardım ve hizmet stratejileridir. Bu yüzden telafi stratejileri olarak da adlandırılmaktadır. Böyle stratejiler bazen hatalara da sürükleyebilir.

Juliane House(1996, S.1) “kültürlerarası yeti ve iletişimsel yeti” konusu hakkında şu görüşleri dile getirmektedir:

İletişimsel yeti, konuşan ve öğrenenler arasındaki dilbilgisel, psiko-dilsel, sosyo-kültürel ve pratikte mevcut olan bilgilerdir; dolayısıyla bir dili kullanma yeteneğidir.

İletişimsel Yeti Şu Maddelerden Oluşmaktadır:

- a) dilbilgisi yetisi; diğer bir ifadeyle kelime bilgisine, cümle yapısına, kelime oluşturma kurallarına, telaffuza, imlâya v.b. dilsel kurallar parçasına hakim olmak.
- b) sosyo-dilsel yeti; diğer bir ifadeyle konuşmacının farklı durumlardaki ve kültürel bütünlüklerdeki ifadelerini nasıl ürettiği ve anladığı anlamına gelmektedir. Dilin muhataplarının sosyal statüleri, kişiler arasındaki rol ilişkileri, ifadelerin şahıslar arasındaki uygun biçimi gibi faktörler ifade bulmakta ve önemli bir rol oynamaktadır.
- c) Fikir teatisi yetisi, konuşmacının dili nasıl oluşturduğunu, konuşmada ve anlamadaki dilbilgisel yapıyla dilsel anlamları birbirine nasıl bağladığını, bununla birlikte metinleri ve fikir alış-verişini nasıl meydana getirdiğini içermektedir.
- d) Stratejik yeti, sözel ve sözel olmayan iletişim stratejileri demektir. Bu stratejileri konuşmacılar, görüşme anındaki katılımcılar arasındaki iletişim kesildiğinde kullanırlar.

Karl Richard BAUSCH ve Herbert CHRIST'in (1996,Britta Hufeisen, University of Alberta) araştırmasına göre kültürlerarası öğrenmenin tanımını dört ana başlık altında şu şekilde görmekteyiz:

1. Memleket kavramında bir sınırlama yapılmalı.
2. Kültürlerarası öğrenmede arabuluculuk
3. Öğrenme ve öğretme açısından kültürlerarası oluşumdaki sonuç.
4. Araştırma parçalarının formülü diğer bir ifadeyle kişisel araştırmanın raporlaştırılması.

6.2.KİŞİLERARASI İLETİŞİME NEDEN İHTİYAÇ DUYULUR?

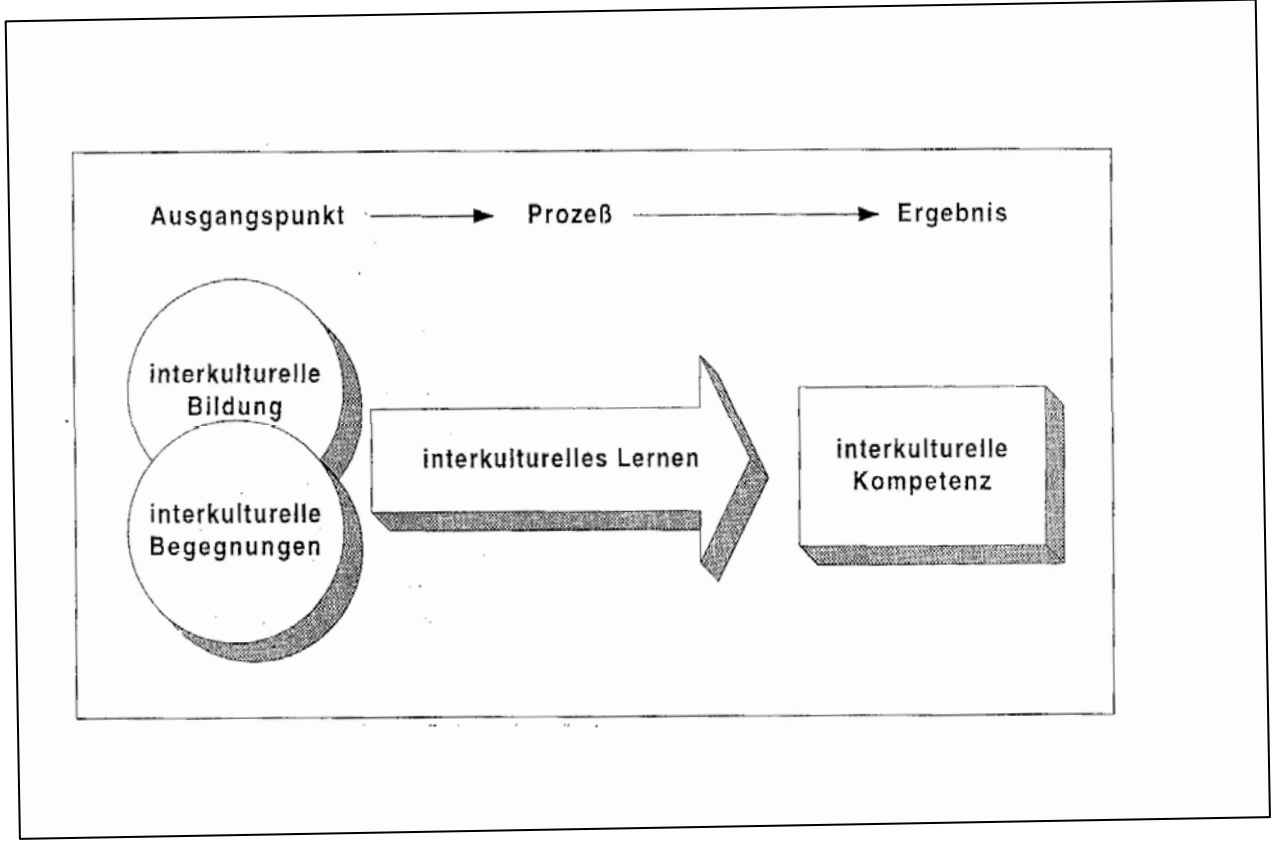
Burada Ferhan ALESİ adlı kişinin yaşadığı bir olaydan yola çıkarak soruya cevap vereceğiz; Ferhan ALESİ yaşadığı şoku şu şekilde anlatıyor:

İlk kültür şokumu yaşadığımda, daha 17 yaşındaydım. Babam Kuveyt'e görevli olarak gitmişti, biz de ailecek arkasından gittik. Orada bir Amerikan okuluna

yerleştirildim, ve temas kurduğum insanlar hakkında sadece geldikleri ülkelerin haritadaki başkentleri ile ilgili ezberim vardı. Hintli, Avusturyalı, Alman, Amerikalı v.b. kişiler tarafından kuşatılmışım. O güne kadar doğru bildiğim ne varsa beni terk etmeye başladı. Dünya görüşümü oluşturan koordinatlar birbirine karıştı. İlk başlarda aptalca ve salakça bulduğum diğer insanların yaptığı ve düşündüğü bütün davranış, reaksiyon ve girişimlerle ilgili kültür şokumu aşmaya çalıştım. Bu tamamıyla yabancılik duygusuyla yapılmış tipik bir çevresel tepkiydi. Yabancı kişinin ilk etapta neşeli, garip veya tehditsel algılanması alışlagelmiş bir şey değildi.

Aptal, kibirli, kaba v.s. olan daima diğerleriydi. Bunun yanında kendi etrafınıza bir duvar örersiniz ve sonra etrafınıza bakabilmek için büyük bir çaba harcamak zorunda kalırsınız. Etrafıma ördüğüm duvarın kendi bakış açımı sınırladığını, hatta kendi hareket alanımı daralttığını fark ettiğimde belirli bir süre geçmişti. Yine hangi taraftan bakılmasıyla ilgili, gerçeğin görünüşü sayesinde keşfettiğimde de bir süre daha geçmişti. Diğer arkadaşlarımla olumlu davranışları ve bakış açıları sayesinde kendimde olumlu değişimler olduğunu hissettim. Asabiyetimi e inatçılığımı atmaya başladım, bu şekilde daha uyumlu ve mutlu olmaya başladım. Bu tecrübe benim için müthişti.

BÖLÜM-VII

7.KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENME

7.1. KÜLTÜRLERARASI ÖĞRENMENİN TANIMLARI

(Bausch/Christ, S. 1,2)

Bir kaç yazar, yabancı dil öğrenmenin daima kültürlerarası olduğunu, yani dil bilimi yetisinin sadece yabancı dil yetisi olmadığını vurgulamaktadırlar. Bir çokları kültürlerarası öğrenmeyi ülke bilgisiyle sınırlamaktadır. Onlar ülke bilgisinin vaka bilgisi ve kültürlerarası öğrenme olduğunu savunmaktadır. Kültürlerarası öğrenme, bilinçli ve katı öğrenme sürecinin tamamlanmış hali ve tamamlanmamış anlamlandırılmamış bir alanı gösteren ülke bilgisi ile öğrenme sürecinin dışındaki faktörlerin harmanlanmış bir tanımıdır.

Ülke bilgisi faktörleri kültürlerarası bir çalışma sayesinde daha iyi kavranmakta, anlaşılmakta ve gerçekleşmektedir.

Öğrenme süreci kendi kültürüne karşı eleştirel, yabancılara karşı ise toleranslı bakabilen kültürlerarası bir öğrenme olmalı diye ifade edilmektedir.(Huneke/Steinig 2002, S.69)

İletişimsel düzenlenmiş bir yabancı dil dersinde ülke bilgisini veren içerik hedef dildeki iletişimsel durumlarla mümkün olduğunca özdeştir. Coğrafyada; tarihte, sosyolojide veya politikada olduğu gibi öğrenenlerin ülke bilgisinde bir ülkeye ve o ülkenin insanlarına ait bilimsel genel bilgi mevcudiyetinin olmasına gerek yoktur; bilâkis spesifik bir bilgi sözel ve yazılı ifadeye bağlı olarak iletişimsel öneme sahiptir.

Bu yeni düzenlemeye bağlı olarak kültür kavramı da değişti: Artık sosyal statüsü yüksek bir halkın kültürü dünya kültürüne yön vermemekte; bilâkis artık normal statüye bağlı halka ait günlük kültür dünyanın odak noktasında yer almaktadır. (Huneke/Steinig 2002, S.70)

7.2.ÖĞRETİM MATERYALLERİNDE KÜLTÜRLERARASI YETİ (Frank, S.1)

80’li yılların ikinci yarısından itibaren kültürlerarası yeti kavramı iletişimsel yeti gibi emsallerinin yerine Almanca dersine yönelik yeni geniş bir hedef olarak geçmiştir. İletişimsel-pragmatik konuda söz konusu olan daha ziyade pedagojik ve pragmatik öğrenim yöntemi ve odaktaki öğrenen kişinin şartları ve ihtiyaçlarıdır. Bu yüzden kültürlerarası süreçte amaç öğrenen kişinin günlük bakış açısını geliştirmektir: Kültürlerarası iletişimdeki yetenek ve kendi kendine daha iyi anlama bu sürecin merkezdeki yansımalarıdır. Bir hedef gurubun ve bölgesel-spesifik öğretimin ve metodunun bu yeni konsepti geleneksel zihinde direkt muhatap olunan dil hedefini daha az vurgulamaktadır. Bu hedefler ise kültürlerarası ve stratejik hareketler olarak ifade edilebilir.

Buradaki önemli olan durum, yabancı dil dersi sayesinde kültürlerarası iletişimi gerçekleştirmek ve bu yolla öğrenilen dili yabancı kültürle bütünleştirebilmektir. Burada çıkış noktası önce kendi dil ve kültürüdür; bunlardan yola çıkarak yabancı dili tecrübe eder, yaşar, araştırır ve öğrenebilirsiniz.

7.3.KÜLTÜRLERARASI OLUŞUM-ENTEGRASYONA DOĞRU BİR YOL

(Scheytt 2007, S.)

Kültürel oluşumun kültürlerarası şekli ve bununla birlikte göçmen çocukların ve gençlerin kültürel beklentileri ile biyografileri bugüne kadar çok az dikkate alındı. Gerçekte bu genç insanlar ülkemizin ana okullarında ve diğer genel okullarında büyük bir gurubu oluşturmaktaydılar.

Entegrasyon tam anlamıyla toplumsal bir görevdir ve kültürlerarası oluşumda önemli bir rol üstlenebilir. Üstlenilecek bu rol ile insanlar göçmen olan veya olmayan kişilerle kültürel çeşitlilik bakımından anlaşmayı kolaylaştıracaktır ve bir arada yaşamayı olağan kılacaktır. Bu durum büyük etnik bir toplumda şarttır.

7.4.KÜLTÜRLERARASI KONSEPTTE KELİME ÇALIŞMASINA BAKIŞLAR :

(Ünver 2003, S.63)

Yabancı dil dersinde kullanılan iletişimle dil edinimi büyük bir fayda sağlamaktadır. Bu dil edinimi beraberinde dil ile kültürün bütünleşmesini sağlamaktadır. Bu sebeple yabancı dil dersinin amacı sadece dilsel, iletişimsel yeti değil, aynı zamanda kültürlerarası iletişim metodunu da geliştirmektir. Kültürlerarası konseptin amacı ulusal yaşam tecrübelerinin ders aracılığıyla insanlara aktarılmasıdır. Yani, yabancı dil öğrenen kişi, kendi ulusal kültürünü aktarırken, dilini öğrendiği milletin kültürünü de edinmiş olmaktadır. İki farklı kültür dil sayesinde birbirini tanıyor.

Ama bu tanışma süreci kültürel farklılıklardan dolayı problemler yaşamaktadır. Hem dil hem de yaşam tecrübesi farklı. Bu yüzden kültürlerarası iletişimde yanlış anlamalar yaşanmaktadır. Bu sebeplerden dolayı yabancı dil kitabına kültürlerarası metodun yolu açıldı. Buradaki amaç, dili öğrenirken, dilin kültürünü de tanıyarak kişilerarası iletişimi geliştirmektir.

Kültürel konuları kapsayan kelimelerin oluşumu bu yüzden önemlidir. Toplumu oluşturan yaşam biçimi ve yaşam biçimini ifade eden kelimeler kültürel anlamlarıyla birlikte verilmelidir. Eğer bu sözkonusu olmazsa, dil öğrenen kişi hedef dili özümseyemez.

Doreen FRANK (<http://www.grin.com/de/preview/30238.html>)

“Interkulturelle Kompetenz in Lehrwerken” adlı makalesinde Gertraude HEYD’in kültürlerarası yeti kavramıyla ilgili görüşlerini aşağıdaki noktalar çerçevesinde değerlendiriyor :

1. Yabancı kültür yansımalarının geniş bakış açılarıyla algılama yeteneği ;
2. Diğer kültürlere ve bu kültürlere sahip kişilere karşı empatik ve eleştirel bir anlayış yeteneği ;
3. Farklı kültürler arasındaki karşılıklı etkileşim sürecinin anlayışlı olması yeteneği
4. Kendi kültürünün temelini kendi yaşamında , yabancı kültürün temelini ise yabancı dünyada yorumlayabilmek için kendi ve yabancı kültürlerdeki zorlukları aşabilmek için farklı stratejiler bulma yeteneğidir.

7.5.KÜLTÜRLERARASI DURUMA BİR BAKIŞ

Yabancı dil dersinde zihnimizde var olan yabancıyı anlama yeteneği söz konusudur. Bu yetenek dilsel yetiye entegre olmuştur, özellikle de hedef ve ana dilde kültür ağırlıklı iletişimsel davranışa dönüşmüştür. Bu arada kaynak kültürün kurallarında da ayarlamalar yapılabilir ve böylece kişisel uyumdaki gelişme gerçekleşir (Huneke/Steinig 2002, S.174)

Ulrich Zeuner(.....,S.1) de kültürlerarası öğrenmeyi aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

Kültürlerarası öğrenme ve davranma beden dilinin gelişmesinde ve kültürel özelliklerin, toleransın, karşılıklı anlayışın, dayanışmanın ve hassasiyetin kabulü ve değerlendirilmesi gibi özelliklerdir. Bu özellikler ortak genel değerlere, kurallara ve kültürel benzerliklere dayanmaktadır.

Kültürlerarası öğrenme, bir kişinin çevredeki farklı bir kültüre sahip insanlarla ve bu insanların algılarının, düşüncelerinin, değerlerinin ve davranışlarının spesifik uyum biçimini anlamak, aynı zamanda bu insanları kendi kültürel uyum

sistemine dahil ederek yabancı kültürün etkili olduğu yaşam alanında duygu ve düşüncelerini aktarmak için gösterdiği çabadır .

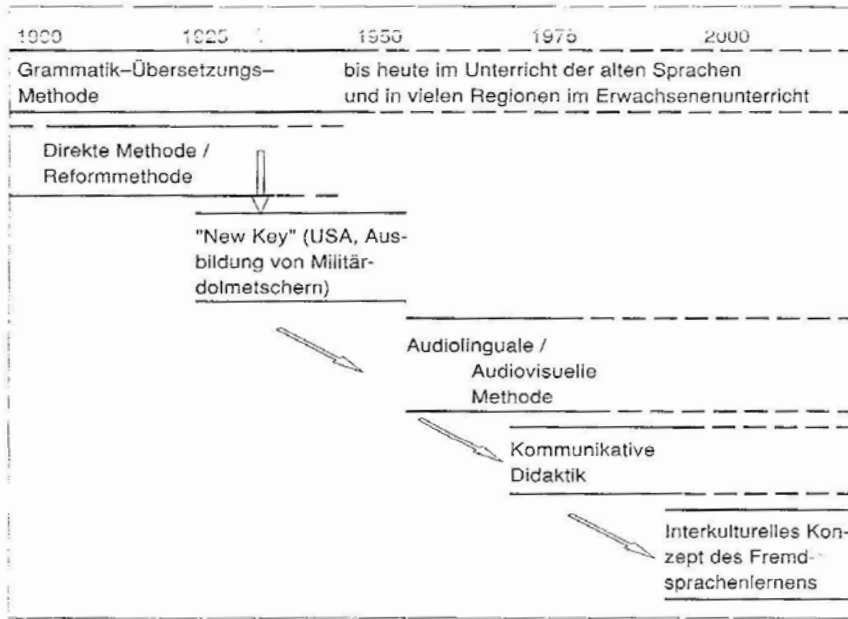
Kültürlerarası öğrenme yabancı kültüre ait uyum sistemini anlamının yanında kendi kültürüne ait uyum sistemini de yansıtmak anlamına gelmektedir. Bunun dışında kültürlerarası öğrenme, farklı kültürlerden oluşan uyum sistemleri arasında, etkili bir davranış sentezi sağlayarak, kendi kültürü ile yabancı kültür arasında başarılı bir etkileşime ulaşmaktır.

Kültürlerarası öğrenme kendi içinde bir çok basamaktan meydana gelmektedir : (ZEUNER,, S.2)

1. Basamak: Kültürlerarası öğrenme, yabancı bir kültür hakkında uyum bilgisini öğrenmektir.
2. Basamak: Kültürlerarası öğrenme, yabancı kültürün uyum sistemini kavramak (Kurallarını, düzenini, inanışlarını, değer yargılarını v.s.) ve temel bir kültür standardını yakalamaktır.
3. Basamak: Kültürlerarası öğrenme, kültürel farklılıklardan oluşan davranış şemasını düzenleme yeteneğidir; öyle ki bu şekilde kültürel bir kesişmenin başarılı bir yönetimi gerçekleşecektir.
4. Basamak: Kültürlerarası öğrenme, kültürü öğrenmek ve kültürü anlamak için genel bir yetenek olarak tanımlanmaktadır .

stisch, man kann aber feststellen, daß in bestimmten Epochen ganz bestimmte Leitvorstellungen zur Frage, wie ein „guter“ Unterricht gestaltet werden sollte, vorherrschen. Die folgende Grafik versucht, diese Epochen in groben Umrissen zeitlich einzuordnen und den historischen Wandel der Lehrmethoden im 20. Jahrhundert zu verdeutlichen.

Übersicht über die Entwicklung der Lehrmethoden:

historische Abfolge

Wie stellen Sie sich die Weiterentwicklung des Deutschunterrichts in Ihrem Land vor?

Aufgabe 51

7.6.KÜLTÜRLERARASI METOT

Ders metodları konusunda dersin plan ve teşekkülündeki uygulama ve öneriler üzerine odaklanıyoruz. Burada sözkonusu olan öğreticilerin dersi direkt metodlar sayesinde mi, yoksa yabancı dil dersindeki kitapların teşekkülündeki uygulamalara göre mi verdiğidir. Diğer bir deyişle burada önemli olan “öğretim biçimidir”. Öğrencinin gerek her metoda göre nasıl öğrenmek zorunda olduğu, gerekse gerçekten öğrenip öğrenmediği net değildir. Biz öğrencilerin nasıl öğrendiği üzerinde durmuyoruz, çünkü onların kafasının içindekilerini göremeyiz. Ama biz biliyoruz ki, her insan farklı öğrenir.

Bu açıdan şu faktörler söz konusudur;

- Yaş
- Derse karşı ilgi (motivasyon)
- Dersin yapısı
- Karakter
- Ön bilgi
- Farklı kültürlerin öğrenme geleneği

Yabancı dil dersinin tarihine baktığımız zaman, daima ders metodlarının formüle edilmesiyle ilgili görüşler önümüze çıkmaktadır, hemen hemen her bir görüşün vurgulandığı noktalar vardır:

- Dil biliminin veya öğretim teorisinin belirli bir okulda vurgulanması
- Öğrenme yöntemi belirli bir kültür çevresi veya belirli bir öğrenci gurubu çevresinde gerçekleşmektedir (Örneğin komşu Avrupa ülkelerine göre lise gibi belirli bir okul yapısına göre v.b.) ve yayılmaktadır.
- Dersin belirli bir hedefe ulaştırılması (Örneğin gramer bilgisi, günlük konuşmayla ilgili diyalog biçimine hakimiyet v.b.).

Robert SAXER(1997, S.116) kültürlerarası metod (perspektif) üzerine aşağıdaki düşünceleri dile getirmektedir:

Kültürlerarası öğrenmenin perspektifinden bakıldığında yabancı dil edimi, farklı bir dili konuşan ve farklı bir kültüre sahip olan-bununla geniş anlamda genel olarak günlük kültürden ve hayat kültüründen elit olan yüksek kültüre kadar hepsi kastedilmiştir-insanlarla karşılaşmaya hazırlamaktır. Yani dil öğrenme, bazen yabancı olan bazen de kendi yaşam şekline benzeyen bir kültüre nüfuz etmek olarak anlaşılmaktadır.

Kültürlerarası öğrenme demek ki sınırların aşılması kendi kültürünün ve kendi alışkanlıklarının sınırlarının aşılması anlamına gelmektedir, fakat sonunda kendi kişiliğini kaybetmeden. Bu yüzden kültürlerarası öğrenme, bilhassa Türkiye için çok önemlidir, çünkü halkın hiç de az olmayan bir kısmının Almanca konuşulan ülkelere olan iş göçünde ve bunun sonucunda da göç etmede payı vardır.

Robert Saxer’e göre “kültürlerarası öğrenmenin” üç önemli özelliği vardır:

- İlk olarak, dil öğrenen kişinin Almanca konuşanlarla sadece dil açısından değil, tematik ve paradigmatik açıdan-bununla kastedilen bilhassa ülke bilgisi alanıdır- ve davranış itibarıyla –bununla kastedilen kişisel, sosyal ve kültürel iletişim biçimlerine hazırlanmadır-.
- İkinci olarak, tüm kültür ve eğitim sisteminin planlanması ve yürütülmesinde sınırları aşan bir işbirliği yapılmalıdır.
- Üçüncü olarak, insanın dilini öğrendiği o dil ve kültür çevresinin karşılaştırmalı olarak incelenmesidir.

7.7.YÖNTEM VE TEKNİK

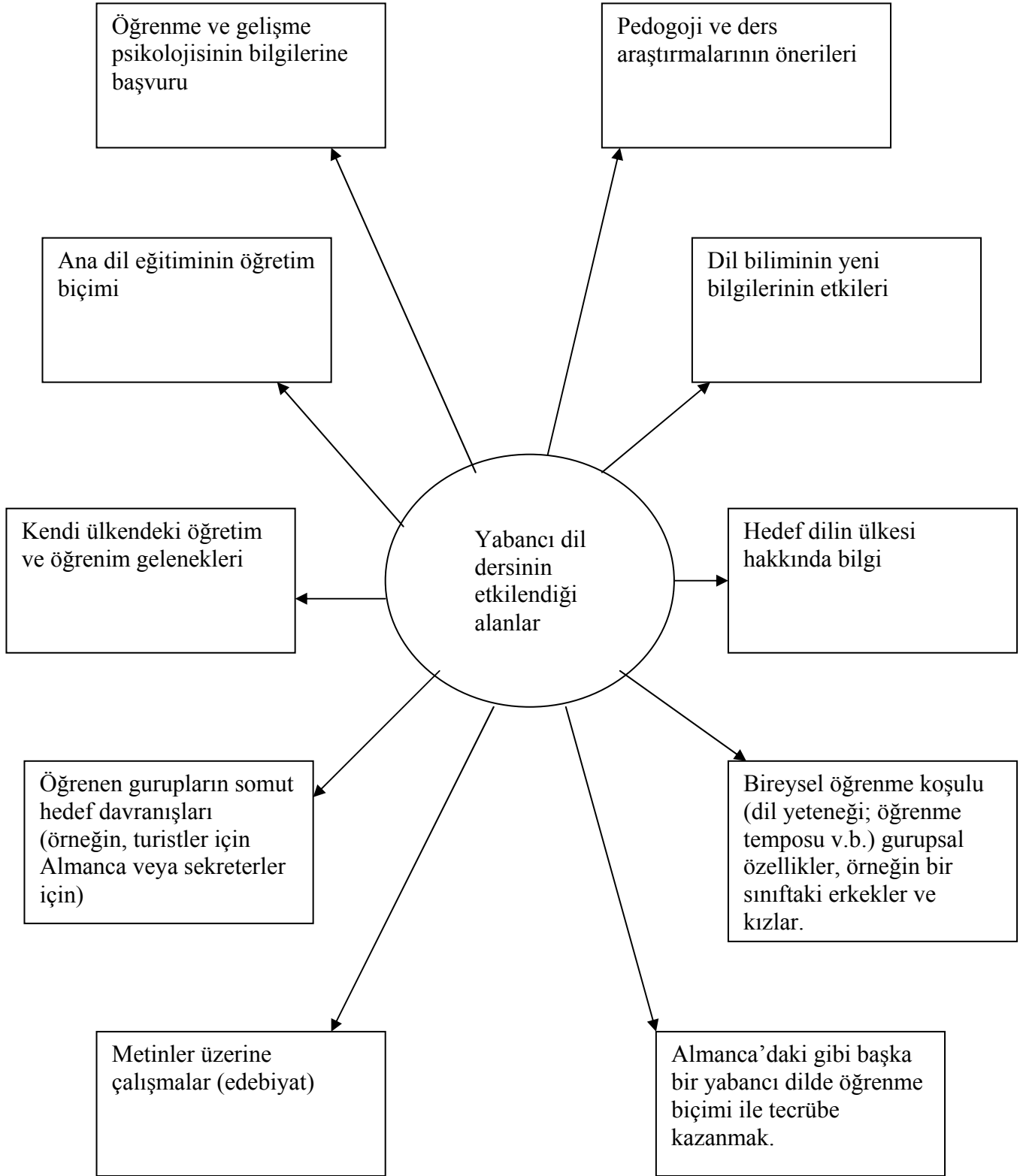
1963 yılında Edward Anthony yaklaşım, yöntem ve teknik kavramlarını ele alarak sırasıyla şu tanımları getirmiştir:

-Yaklaşım: Dilin doğası, öğrenim ve öğretime yönelik bir takım varsayımlardır.

-Yöntem: Seçilmiş bir yaklaşıma dayalı sistematik dil sunumunun genel planıdır.

-Teknik: Yöntemle tutarlı, dolayısıyla yaklaşımla uyumlu olup sınıfta ortaya konan özel durumdur.

Yöntem ve teknik kavramları birbirine çok karıştırılmaktadır. Yöntem, genelde hedefe ulaşmak için izlenen en kısa yol olarak tanımlanmaktadır. Eğitim Terimleri sözlüğünde de (Oğuzkan, 1974) yöntem, “bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen ve izlenen düzenli yol” olarak tanımlanmıştır. Yabancı dil öğretiminde de yöntem, belirlenen hedeflere ulaşmada öğretme tekniklerini ve araçlarını kullanarak bir dilin nasıl öğretilceğini ortaya koyan işlemler bütünüdür. Teknik ise bir öğretme yöntemini uygulamaya koyma biçimi, ya da sınıf içinde yapılan işlemlerin bütünü olarak görebiliriz.(Demirel, 1999, S. 67)

(Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts, S. 9)

7.8.KÜLTÜRLERARASI AŞAMALAR

Pragmatik-fonksiyonel konseptin dünya çapında yayılmasında, yabancı dil dersi için öğretim materyalleri hazırlandı. Öyle ki, yabancı dil olarak Almanca'daki iletişimsel yeti dünyanın her yerinde ve bütün insanlar için aynı değildi. Aynı zamanda ders yöntemleri de kolayca aktarılamıyordu.

Hedef dildeki ülkelerde ve kültürel farklılıklara sahip bölgelerde özellikle şunlar söz konusudur :

- Yazılı dil kullanımından önce sözel olanın vurgusu, hem konuşmacının niyetindeki tecrübenin oryantasyonu hem de okuma ve yazmadan önceki konuşmanın üstünlüğü açısından önemi ne doğrudan doğruya bir ihtiyaç ne de bir kişiyle yaşanan iletişim olanağı hedef ülkeden kaynaklanmaması.
- Hedef dilin ülkesinin günlük olayları ve günlük konularındaki tek taraflı uygulama.
- Edebi eserlerdeki yaygın bir umursamazlık durumu içinde günlük eserlerin okunma durumu.
- Öğrenme programı ile öğrenme sürecinde ana dilin göz ardı edilmesi.
- Öğrenen kişilerin kendi kültürleriyle ilgili kurallar çerçevesine dikkat etmemesi, dil öğrenimindeki dış koşullar (okul sistemi, iklim v.s.), kültürel özelliklere dayalı öğrenme geleneği ve değer yargıları gibi tabu konuları.

Bir kültürlerarası düzenekteki yabancı dil dersi öğretici konsepti geliştirmek zorundadır. Öyle ki, hedef dilin ülkesindeki dünya ile kendi dünyasını karşılaştırırken tehlikeli davranışlardan kaçınılmalıdır. Aynı zamanda yabancı dünya üzerine düşünürken ve konuşurken, o yabancı dünyanın heyecanları, ilgileri, çekici bulduğu konuları, yanlış anlamaları, tehdit algıları ve anlaşılmazlıklarını da göz önünde bulundurulmalıdır.

7.9.ÖĞRETİCİ-METODSAL KONSEPTİN ŞARTLARI:

1. Kùltùrlerarası bir konsepte göre dñzenlenmiř derste konu alanları ve konularla ilgili bakış açıları her ğrenci gurubunun analiz edilmiş yaşam tecrùbeleriyle bağlantılı olmalıdır, ayrıca hedef dilin ùlkesindeki aynı yaş gurubundaki kişilerin yaşam tecrùbeleriyle de uyumlu olmalıdır.
2. Yabancı dñnya ne sınıf ortamında ne de doğal çevrede olması gerektiği gibi değildir; bilâkis derste sùrekli medya hakkında bilgi verilmektedir. Bu yùzden spesifik olarak anlamaya yönelik görme, dinleme ve okuma metinleri geliştirilmelidir (film, televizyon, video v.b.; kaset çalar; çeşitli okuma materyalleri) Didaktiėin, kùltùrel geleneklerden ve mesafeli kùltùrel ortamlardan oluşan görme, dinleme ve okuma materyallerindeki farklılığı kendi konsepti içinde harmanlamalıdır.
3. Yabancı dili ifade etme yeteneğinin gelişmesi sadece dialoga bağlı değildir; bilâkis belirli bir alan veya konu ùzerinde konuşmayı da kapsamaktadır.
4. Yabancı dilde ifade yeteneğinin gelişimi sadece örnek bir dialog kalıbını olduğu gibi taklit etmekle gerçekleşmez; bilâkis anlama sùrecinin temelinde yabancı dildeki ifadeyi zùmsemek gerekir. Sonuç olarak şu söylenebilir: “Yabancı dilde anlamak ifade yeteneğinden geçer”.
5. Spesifik olarak anlamaya yönelik öğretimin gelişimi ilk olarak şu anlama gelmektedir: Spesifik bir okuma öğretiminin gelişimi daha önceki okuma parçalarında olduğu gibi yabancı dil dersinin temeline dayanmaktadır.
6. Hedef dil alanındaki kùltùrlerarası bir konseptten oluşan derste, okuma parçaları sadece gùnlük hayattan alınan metin çeşitlerinden değil, bilâkis kurgusal metinlerden de oluşmaktadır. Edebiyat bu konsept açısından önemli bir öğedir.
7. Kùltùrlerarası bir Almanca dersinin temelindeki davranış, kendi kùltùrùndeki öğelerin, oluşumların ve yapıların hedef kùltùrle karşılaştırılma sùrecidir.

BÖLÜM-VIII

8.VATAN KAVRAMI NEDİR?

Yabancı dil dersindeki vatan kavramı, dil aktarımının kombinasyonu ve kültürel bilgi sayesinde cisimlendirilen aynı zamanda yabancı dil dersinde özel aktiviteler tarafından etki altına alınan bir prensiptir. Örneğin değiş-tokuş ve karşılaşma gibi. Bu arada vatan bir bilim dalı değildir. Vatan devlet ve kuruluş kavramına indirgenemez, bilâkis yabancı dil alanında benzerlikler ve zıtlıklar açısından milliyet kavramına değil de bölgesel ve sınır ötesi fenomenlere dayanmaktadır.

Ulrich ZEUNER(....., S.1) ise “vatan” üzerine şu düşünceleri dile getirmektedir :

Vatan ve yabancı dil öğrenme kavramları şüphesiz birbirine bağlıdır. Hedef dilin kültürü hakkında bilgi sahibi olmadan hedef dilde iletişim yetisine sahip olmak mümkün değildir.

Kültür bir toplum veya grup için evrensel bir uygulama sistemidir. Bu sistem spesifik sembollerden oluşmaktadır ve her toplum için geçerlidir. Bu sistem bütün üyelerinin algılarını, düşüncelerini, değerlerini ve davranışlarını etkilemektedir. Bu yüzden toplumsal aidiyat olarak tanımlanmaktadır.

8.1.ÇİFT KÜLTÜRLÜLÜK

Çift kültürlülük iki kültüre aynı anda sahip olmak demektir. “Kültür” kavramı çok geniş ve çeşitlilik arzeden bir konudur. Kültür, bizim toplumdaki davranışlarımızı, kendimize ait düşüncelerimi ve diğer insanlara karşı olan yargılarımızı belirleyen değerler ve kurallar sistemidir. Bu sosyo-kültürel kurallar şunları kapsamaktadır: yemede ve içmede, kıyafette ve sanatta, kutlamalarda. Kurallar bize neyi söyleyebileceğimizi ve neyi söylemememiz gerektiğini gösterir; ayrıca nasıl anlamamız gerektiğini. Kurallar gelenek ve göreneklerimizi, toplum içindeki düzenimizi belirler.

(Didaktik der Landeskunde, Alicia Padros und Markus Biechele)

Die Zahl 13 B 6

Normalde kültür hiçbir şekilde homojen, kapalı ve katışıksız bir sistem değildir; bilâkis açık, kendini sürekli zenginleştiren ve yenileyen bir sistemdir. Özellikle kültürel iletişim sayesinde büyük bir kültürel karışım söz konusudur: Amerikan kotu ve hamburgeri, İtalyan pizzası ve Türk döner kebabı tamamiyle Fransız modası ve İtalyan filmleri gibi normal hayatımızı kapsayan büyük bir kültür karışımıdır.

Dil ise bir kültürün ayrılmaz parçası ve önemli sembolüdür; çünkü kültürün dil üzerinde önemli bir etkisi vardır. Zihinde dil tamamiyle kültürü tanımlamaktadır. (Fransız kültürü=Fransız dili). Fakat dil ve kültür özdeş değildir. Sadece birbirini tamamlayan unsurlardır.

İki dile sahip olmak aynı zamanda iki kültürlü olmak için yeterli değildir. Her iki kültürü de eşit nispette yaşamış ve özümsemiş olmak gerekiyor. Kişi şüphesiz çift dil sayesinde iki kültüre giriş hakkına sahiptir, fakat burada söz konusu olan sahip olduğu iki dil sayesinde iki kültürü ne kadar ifade edebildiğidir.

8.2.KÜLTÜREL YANLIŞ ANLAMALAR

Aşağıdaki ifadeler, karşılıklı iletişim esnasında yaşanan zorluklar veya yanlış anlamalardaki olayları ve durumları yansıtmaktadır. Özellikle ülkesel yaşantılar olumsuz değerlendiriliyor. Burada söz konusu olan kültürel sebeplerden oluşan bir yanlış anlamadır.

1. Bir Fransız değişim öğrencisi yanında kaldığı aileyle ilgili şikâyetle bulunuyor. Onların yanında kalırken hiç akşam yemeği yemediğini söylüyor. Çünkü yanında kaldığı ailenin yemek kültürü kendi kültürüne göre farklı. Aile sadece ekmek, peynir ve soğuk et ikram etmiş çünkü.
2. Bir Rus seminer katılımcısı yanında kaldığı Alman aile tarafından şöyle bir cümle duyuyor ve şaşırıyor: ‘Lütfen kendinizi evinizde gibi hissedin-Dolapta yemek ve kilerde de içecek var. Ne isterseniz her zaman alınız’. Rus katılımcı kendini bir konuk gibi hissetmediğini ifade ediyor.
3. Brezilyalı bir öğrenci, Almanların soğuk olduğunu, ve selamlaşma esnasında sadece tokalaştıklarını söylüyor. Oysa ki, Brezilya kültürüne göre selamlaşırken birbirinin yanaklarından öpme geleneği de var.

(Padros /Biechele, 2003, S.47)

Yukarıda bahsedilen üç olayda da, kendi kültüründen uzak yerlere giden kişilerin yaşadığı şoklar anlatılmaktadır. Her üç kişi de kendini konuk gibi hissetmediğini belirtiyor. Ama aslında gittikleri yerde yaşayan insanların da kendi ülkelerine geldiklerinde aynı şaşkınlığı yaşayacaklarını düşünmüyorlar. Burada bize

verilmek istenen alıştığımız kültürel davranışı başka kültürler içinde beklemememiz gerektiği. Yoksa sonuç hep hayal kırıklığı olacaktır.

Ein deutsches Nein heißt Nein

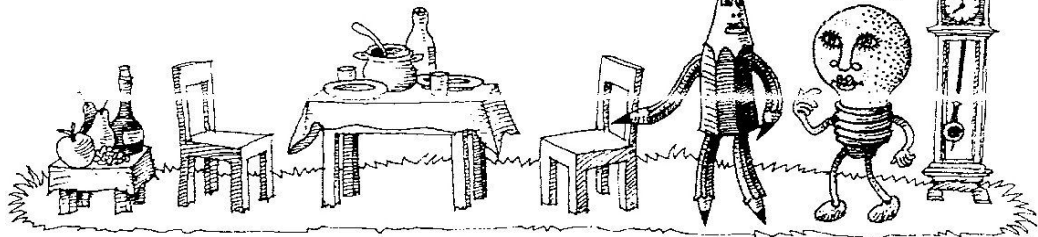
Im vorigen Winter bin ich nach Deutschland gefahren, um meine deutschen Sprachkenntnisse zu verbessern und die Deutschen kennenzulernen. Ich versuchte, mit den Deutschen Kontakt aufzunehmen. Deshalb habe ich mehreren Deutschen eingeladen. Und jeder, den ich eingeladen hatte, aß gerne ägyptisches Essen.

Doch einmal, als ich einen Taxifahrer und seine Frau zu mir eingeladen hatte, geschah etwas Seltsames. Ich hatte mich einen halben Tag auf diese Einladung vorbereitet. Als sie um 18 Uhr kamen, war der Tisch schon gedeckt. Ich sagte: „Warum gucken Sie so? Das ist nicht zum Gucken, sondern zum Essen.“

Die Frau und ich setzten uns zum Essen hin, aber der Mann wollte nicht und sagte: „Nein, danke!“ Ich sagte: „Aber kommen Sie zum Essen, es wird Ihnen gut schmecken.“ – „Nein“, wiederholte er. Dann habe ich noch einmal gebeten: „Aber probieren Sie mal!“ Da sagte er ärgerlich: „Ich kann nichts essen.“ – „Das geht doch nicht“, sagte ich, „Sie müssen etwas essen.“ Da erwiderte er: „Was sind Sie für ein Mensch!“ Ich dachte: Was hast du getan, daß er so ärgerlich ist? Während des Essens fragte ich die Frau, die mich anstarrte, als sei ich verrückt: „Warum will er nichts essen?“ – „Ehrlich, wenn er könnte, dann hätte er gern gegessen. Wir hatten keine Ahnung, daß Sie uns zum Essen einladen würden.“ – „Ach, Entschuldigung“, sagte ich. „Bei uns in Ägypten ist bei einer Einladung das Essen eine ganz selbstverständliche Sache. Der Gast sagt zwar aus Höflichkeit ‚Nein danke‘, aber damit ist nicht gemeint, daß er wirklich nicht essen will. Man soll den Gast mehrmals zum Essen auffordern, und der Gast wird immer etwas nehmen, auch dann, wenn er keinen Hunger hat, damit die anderen nicht böse auf ihn werden.“

So habe ich erfahren, daß „Nein“ auf Deutsch ehrlich „Nein“ heißt.

Fatma Mohamed Ismail

Yukarıdaki bu resim, yine kültürel farklılıktan doğan bir yanlış anlamaya örnektir. Burada Almanya'ya giden bir Mısırlı bayanın yaşadığı olay anlatılıyor. Bayan hem Almanca'sını geliştirmek hem de Almanları tanımak istiyor. Bayan bir akşam Alman bir çifti evine davet ediyor; onlar için hazırlık yapıyor. Misafirler eve gelince onları yemek masasına davet ediyor. Fakat Alman adam yemek yediğini ve oturmak istemediğini söylüyor. Mısırlı bayanın nezaket gereği ısrar etmesine de sinirleniyor. Burada iki kültürün şu özellikleri çatışıyor.

Mısır kültürüne göre, birini davet etmek demek akşam yemeğine davet etmek anlamına geliyor, ayrıca ilk hazır çekinmeyi ifade ettiği için o kişiye birkaç kez ısrarda bulunmak gerekiyor. Alman kültürüne göre, davetin şekli belirtilmediği için bunun bir akşam yemeği olduğu anlaşılmıyor, ayrıca 'hayır' denildikten sonra ısrar etmek hoş görülüyor. Bu iki insan birbirlerinin kültürü hakkında bilgi sahibi olsalardı bu küçük gerginlik yaşanmayacaktı.

Kültürel Farklılıklardan Doğan Hataları Yok Etmek İçin Şu Konulara Dikkat Etmek Gerekir :

1. Özdeş bilinç ve özdeş ifade
2. Davranış mesafesi
3. Empati
4. Toleranz

8.3.EMPATİ:

Kişinin kendini karşısındakinin yerine koyması. Karşımızdaki kişinin problemlerini onun gözleriyle görmeye çalışmak ve ona karşı sempatiyle yaklaşmak. Empati eğitimindeki ilk görev kişinin açık fikirli olmasıdır; aynı zamanda diğerlerine karşı, diğerlerinin problemlerine karşı ve onların farklılıklarına karşı saygılı olunmalı.

Die Deutschen über „die anderen“

Bizim dışımızda farklı kültürlere sahip kişilere karşı önyargılı davranmamalıyız. Onları anlamak için elimizden gelen çabayı göstermeliyiz. Onların ne düşündüğünü hissetmeye çalışmalıyız. Kendimiz için istemediğimiz hiçbir şeyi başkaları için de istememeliyiz. Bu yüzden diğer insanlara karşı empati kurmalıyız.

8.4.FARKLI KÜLTÜREL GELENEKLERE GÖRE ÖRNEKLER

1. Bir bayan birkaç arkadaşını doğum günü kutlamasına davet eder. Güzel yiyecekler hazırlanmıştır. Yemekten sonra Yunanlı bir bayan sigara içmek ister. Kendisine dış kapının önündeki avluda içebileceği söylenir. Yunanlı bayan kendisine söylenildiği gibi avluya çıkar, sigarasını içer ve diğer kişilere şu cümleleri söyler: 'Beni evin dışına çıkarmanız konuk severlilikle bağdaşmadı. Bu yüzden buraya bir daha gelmeyeceğim'.
2. Şehirde büyük bir çim alan vardır. Yaz aylarında hafta sonları bir çok Türk bu çimenli alanda toplanmakta ve mangal yapmaktadır. Alman vatandaşlar ise mangal dumanından ve kokusundan şikâyet etmektedir. Bu yüzden çim alanda mangalın yasaklanmasını istemektedirler.
3. Genç bir Alman adam Faslı kız arkadaşının ailesini ziyarete gider. İçtenlikle karşılanır. Eve çay içmeye davet edildiğinde içeri ayakkabılarını çıkartmadan

girer. Ziyaretten sonra babası kızına: ‘Bu nasıl bir insandır? Caddedeki bütün kirleri eve taşıdı. Bu bir saygısızlıktır. Onunla asla görüşmeyeceksin’ der.

4. Küçük yabancı kız tek başına caddede bir oraya bir buraya yürüyordu. Kız kardeşini arıyordu ve bulamamıştı; üstelik evin yolunu da kaybetmişti. Bir bayan kıza seslendi. Durumu kendisinden dinledikten sonra küçük kıızı ailesine götürdü. Babası kızını görünce ona tokat attı ve bir daha bunu yapmayacaksın dedi. Kadın ise bu durum karşısında ürkmüştü.

Bu gibi hoş olmayan iletişim durumları bize farklı davranış biçimlerine karşı nasıl bir iletişimle yaklaşmamızı veya çatışmalardan kaçınmayı, bu davranış biçimlerini tanıyıp-tanıyamamayı ve bu durumları nasıl değerlendirmemiz gerektiğini göstermektedir.

8.5.KÜLTÜR ŞOKU

Kültür şoku, yeni bir kültüre ve sosyal ortama uyum sağlama durumunda ortaya çıkar. Kendinizi mahcup, güvensiz ve rahatsız hissediyorsanız muhtemelen kültür şoku yaşıyorsunuzdur. Bunu biraz daha ileriye götürürseniz, bir yabancı olarak yeni ülkenizdeki kimliğinizi şaibeli görmeye bile başlayabilirsiniz. ‘Kültür Şoku’ terimi ilk kez 1950’li yıllarda antropologlar Oberg ve Foster(1953) tarafından fiziki rahatsızlıklara bile yol açabilen yön şaşırmasını ifade etmek için kullanılmıştır.

Zira bir süre sonra yeni ülkenizin kültürüne uyum sağladıkça tekrar eskisi gibi davranmaya ve hissetmeye başlayacaksınızdır.

Kültür Şoku Yaşadığınızı Nasıl Anlarsınız?

Artık doğup büyüdüğünüz yaşadığınız yerlerden uzaktasınız. Kendinizi sürekli yorgun hissediyorsunuz; toplumdan da soyutlanmaya başlamışsınız. O da ne? Günlük tutuyorsunuz. Ancak, yazdıklarınız hiç de iç açıcı değil. Korkmayın, bunlar yeni yurt dışı tecrübesi yaşayan herkesin başından geçen kültür şoku belirtileridir.

8.6. KÜLTÜR ŞOKUNUN GENEL BELİRTİLERİ:

- a) Yeni ülkenize ve dilinize karşı isteksiz davranıp, Türkiye'ye özlem duyabilirsiniz. Memleketinizi, ailenizi ve sevdiklerinizi özlüyor olmanız gayet normal. Ancak bunları düşünmekten başka bir şey yapamıyor ve sürekli ağlayıp mektup yazmakla gününüzü geçiriyorsanız kültür şokuna uğruyorsunuz demektir.
- b) Yorgunluk çekiyor, kendinizi aşırı derecede dışlanmış ve amaçlarınıza ulaşamamış hissediyorsunuz.
- c) Yeni ülkenize karşı agresif ve saldırgan bir tavır içine girebilir, piyeyi deve yapmaya başlayabilirsiniz.
- d) Yabancı öğrenciler yerine Türk öğrencilere yakınlık duyabilir, onlara sığınma hissine kapılabilirsiniz. Bu psikolojik olarak sizi rahatlatırsa da eğitiminizi, özellikle de lisandaki başarınızı sekteye uğratabilir. Dilinizi geliştiremediğiniz gibi yeni kültürleri tanımaktan da mahrum kalmış olursunuz.

BÖLÜM-IX

9.KÜLTÜRLERARASI METODA GÖRE FARKLI DERS

KİTAPLARINDAKİ ALIŞTIRMALAR: Burada söz konusu olan kültürel farklılıklardır. Bununla ilgili aşağıda bir çok örnek verilmiştir. Her örneğe göre öğrencilere sorulmaktadır. “Bu olaylar sizin kültürünüzde nasıl gerçekleşmektedir?”; veya “Siz bu olayları kendi kültürünüze göre nasıl değerlendirirsiniz?” Bu sorularla öğrencilere farklı kültürlerdeki yaşam biçimleri aktarılmaktadır.

9.1. RESİM-1: (Blick Lehrbuch Band 1, Lektion 1, S. 17)

B4 Begrüßung

- a) Was sagen französische Austauschschüler über die Deutschen?
Sieh dir die Bilder an und ergänze die Sätze.

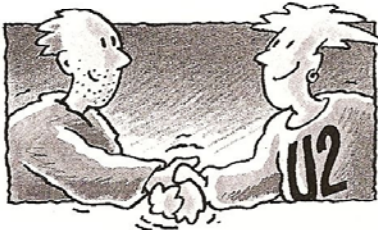
AB
10-11

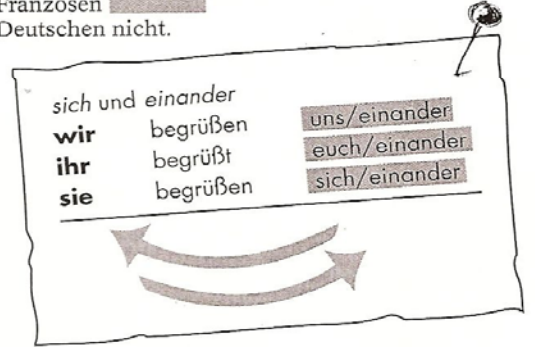
Die Franzosen .
Die Deutschen nicht.

Die Franzosen .
Die Deutschen nicht.

Die Deutschen .
nur die Hand.

- b) Wie begrüßt man sich in deinem Land?

9.2.DEĞERLENDİRME-1

Yukarıdaki alıştırmada Almanlar ve Fransızlar arasındaki selamlaşma farklılıkları verilmektedir. Fransızlar selamlaşma esnasında birbirlerine sarılırken veya öpüşürken, Almanlar sadece tokalaşmaktadır. Bu alıştırmmanın akabinde öğrencilere bu durumun kendi ülkelerinde nasıl gerçekleştiği sorulmaktadır. Sorunun amacı ise farklı ülkelerdeki farklı selamlaşma biçimlerini ortaya koymaktır.

9.3.RESİM-2: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 1, S. 6)

A Die Ferien sind vorbei

- 1 erinnert ihr euch an die Jugendlichen aus Band 1?
Wer findet die meisten Informationen?

- 2 Drei Jugendliche erzählen über ihre Ferien. Welche Stichwörter könnt ihr jetzt schon zuordnen?

in Griechenland · auf einer Insel · Mutter · Tante besucht · gearbeitet · in der Landwirtschaft geholfen · Oma besucht · am Strand gewesen · Meer · zu Hause geblieben · Zimmer renoviert · bei der Gartenarbeit geholfen · keinen Urlaub gemacht · junge Hunde gehabt · im Schwimmbad gewesen · Wanderung gemacht · nach Athen geflogen

Dani

Renja

Naki

9.4.DEĞERLENDİRME-2

Yukarıdaki alıştırmada farklı ülkelerdeki çocukların tatil deneyimleri sınıftaki öğrencilere kasetten dinlettiriliyor. Dinleyiciler tarafından farklı olan ifadeler not ediliyor. Bu şekilde öğrenciler farklı ülkelere ait çocukların sahip oldukları kültürel özelliklere göre ne tarz tatil seçeneklerini gerçekleştirdiklerini öğreniyorlar. Bu amaçla kendi tatil anlayışları ile diğer ülkelerdekini kıyaslayabiliyorlar.

9.5. RESİM-3: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 1, S. 9)

14 Ein Urlaubslied.

neun 9

9.6. DEĞERLENDİRME-3

Bu alıştırmada öğrencilere şarkı dinlettiriliyor. Şarkı farklı iki ülkede yaşanan tatil deneyimini anlatıyor. Şarkıyı dinleyen öğrenciler hem o ülkelerdeki özellikleri öğrenmiş oluyor, hem de şarkı söyledikleri için eğlenmiş oluyorlar. Üstelik bu yolla (işitsel yolla) öğrendikleri bilgilerin kalıcılığı sağlanmış oluyor.

A Farben

1 Deutsche Landeskunde in Farbe – Und wie ist das bei euch?

das Feuerwehrauto

der Briefkasten

der Schornsteinfeger

die Braut

das Polizeiauto

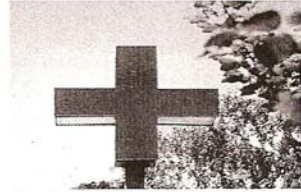
das Ortsschild

das Autobahnschild

das Greenpeace-Symbol

das Rote Kreuz

Briefkästen sind bei uns ...

Ein Ortsschild ist ...

10 zehn

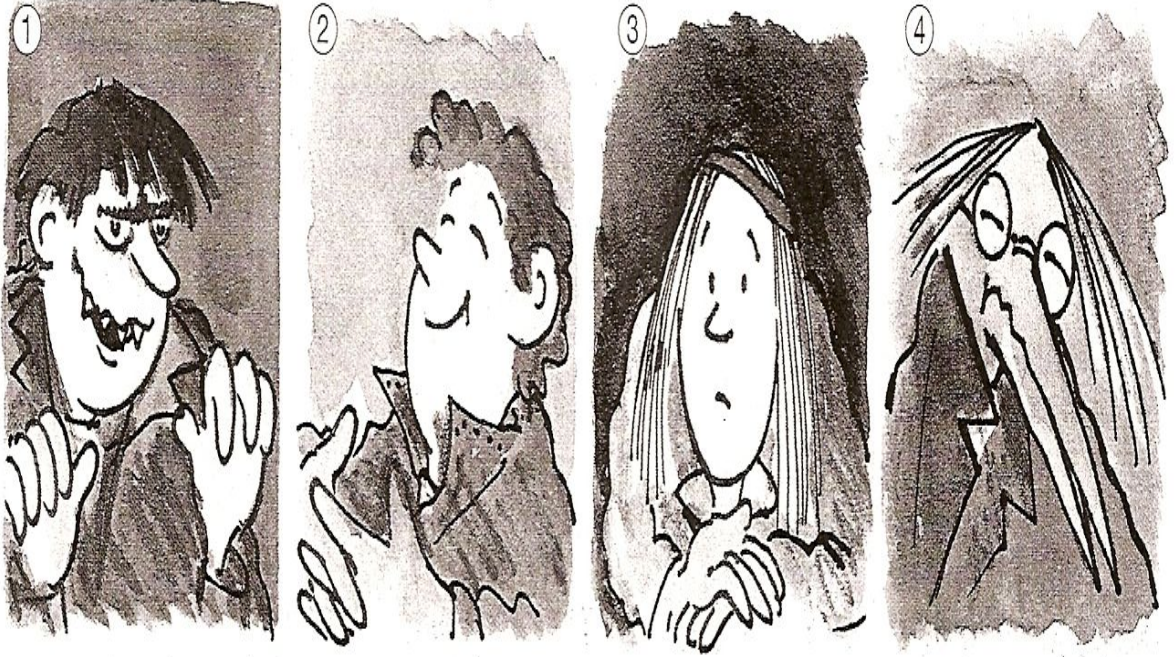
9.7. RESİM-4: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 2, S. 10)

9.8. DEĞERLENDİRME-4

Burada hizmet kurumlarının renklerle ifade ediliş biçimleri verilmektedir. Kültür tanımını yaparken yaşamı kapsayan bütün özelliklerin kültürü oluşturduğunu söylemiştik. Yukarıda da Almanya'daki yaşamın parçası olan kurumların özellikleri hakkında bilgi veriliyor. Sonrasında ise öğrencilere bu durumun kendi ülkelerindeki özelliklerle karşılaştırılması ve benzerlikler ile farklılıkların yazılması isteniyor.

9.9. **RESİM-5:** (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 2, S. 11)

2 Farben in Redewendungen. Ordne zu.

- a Kiki hat ein neues Fahrrad. Amadeus ist grün vor Neid.
- b Ich sehe schwarz für den Test. Ich habe nicht genug gelernt.
- c Peter war am Montag nicht in der Schule. Er hat blaugemacht.
- d Immer wenn ich einen Lehrer sehe, sehe ich rot!

Wie sagt man das bei euch?

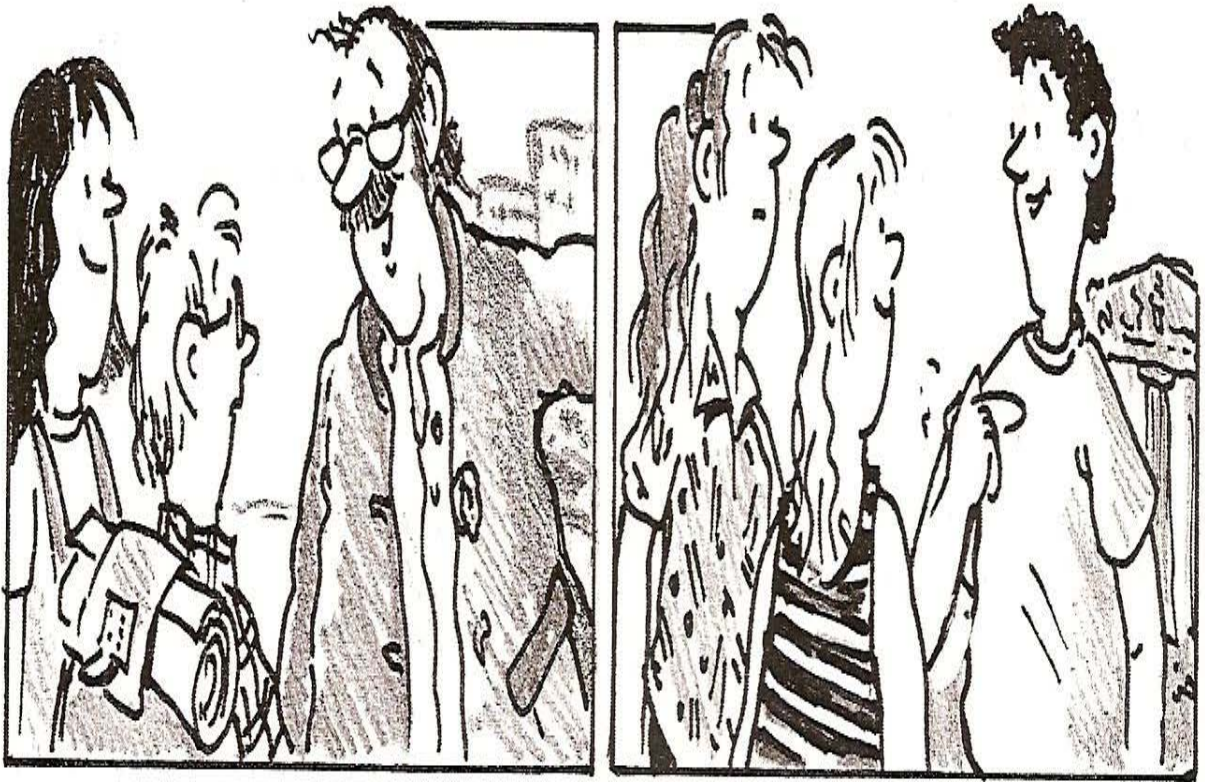
9.10. **DEĞERLENDİRME-5**

Almanca'da yer alan atasözleri resimdeki renklerle ifade edilmiş. Sonra resimlerle ifade edilen atasözlerinin alt kısımdaki cümlelerle eşleştirilmesi istenmiş. Böylece öğrencilerden kendi ülkelerindeki ifade biçimlerini kıyaslamaları sağlanmaya çalışılmış.

9.11. DEĞERLENDİRME-6

Farklı ülkelerdeki insanların dilini bilmeyebilirsiniz. Ama günün birinde bir yabancı size tesadüf edebilir ve size yol sorabilir. O zaman ne yaparsınız? İşte böyle durumlarda beden dilimiz devreye giriyor. Fakat sözel dilde olduğu gibi karşı taraftan beden dilimizin de yanlış anlaşılma durumları ortaya çıkabilir. Bu yüzden yine kültürel farklılıkları düşünerek anlayışı elden bırakmamak gerekiyor.

12 Sprachprobleme: Seht euch die Zeichnungen an. Kennt ihr auch diese Situationen?
Diskutiert in der Muttersprache.

9.12. RESİM-6: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 3, S. 16)

9.13. RESİM-7: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 4, S. 18)

A Brieffreundschaften

- 1 Informationen auf Briefumschlägen: Wer schreibt an wen? Aus welchen Ländern kommen die Briefe?

9.14. DEĞERLENDİRME-7

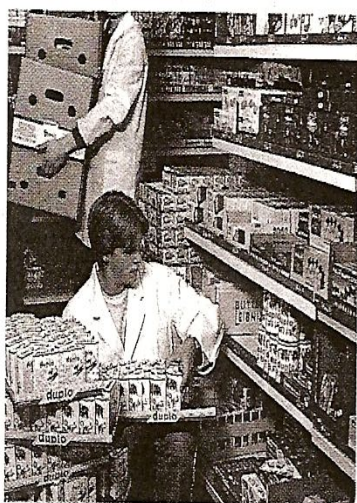
Farklı ülkelerden gelen mektupların üzerindeki pullar bile, o ülkenin kültürü hakkında bilgi verebilir. Yöneticisi, sanatçısı, mimarisi v.b. gibi.

9.15. DEĞERLENDİRME-8

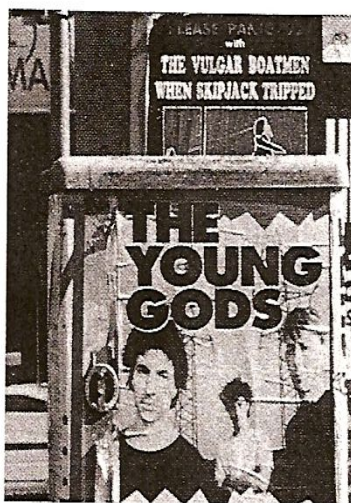
Bu alıştırmada ise farklı ülkelerdeki çocukların arzuladıkları şeylere ulaşması da farklılık gösteriyor. Biri çalışarak isteğine kavuşurken diğerinin denileni yapması gerekiyor. Bir başkasının ise sadece istemesi yetebiliyor. Bizim ülkede gençler evlenmediği sürece hemen hemen ailelerine bağlı yaşarken, Amerika'da veya Avrupa ülkelerinde 18 yaşına giren bir gencin artık kendi ayakları üzerinde durması gerektiği söyleniyor. Bu durum ise toplumsal açıdan bizim gençlerin diğer gençlere göre tam anlamıyla bağımsız olmasını engelliyor.

9.16. RESİM-8: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 8, S. 34)

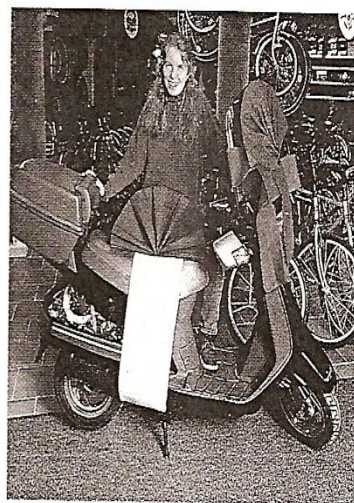
- 1 Paragraphen für Jugendliche bei euch und in Deutschland. Was dürfen Jugendliche wann?
a Wie ist das bei euch?

Sebastian ist 13.
Er möchte ein neues
Fahrrad. Das kostet
500 DM. In den Ferien
kann er im Supermarkt
arbeiten, jeden Tag
8 Stunden.
Darf er das?

Gabi und Tina sind 15.
Heute Abend ist ein Konzert.
Es beginnt um 21 Uhr 30
und dauert zwei Stunden.
Gabis Bruder geht auch mit.
Er ist 19.
Dürfen sie das Konzert
besuchen?

Yvonne hat zum
15. Geburtstag von den
Großeltern ein Moped
bekommen. Sie hat
sich sehr gefreut.
Darf sie damit gleich
losfahren?

- 4 Lies den Text über Weihnachten. Welches Foto gehört zu welcher Stelle im Text?
Was zeigen die Fotos? Welches Foto kann auch aus deinem Land kommen?

Die Zeit vor Weihnachten, die „Vorweihnachtszeit“, ist in Deutschland, Österreich und in der Schweiz fast genauso wichtig wie das Weihnachtsfest selbst. Die Adventszeit beginnt vier Sonntage vor Weihnachten. Schon vorher, seit Mitte November, sind viele Städte mit Lichtern und Tannengrün dekoriert. Die meisten Familien haben einen Adventskranz mit vier Kerzen. Jeden Sonntag wird eine Kerze mehr angezündet. Am vierten Advent brennen dann alle vier Kerzen. Die Kinder haben in dieser Zeit einen Adventskalender mit 24 kleinen Türchen. Jeden Tag bis zum Heiligabend am 24. Dezember öffnen sie eine Tür und finden dort z.B. Süßigkeiten. In der Adventszeit backt man Plätzchen und Lebkuchen, und überall riecht es wunderbar nach typischen Gewürzen. Am bekanntesten ist der Christstollen, ein Kuchen mit Rosinen und Früchten. Der beste Christstollen kommt aus Dresden, die besten Lebkuchen aus Nürnberg. Dort gibt es auch den bekanntesten Weihnachtsmarkt, den Nürnberger „Christkindlmarkt“.

Das wichtigste Datum in dieser Zeit ist der 6. Dezember, der Nikolaustag. Die Kinder stellen Schuhe vor die Tür, und am nächsten Morgen finden sie darin kleine Geschenke und Süßigkeiten.

Das Weihnachtsfest ist in Deutschland traditionell ein Familienfest. Am Heiligabend, das ist am 24. Dezember, feiern die Familien gemeinsam zu Hause. Eltern, Kinder und Großeltern sitzen zusammen, essen, singen Lieder und spielen. Besonders die Kinder freuen sich auf die Geschenke. Diese liegen meistens unter dem Weihnachtsbaum.

Manchmal bringt sie auch der Weihnachtsmann persönlich. Am Heiligabend gehen viele Familien in die Kirche.

Am 25. und 26. Dezember sind die Weihnachtsfeiertage. An diesen Tagen gibt es überall traditionelles Essen, z.B. eine „Weihnachtsgans“.

dreundsiebzig 73

9.17.RESİM-9: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 17, S. 72)

9.18.DEĞERLENDİRME-9

Bu alıştırma Noeldeki kültürel farklılıklar verilmektedir. Bu dini bayramın ülkelere ve farklı geleneklere göre kutlanış biçimleri aktarılmaktadır. Hristiyan

olanların Noele bakış açıları ile Hristiyan olmayanların kendilerine ait dini bayramları, bu bayramların kutlanış biçimi karşılaştırılmaktadır.

9.19.RESİM-10: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 17, S. 77)

14 Ostern ist ein internationales Fest: Wir haben Studenten aus Griechenland, Ungarn, Georgien und Argentinien gefragt: Wie feiert ihr Ostern?

ΚΑΛΟ
ΤΙΣΧΑ!

KELLEMES
HÜSVÉTI
ÜNNEPEKET!

ჰეილენი პასკაი / Felices Pascuas!
გაბიერებელი!

- a Sucht die Länder auf einer Weltkarte. Sammelt Informationen über diese Länder.
b Vor dem Hören: Lest die vier Texte. Welche Wörter können in die Lücken passen?
c Hört jetzt die Interviews. Waren eure Vermutungen richtig?

Griechenland	Ungarn	Georgien	Argentinien
1) Weihnachten	1)	1)	1)

Griechenland: Ostern ist noch wichtiger als ①. In der Karwoche essen die Leute nur Obst, ② und Brot. Am Samstag um Mitternacht gibt es ein ③. Die Kinder bekommen ④ Kerzen. Am ⑤ grillt man ein ganzes Lamm. Die Leute trinken Wein und ⑥. Die ⑦ spielen Eierstoßen.

Ungarn: ① haben die Jungen die Mädchen mit Wasser begossen, damit sie frisch bleiben. Heute riechen die Mädchen am Abend nach ②. Man isst Schinken, ③ und Frühlingszwiebeln. Die kleinen Kinder denken, dass der ④ die Ostereier bringt. Heute schenkt man oft ⑤.

Georgien: Die Religion spielt eine ① Rolle. Ostern ist so wichtig wie ②. Die Leute bleiben die Nacht von Samstag auf Sonntag in der ③. Am Freitag färbt man die Eier ④. Die roten Eier dürfen die Kinder erst am ⑤ essen. Am ⑥ gehen die Leute zum Friedhof. Die Kinder springen über ein ⑦.

Argentinien: Die Kinder haben ① Tage schulfrei. Die Leute laufen am ② mit Kerzen durch die Straßen. Am ③ isst man den Osterkranz. Die Kinder suchen ④ und Osterhasen. An Ostern gibt es keine ⑤.

15 Ostern aktiv: Der Eierlauf.

- Es spielen zwei Teams gegeneinander.
- Legt eine „Rennstrecke“ in der Klasse fest.
- Läufer 1 legt ein gekochtes Osterei auf einen Löffel und läuft die „Rennstrecke“ durch das Klassenzimmer.
- Dann gibt er den Löffel weiter an Läufer 2 usw., bis von beiden Mannschaften alle Läufer gelaufen sind.
- Wenn das Ei runterfällt, muss der Läufer noch einmal starten.

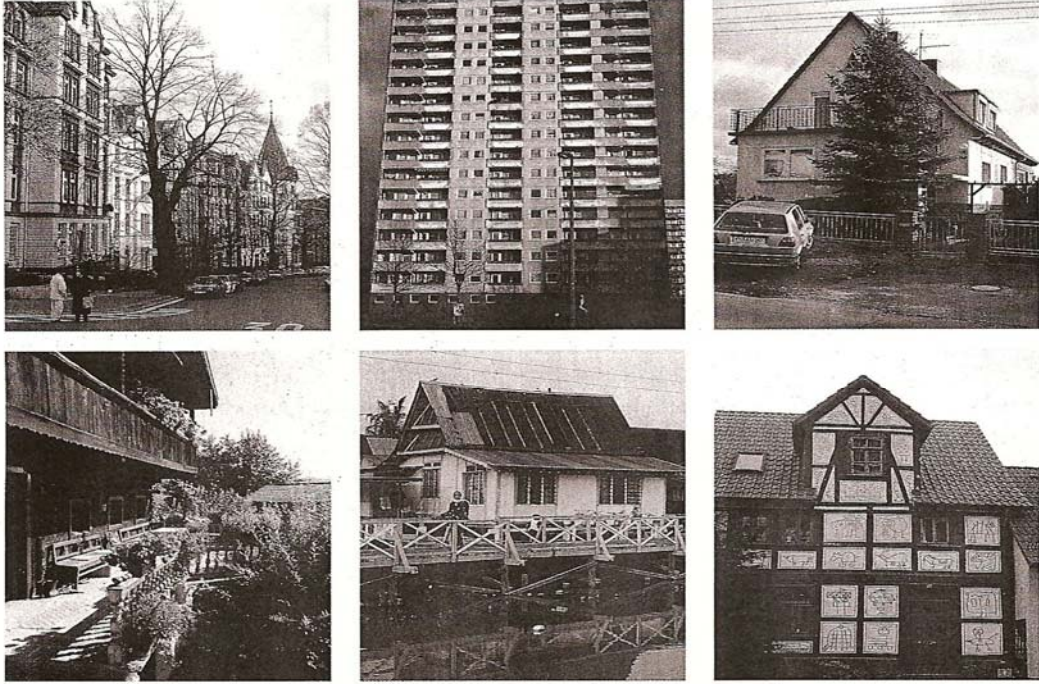
Wer ist am schnellsten?

siebenundsiebzig 77

9.20.DEĞERLENDİRME-10

Noelde olduğu gibi Paskalya kutlamasının da farklı kültürlerdeki kişiler tarafından nasıl bilindiği veriliyor bu alıştırmada. Bununla ilgili yapılmış bir röportaj aktarılıyor. Sonrasında dersteki öğrencilerden düşünceleri isteniyor.

9 Ordne jetzt die Fotos den Texten auf Seite 79 zu. Was hat dir bei der Lösung geholfen?

10 Schreibe aus den Texten auf Seite 79 die Vor- und Nachteile der Wohnungen heraus.

	Vorteile	Nachteile
Peter:	ein kleiner Garten	kein eigenes Zimmer
Erika:	Wohnung...	

GR 11 Zwar ..., aber ...

a Mit **zwar-aber** kann man einen Vorteil und einen Nachteil in einem Satz beschreiben.

- Ein Papagei ist zwar sehr schön, aber ziemlich laut.
- Die Wohnung ist zwar teuer, aber sehr schön.
- Herr Bauer ist zwar ein guter Mathelehrer, aber er gibt viele Hausaufgaben.

b Wie wohnt ihr? Fragt euch gegenseitig. Schreibt je einen Vor- und einen Nachteil der Wohnung auf. Berichtet dann der Klasse.

Monika hat zwar nur ein kleines Zimmer, aber es ist sehr hell.

80 achtzig

9.21. RESİM-11: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 18, S. 80)

9.22. DEĞERLENDİRME-11

Ders kitaplarında kültürel farklılık aktarılırken ülkelere ait mimariden bile bahsedilmiş. Çünkü mimari bile yaşam farklılıklarını aktarmada büyük etken. Her ülkenin yaşam biçimine göre mimarisi de farklı oluyor; hatta o mimarinin kullanımı bile. Örneğin, batılılarda yemek odası kavramı varken, doğu kültüründe yok. Mimari tanıtımıyla birlikte öğrencilerin düşüncelerini aktarmaları ve birbirlerini tanımaları sağlanıyor.

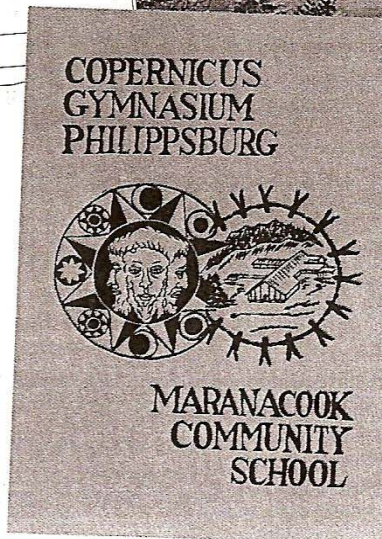
A Schüleraustausch

- 1 Was wisst ihr über Schüleraustauschprogramme in eurer Schule, eurer Stadt, eurem Land?
- 2 Sammelt Informationen über das Austauschprogramm zwischen Philippsburg und Readfield aus der Collage.

Wo waren die amerikanischen Schüler?
Sucht die Orte auf einer Landkarte.

PARTNERSCHAFTSBEGEGNUNG ZWISCHEN DER MARANACOOK COMMUNITY
SCHOOL IN READFIELD (MAINE, USA) UND DEM COPERNICUS-GYMNASIUM
PHILIPPSBURG
25.03.94 - 23.04.94
PROGRAMM

25.03.94 (Fr)	07.10	Ankunft Frankfurt Flughafen (Flug Nr. LH 423)
	09.00	Begrüßung der Gäste in der Schulbibliothek
	ca. 09.30	Abholung durch die Eltern
26.03.94 (Sa)	16.00	Empfangsparty im Clubhaus der Firma GOOD-YEAR in Philippsburg
27.03.94 (So)		Zur freien Verfügung
28.03.94 (Mo)		Programmangebote der Eltern für Freizeitgestaltung der Jugendlichen
29.03.94 (Di)	08.00	Fahrt nach Neckarzimmern/Odenwald (Kristallglaswerk; Burg Homberg)
	ab Gymnasium	Eberstädter Tropfsteinhöhle (Rückfahrt am Neckar entlang Eberbach-4-Burgeneck-Heidelberg)
	ca. 18.00	Ankunft in Philippsburg (Gymnasium)
30.03.94 (Mi)		Osterferien zur freien Verfügung; Programmangebote der Eltern für Freizeitgestaltung der Jugendlichen
31.03.94 (Do)		
01.04.94 (Fr)		
02.04.94 (Sa)		
03.04.94 (So)		
04.04.94 (Mo)		
05.04.94 (Di)	08.00	Abreise nach München (mit Bus)
	ab Gymnasium	Aufenthalt in Nürnberg (ca. 4 Std.)
06.04.94 (Mi)		Aufenthalt in München
07.04.94 (Do)		Aufenthalt in München
08.04.94 (Fr)		Fahrt nach Neuschwanstein, Linderhof usw.
09.04.94 (Sa)	ca. 14.30	Rückreise von München
	ca. 19.00	Ankunft in Philippsburg (Gymnasium)
10.04.94 (So)		Zur freien Verfügung

In Deutschland haben sehr viele Schulen Austauschprogramme mit ausländischen Partnerschulen oder Partnerstädten. Auch für Ferienkurse in Deutschland gibt es Stipendien. Mehr als 30 000 Schülerinnen und Schüler und 5000 Lehrerinnen und Lehrer nehmen jedes Jahr an Austauschprogrammen teil. Im USA-Programm waren es 1990 allein 10 000 Schülerinnen und Schüler.

96 sechsendneunzig

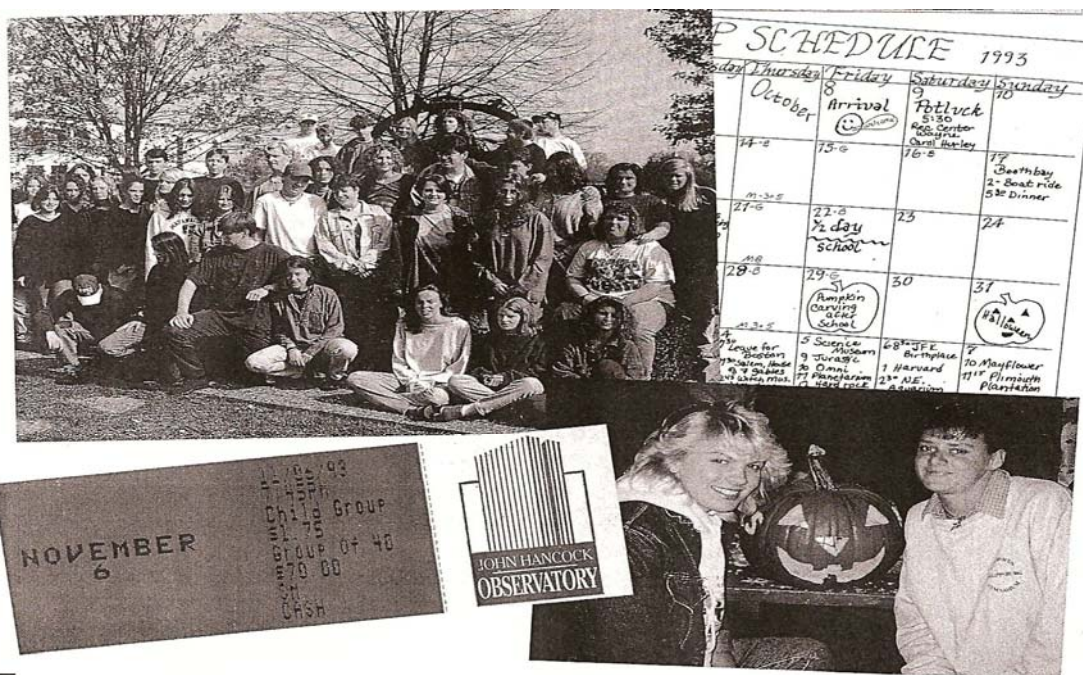
9.23. RESIM-12: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 22, S. 96)

9.24. DEĞERLENDİRME-12

Farklı ülkeler ve o ülkelerin kültürleri hakkında bilgi edinmek ve gençleri kaynaştırmak için öğrenci değişim programları yapılmaktadır.

Aşağıdaki resimler bununla ilgili bilgileri aktarmaktadır.

9.25. RESİM-13: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 22, S. 97)

- 3 Im Interview berichten die deutschen und amerikanischen Schüler und ihre Lehrerin, was sie in Deutschland gemacht haben und wo sie waren. Höre die Kassette. Was passt zusammen?

Die Jugendlichen
Ein Schüler
In Stuttgart
Auf dem Rhein
In München
Im Theater

sind zusammen in Diskos gegangen.
sind sie von Bingen nach St. Goar gefahren.
haben sie den Landtag (das Parlament) besucht.
waren sie im Hofbräuhaus. Sie haben aber kein Bier getrunken.
haben sie „My Fair Lady“ gesehen.
haben sie eine Stadtrundfahrt gemacht.
waren sie im Zoo, in der „Wilhelma“.
haben sich abends getroffen.
war in der Schweiz und ist Ski gelaufen.

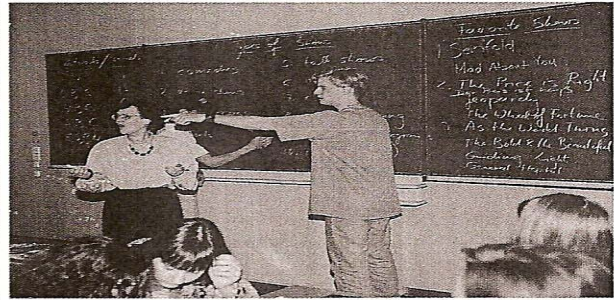
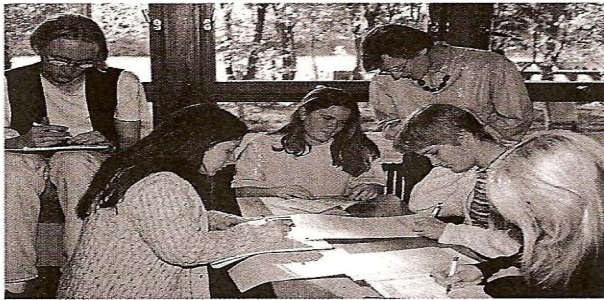
- 4 Austauschprogramme in eurer Schule/
eurer Stadt: Was sollen die Gäste sehen?
Plant eine Woche. Schreibt einige
Programmpunkte auf.

9.26. RESİM-14: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 22, S. 100)

C Deutschland von außen

Die amerikanischen Schüler haben sich zusammen mit ihrer Lehrerin auf den Austausch vorbereitet. Sie haben einen Fragebogen ausgearbeitet und dann genau beobachtet. Zum Schluss haben sie die Beobachtungen notiert und in der Gruppe darüber gesprochen. Ihr Thema war: „Was ist in Deutschland anders und was ist genauso wie in den USA?“

13 Lies die Fragen aus dem Fragebogen. Welche anderen Fragen würdest du stellen?

1. Wie wohnen eure Gastfamilien?
2. Was machen die Familien in den Ferien?
3. Was ist in den Familien anders als zu Hause?
4. Sind die Jugendlichen anders als bei uns?
5. Wo treffen sich die Jugendlichen nach der Schule?
6. Was machen sie nachmittags und abends?
7. Wann beginnt die Schule, wann ist sie zu Ende?
8. Wie sind die Lehrer: streng, partnerschaftlich?
9. Gibt es vie

14 Diskutiert in der Klasse: Welche Antworten erwartet ihr? Welche Antworten interessieren euch am meisten?

15 Diese Beobachtungen haben die Schülerinnen und Schüler aufgeschrieben. Lies die Sätze. Welche Fragen beantworten sie? Auf welche Fragen gibt es keine Antworten?

People	Leute
- Deutsche schließen immer die Türen zu, Amerikaner nicht.	Die Verbindung zwischen Lehrern und Schülern ist in Amerika freundschaftlicher als in Deutschland.
- Die Deutschen haben kleinere Kühlschränke.	- Deutsche sprechen offener über Liebe.

Handwritten notes on the right side of the table:

- more friendly between teachers and students in the USA
- is more and friendlier. T.A
- Menschen haben wenig Zeit um

100 einhundert

9.27. DEĞERLENDİRME-14

Alman hükümeti öğrenci değişimi sonucunda Almanya'nın dışarıdan nasıl görüldüğünü tespit etmeye çalışmışlar. Önceden Almanya hakkında ne biliniyordu, öğrenci değişimi sonucunda aslında öğrenciler neyi keşfetmiş oldu. Bu bağlamda öğrencilerin düşünceleri tabela biçiminde sunulmuştur.

- Wir hören die gleiche Musik.

Franz Leyward

- Die meisten deutschen Häuser haben Rollläden.

- Deutsche Jugendliche zeigen sich auf der Straße, dass sie sich mögen. Bei uns nicht.

- Die Deutschen dürfen ab 16 Bier trinken, aber erst ab 18 Auto fahren. Bei uns darf man ab 16 Auto fahren, aber erst mit 18 oder 21 Bier trinken.

in Germany are older together.

- Deutsche Jugendliche rauchen mehr.

Parents / Auto

- Wir sehen mehr fern als die Deutschen.

- Deutsche haben mehr Möglichkeiten, abends auszugehen. Im Jugendzentrum kann man sich auch abends treffen.

- Deutsche sprechen mehr Sprachen als Amerikaner.

In Germany they have a warm dinner.

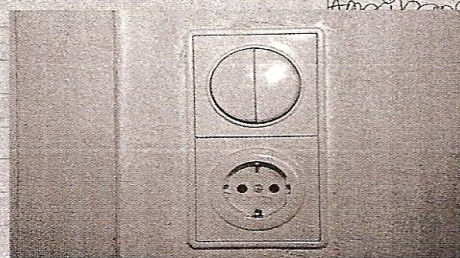
Haus / Haus

- Wir sagen oft nur „Hi“. Die Deutschen schütteln sich die Hände.

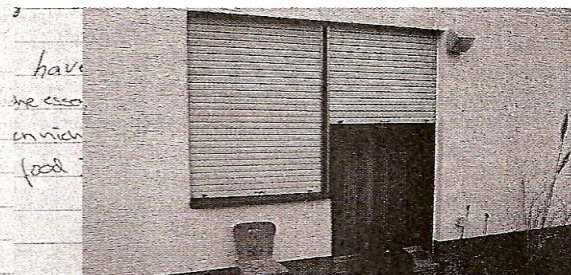
- Urlaubsreisen sind sehr wichtig für die Deutschen. Sie fahren öfter ins Ausland als die Amerikaner.

- Deutsche essen mehr Butter und trinken fette Milch. Wir essen mehr Margarine.

- Sport ist für uns wichtiger als für die Deutschen.

Amerikaner haben

- Die Jugendlichen gehen hier genauso gern aus wie bei uns. Aber deutsche Jugendliche bleiben auch gern in ihrem Zimmer.

- In Deutschland leben mehr Menschen in Wohnungen als in Amerika.

- Amerikaner sind freundlicher und unkomplizierter als die Deutschen.

- Bei uns ist man freundlicher zu Fremden als in Deutschland.

- Amerikaner sprechen nicht so viel über persönliche Dinge wie die Deutschen.

- Schule ist meistens von 8 Uhr bis 1 Uhr. Wir fangen später an und kommen später nach Hause.

- Deutsche Jugendliche küssen öfter, aber das heißt nicht viel.

- Die Lichtschalter und die Türgriffe sind anders in Deutschland.

- Deutsche und Amerikaner essen gern Süßigkeiten.

- Die Großeltern leben meistens nicht im Haus.

- Deutsche fahren ziemlich schnell Auto. Auf vielen Autobahnen dürfen sie so schnell fahren, wie sie wollen.

16 Kommentieren: Was überrascht euch? Was habt ihr auch schon beobachtet?

Mich überrascht, dass...

Ich kann mir nicht vorstellen, dass...

Stimmt es wirklich, dass die Deutschen...

Mir gefällt, dass...

17 Was würde Deutschen in deinem Land auffallen?

Essen · Alltag · Familie · Jugendliche · Schule

ehunderteins 101

9.29.RESİM-16: (Sowieso Kursbuch 2, Lektion 23, S. 107)

Kitabın bu alıştırmasında buraya kadar öğrencilerin Alman kültürüyle ilgili öğrendikleri bilgiler test ediliyor.

11 Landeskunde-Quiz

Kennt ihr euch aus in den deutschsprachigen Ländern? Wer zuerst alle Fragen beantwortet hat, ist Landeskunde-Klassenmeister/in.

1 Welche Farbe haben die Briefkästen in Deutschland?

2 Welche Farbe haben die Autobahnschilder in Deutschland und Österreich?

3 Hat eine Schweizer Postleitzahl vier oder fünf Zahlen?

4 Was ist für die Deutschen wichtiger: Kartoffeln oder Brot?

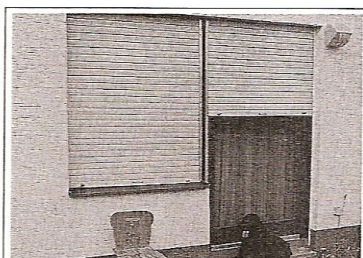
5 Wo findet man Adressen für Brieffreundschaften?

6 Nenne drei deutschsprachige Fernsehsender!

7 Appenzell ist: ein Kanton in der Schweiz / ein Berg in Österreich / eine deutsche Fahrradmarke?

8 Stimmt das?: Ab 13 dürfen deutsche Schüler in den Ferien drei Stunden am Tag arbeiten.

9 Arnold Schwarzenegger kommt aus den USA / Deutschland / Österreich?

10 Die ausländischen Schüler waren überrascht, dass ...

11 Welche Idee war von Franz von Taxis: der erste Telegraf? / die erste Postkutschen-Linie? / das erste Taxi?

12 Der bekannteste Weihnachtsmarkt in den deutschsprachigen Ländern ist der Berliner Weihnachtsmarkt / der Wiener Rathausmarkt / der Nürnberger Christkindlmarkt.

13 Wo steht dieses Schild: vor dem Ort / nach dem Ort / im Ort?

14 Stimmt das?: Am 25. Dezember packt man in Deutschland die Weihnachtsgeschenke aus.

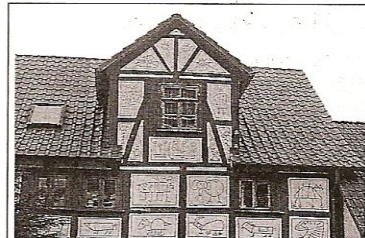
15 Wie heißt er? Wie heißt ein berühmter Film mit ihm?

16 Ist das richtig?: In den Zügen in Deutschland darf man keine Fahrräder mitnehmen.

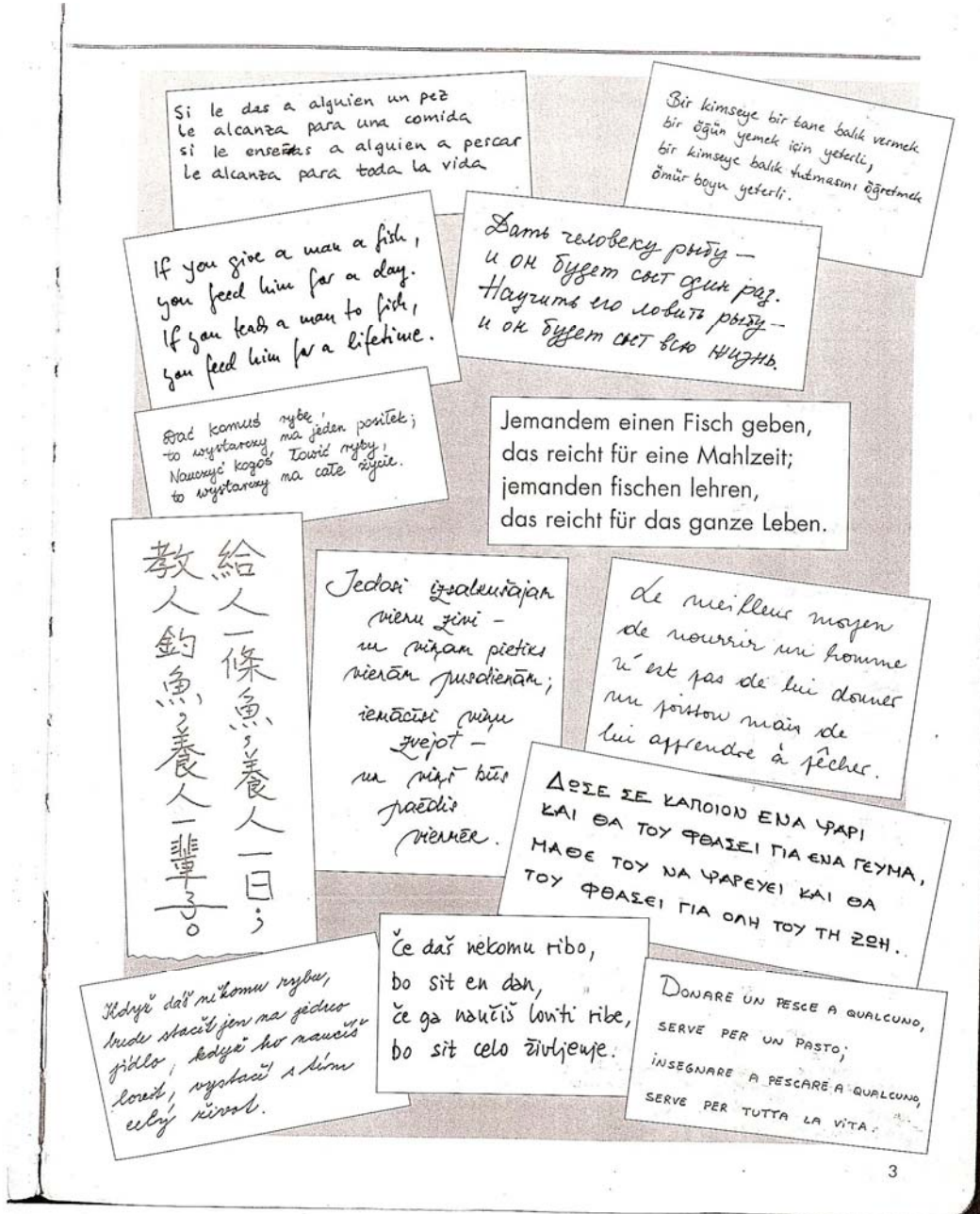
17 Zwei Informationen sind richtig. Passau liegt: an der Donau / nahe an der deutsch-österreichischen Grenze / in den Alpen.

18 Was ist richtig? Mehr als 2000 / 10 000 / 30 000 Schüler aus Deutschland nehmen jährlich an Austauschprogrammen teil.

19 Stimmt das?: Die meisten deutschen Schüler spielen Baseball.

20 Wie heißen solche Häuser auf Deutsch?

9.30. RESİM-17: (Sowieso Kursbuch 3, S. 3)

9.31. DEĞERLENDİRME-17

Bir atasözünün farklı ülkelerdeki ifade ediliş biçimi verilmektedir. Yazı dilindeki farklılıklar bile o ülkeler arasındaki kültürel çeşitliliği yansıtmaktadır.

A Was heißt hier Ausländer?

- 1 Lest den Cartoon. Wo unterhalten sich die beiden Männer? Wer ist „Ausländer“? Woran merkt man das? Lest danach den Text.

In Deutschland leben rund zwei Millionen Türken. Mehr als die Hälfte von ihnen lebt schon länger als 15 Jahre hier. Sie haben Ende der 60er Jahre ihre Heimat verlassen, weil sie in Deutschland Arbeit gefunden haben. Ein Viertel von ihnen ist in Deutschland geboren.

Die deutschen Ausländergesetze sind ziemlich kompliziert. Wer in den USA geboren wird, ist automatisch Amerikaner. Wer in Deutschland geboren wird, ist aber nicht automatisch Deutscher. Sind die Eltern zum Beispiel Türken, dann bleibt auch das Kind zunächst Ausländer und bekommt nicht sofort die deutsche Staatsbürgerschaft.

WIR SIND ALLE AUSLÄNDER
FAST ÜBERALL

- 2 Den Satz oben haben sich viele Menschen in Deutschland auf ihr Auto geklebt. Wie verstehst du den Satz? Wo bist du Ausländer? Wer ist eigentlich Ausländer? In Deutschland? Bei euch?

9.32. RESİM-18: (Sowieso Kursbuch 3, Lektion 4, S. 22)

9.33. DEĞERLENDİRME-18

Ömrünün üçte ikisini yaşadığı ülkeye adayan bir Türkün, o ülkede kendini nasıl hissettiğine dair komik ama düşündürücü bir karikatür.

9.34. RESİM-19: (Sowieso Kursbuch 3, Lektion 4, S. 23)

9.35. DEĞERLENDİRME-19

İki kültür arasında sıkışıp kalmış bir genci anlatıyor bu karikatür. Kendi ülkesinde “Alamancı”, hayatının yarısını verdiği ülkede ise “Yabancı” olarak adlandırılıyor. Bu durum ise kişileri psikolojik açıdan kötü etkilemektedir.

Bu karikatüre Selda ÖZTÜRK’ün düşünceleri örnek olarak verilmektedir.

Die Zeitschrift „PZ – Wir in Europa“ stellte 1995 türkische Biografien in Deutschland vor. Express-Strategie: Überfliege die Texte 1 und 2 (S. 23/24) und beantworte die W-Fragen: Wer? Wie alt? Wo? Woher?

Text 1

Selda Öztürk ist 18 Jahre alt und lebt seit 1990 in der Bundesrepublik Deutschland. Sie hat in Köln die Hauptschule besucht – mit viel Erfolg, denn heute lernt sie weiter im Gymnasialzweig einer Gesamtschule.

PZ: Fühlst du dich als Deutsche oder als Türkin?
Keine Ahnung. Ich weiß nicht so recht. Eigentlich fühle ich mich als Europäerin.

PZ: Hast du Vorbilder?
Ja, Atatürk, weil er vieles in der Türkei verändert hat.

PZ: Was können die Deutschen von den Türken lernen und umgekehrt die Türken von den Deutschen?

Die Deutschen sollten von den Türken die Warmherzigkeit übernehmen. Oft fühle ich mich fremd, wenn ich mich mit deutschen Mitschülern unterhalte. Die Türken könnten bei der Kindererziehung viel von den Deutschen lernen. Deutsche Kinder sind viel freier erzogen und dürfen viel mehr. Die Eltern sind nicht so streng wie in türkischen Familien. Mein Vater würde nicht erlauben, dass ich einen festen Freund hätte oder allein in die Disco ginge ...

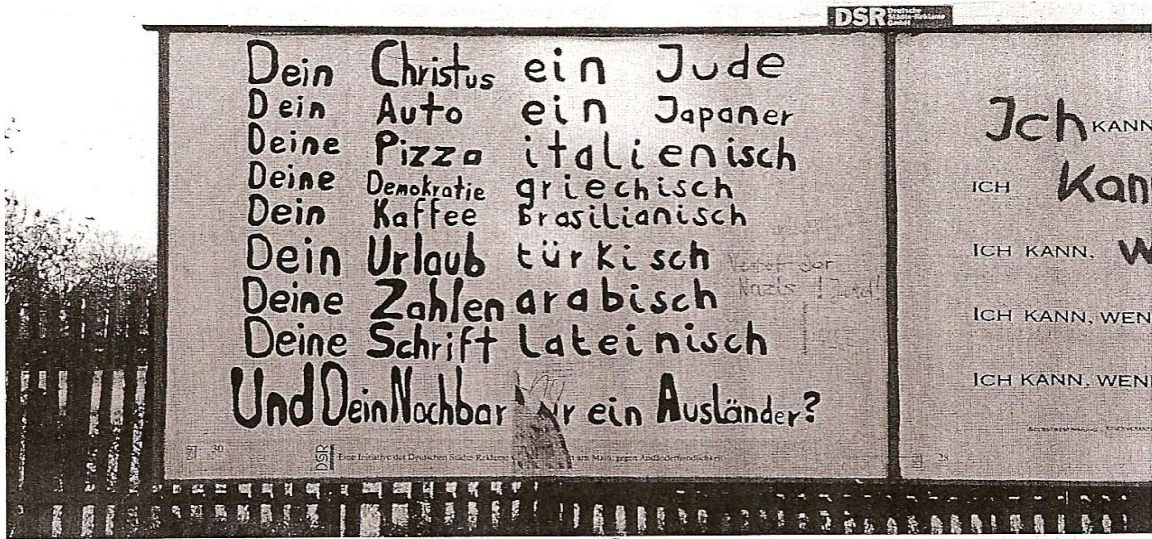
9.36. RESİM-20: (Sowieso Kursbuch 3, Lektion 4, S. 23)

9.37. DEĞERLENDİRME.20: Selda ÖZTÜRK 18 yaşında ve 1990’dan beri Almanya’da yaşıyor. Onunla bir röportaj yapılmış. İlk soruda kendisini bir Alman gibi mi yoksa bir Türk gibi mi hissettiği soruluyor. O ise buna net bir cevap veremiyor. Kendini Avrupalı hissettiğini söylüyor. Daha sonraki sorularda kendisinin verdiği cevaplar iki farklı kültürü ortaya koyuyor. Almanya’da yaşayan bir Türk olarak iki farklı ülke gencini karşılaştırıyor. Ona göre Alman gençliğinin daha özgür olduğunu ve istediklerini yapabildiğini; Türk gençliğinin ise daha katı kurallarla yaşadığını ifade ediyor. Bu ise Almanya’da yaşayan gençleri büyük bir ikilemde bırakıyor.

9.38. RESİM-21: (Sowieso Kursbuch 3, Lektion 4, S. 25)

C Deutschland ohne Ausländer?

15 Dieses Plakat hing Anfang der neunziger Jahre in vielen deutschen Städten. Sprecht über das Plakat.

16 Wie würde das Plakat in eurem Land aussehen? Was kommt bei euch aus anderen Ländern? Produkte, Leute, Kultur, Sport?

9.39. DEĞERLENDİRME-21

Bu tabelada Almanya'nın mal ve hizmet aldığı ülkelerden örnekler veriliyor. Bu bir iletişim aracı oluyor, ve böylece diğer kültürlerle ait özellikler bir şekilde kendileri ile bütünleşiyor. Fakat bütün bunlara rağmen bu ülke insanlarını yabancı görmenin anlamsızlığını vurguluyor sorularla.

**11 Andere Länder, andere Sitten. Lest die Texte.
Wie ist das bei euch?**

1

Wusstest du, dass in Griechenland die Kinder ihre Weihnachtsgeschenke nicht am 24. und auch nicht am 25. Dezember erhalten, sondern erst am 1. Januar? Und zwar bringt sie Sankt Vassilios, der wie Nikolaus aussieht, im Orient wohnt und am 1. Januar seinen Namenstag feiert.

2

Wusstest du, dass man nicht überall auf der Welt auf die gleiche Art zählt? Wie zählst du? A, B, C, D oder anders?

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
A											A
B											B
C											C
D											D

3

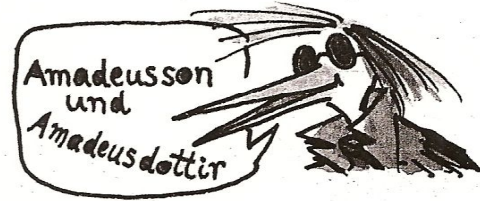
Wusstest du, dass in Island Geschlechtsnamen nicht üblich sind und die Kinder ganz einfach den Namen des Vaters mit der Endung -son oder -dottir als Zunamen übernehmen? Was glaubst du bedeuten -son und -dottir? Was weißt du schon über Jon Ingolfsson und Solveig Jakobsdottir?

4

Wusstest du, dass die Baoulé der afrikanischen Elfenbeinküste zwei Namen erhalten: Den des Vaters und den des Wochentages, an dem sie geboren wurden? Was erfährst du also über Kouassi Konan und Amoin Yao?

5

Wusstest du, dass es in Thailand unhöflich ist, ein Kind am Kopf zu berühren? Was bedeutet das in deinem Land?

	♀	♂
No	Akissi	Kouassi
Di	Adjoua	Kouadio
Mi	Amlan	Konan
Do	Ahou	Kouakou
Fr	Aya	Yao
Sa	Affoué	Koffi
So	Amoin	Kouamé

9.40. RESİM-22: (Sowieso Kursbuch 3, Lektion 11, S. 71)

9.41. DEĞERLENDİRME-22

Yukarıdaki resimlerde farklı ülkelerdeki bayram, inanç, gelenek v.b. durumlara örnekler verilmiş. Daha sonra öğrencilere bu durumlarla ilgili düşünceleri ve kendi ülkelerindeki uygulamaları ifade etmeleri istenmiştir.

9.42. RESİMSİZ ALIŞTIRMA 23: Ferien(Sowieso Kursbuch 3, Lektion 8, S. 48)

Sowieso-Kursbuch 3'ün 8. ünitesinde tatil konusu işleniyor. Burada farklı bir ülkedeki tatil deneyimi ile ilgili sorular yer alıyor. İsviçre'de bir köyde tatil yapmayı isteyip istemeyecekleri soruluyor. Ardından oradaki tatilde gençleri nelerin beklediği üzerine bir parça veriliyor. Öğrencilere yaşayabilecekleri olası durumlar cümleler halinde veriliyor ve bu cümleler üzerine düşüncelerini yazmaları isteniyor.

Yukarıda bahsedilen parçayı oluşturan cümleler aşağıda verilmiştir:

- a) Başka kültürü anlamak için yabancı bir ülkede yardım amaçlı çalışmak .
- b) Sabah erkenden kalkmak bütün gençler için zordur .
- c) Hayvanları beslemek şehirli çok sayıdaki genç için yeni bir tecrübedir .
- d) Temizlik yapmak, çamaşır yıkamak ve ütü yapmak çoğunluğun sevmediği şeylerdir.
- e) Yabancı dil öğreniminde sık sık ana dildeki gibi iletişim kurulması iyidir .
- f) Yemek pişirmek gençlerin hoşuna gidiyor, çünkü böylece yeni tarifler öğreniyorlar.

9.43. DEĞERLENDİRME-24

Sonraki sayfalarda farklı bir ülkede tatil deneyimi yaşamış bir gencin düşüncelerini aktardığı text verilmiş; ve öğrencilere bu gencin tecrübesi üzerinden sorular sorulmuş.

- Bu gencin oraya gitme nedeni?
- Siz olsanız nasıl davranırdınız veya düşünceleriniz ne olurdu? gibi.

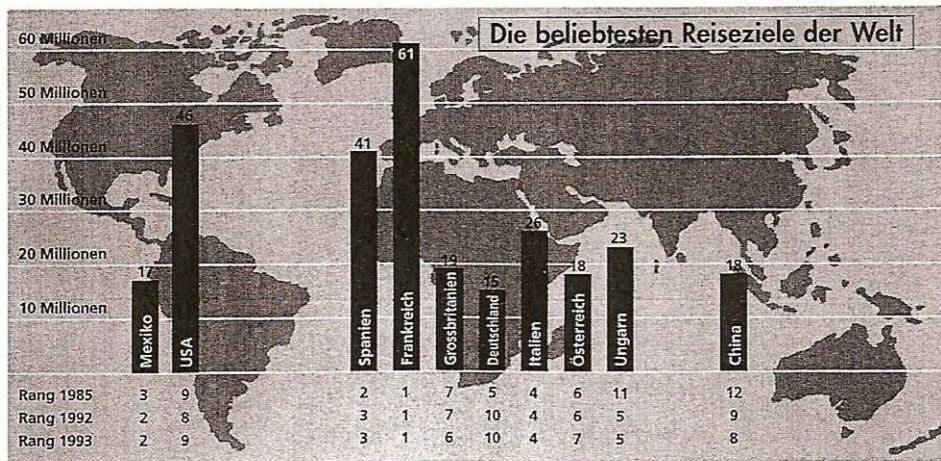
Bu bağlamda “Arbeitsbuch”da bir çizelge verilmiştir.

9.44. **RESİM-24:** Die Statistik Der beliebtesten Reiseziele Der Welt(Sowieso Arbeitsbuch 3,Lektion 8, S.40)

D

- 9 Wir haben die folgende Statistik vier Jugendlichen gezeigt und gefragt, ob sie sich vorstellen können, warum so viele Leute in diesen Ländern Ferien machen. Höre ihre Antworten. Finde heraus, welches Land sie jeweils meinen.

1. Frankreich
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Quelle: WTO 1994, in Travel Inside Nr. 20, 1994. Grafik: Urs Benz

40

İnsanlar tarafından tatil için tercih edilen ülkelerle ilgili bir tablo verilmiş; ve öğrencilere bu tercihlerin sebebinin neler olabileceği sorulmuştur. Bu şekilde farklı ülkelerdeki insanların diğer ülkelerle ilgili düşünceleri, bilgileri ve beklentileri ölçülmektedir.

Kursbuch'ta yine bir gezi deneyimi olan bir kız öğrencinin o kültüre ait yanında getirdiği ilginç eşyalar gösterilmiş ve "sizin de böyle bir deneyiminiz var mı" diye öğrencilere sorulmuştur. Bu şekilde öğrencilerin farklı kültürlerle ait deneyimleri ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM-X

10.YÖNTEM

Kütüphane araştırmaları, yüz yüze görüşme ve anket yöntemi kullanılmıştır. Analitik yöntemlerden ise istatistik yöntemi kullanılmıştır.

Konularla ilgili açıklayıcı ve tanımlayıcı bilgileri verebilmek için kütüphane kaynaklarına başvurulmuştur. Kitap, dergi v.b. Yüz yüze görüşme açısından okullara gidilmiş, araştırmayla ilgili hem öğrenciler hem de öğretmenler bilgilendirilmiştir. Bunun akabinde hazırlanmış olan anket soruları öğrencilere dağıtılarak yapılan açıklamalar çerçevesinde soruların cevaplandırılması istenmiştir. En son olarak ise anket yöntemiyle elde edilen veriler analitik yöntemin istatistik kısmından geçirilmiştir. Bu süreç ise uzman bir kişiye yaptırılmıştır.

10.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ

Yabancı dil öğretiminde kültürel farklılıklardan doğan hatalar ve bu hataların giderilmesi için “Interkulturelle Methode”nin etkilerinin ölçüldüğü bu çalışma kapsamında aşağıdaki üç model kullanılmıştır.

1. Kütüphane araştırmaları
2. Anket araştırmaları
3. Analitik araştırmalar.

10.2.EVREN

Araştırmanın evrenini Ankara İl sınırı içinde bulunan Anadolu Liseleri oluşturmaktadır.

10.3.ÖRNEKLEM

Araştırmanın örneklemini 2007-2008 Eğitim ve Öğretim yılı güz döneminde Ankara ilinde bulunan iki Anadolu Lisesi oluşturmuştur. Örneklemin içinde yer alan liseler;

1. Ankara İli, Merkez İlçesi Altındağ, Ankara Anadolu Lisesi
2. Ankara İli, Merkez İlçesi Çankaya, Hacı Ömer Tarman Anadolu Lisesi

10.4.VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Belge veya Arşiv tarama, Görüşme yöntemi (anket uygulaması) bu araştırma çerçevesinde kullanılan araçlardır. Bunlardan Belge veya arşiv taramasından konu başlıklarının tanımlanması aşamasında yararlanılmıştır. Görüşme yöntemiyle ise hazırlanan anket sorularının öğrencilere uygulanması olarak gerçekleşmiştir.

Anket sorularının hazırlanmasında uzman yardımı alınmıştır. Anket soruları beşli likert tipinde hazırlanmıştır. Beş bölümden oluşan anket sorularının ilk dört kısmı beşli likert tipinde son bölüm olan beşinci bölüm ise yoruma dayalı cevaplardan oluşmaktadır.

10.5.VERİLERİN ANALİZİ

Çalışmada öncelikle ankete katılan öğrenciler hakkında bilgi edinebilmek amacıyla frekans ve yüzde dağılımlarına ilişkin tablolar verilerek yorumlanmıştır. Çalışmanın analiz aşamasında önce her bir faktör için kişisel bilgilere ait testler gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ise her bir faktörde yer alan maddelerin (items) ayrı ayrı analizi yine kişisel bilgiler için yapılarak çalışmanın ayrıntılı bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

İstatistiksel analizler verinin normal dağılmış bir popülasyondan gelip gelmemesine göre iki kategoriye ayrılır. Verilerin normal bir popülasyondan geldiği durumda karşılaştırmalar için parametrik testler aksi durumda ise parametrik olmayan testler kullanılır. Bu nedenle faktörlere ilişkin karşılaştırmalara geçmeden önce Kolmogorov-Smirnov normallik testi yapılarak bu varsayımın sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Normallik sınaması sonucunda normal dağılıma uyan değişkenler için grup karşılaştırmalarında parametrik testler (t testi, ANOVA) kullanılmıştır, normal dağılıma uymayan değişkenler içinse parametrik olmayan testler (Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H) kullanılmıştır.

Normallik sınamasında yokluk (null) ve alternatif hipotezler;

H_0 : Dağılım normaldir

H_1 : Dağılım normal değildir

şeklinde tanımlanır. Eğer normallik sınaması sonucunda elde edilen P değeri belirlenen hata düzeyinden (I. Tip Hata, α) küçükse H_0 reddedilir.

Ayrıca her bir faktörde yer alan maddeler 5'li likert tipi ölçeklendirildiği için maddelerin karşılaştırılmasında doğrudan parametrik olmayan testler (Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H) kullanılmıştır.

Çalışmada analizler için elde edilen P değerleri 0.05 hata düzeyi ile karşılaştırılmıştır. Dolayısıyla çalışmadaki analiz sonuçları %95 güven seviyesinden yorumlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler SPSS 16.0 paket programı kullanılarak elde edilmiştir.

BÖLÜM-XI

11.VERİLERİN ANALİZİ

Çalışmada öncelikle ankete katılan öğrenciler hakkında bilgi edinebilmek amacıyla frekans ve yüzde dağılımlarına ilişkin tablolar verilerek yorumlanmıştır. Çalışmanın analiz aşamasında önce her bir faktör için kişisel bilgilere ait testler gerçekleştirilmiştir. Daha sonra ise her bir faktörde yer alan maddelerin (items) ayrı ayrı analizi yine kişisel bilgiler için yapılarak çalışmanın ayrıntılı bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

İstatistiksel analizler verinin normal dağılmış bir popülasyondan gelip gelmemesine göre iki kategoriye ayrılır. Verilerin normal bir popülasyondan geldiği durumda karşılaştırmalar için parametrik testler aksi durumda ise parametrik olmayan testler kullanılır. Bu nedenle faktörlere ilişkin karşılaştırmalara geçmeden önce Kolmogorov-Smirnov normallik testi yapılarak bu varsayımın sağlanıp sağlanmadığı kontrol edilmiştir.

Normallik sınaması sonucunda normal dağılıma uyan değişkenler için grup karşılaştırmalarında parametrik testler (t testi, ANOVA) kullanılmıştır, normal dağılıma uymayan değişkenler içinse parametrik olmayan testler (Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H) kullanılmıştır.

Normallik sınamasında yokluk (null) ve alternatif hipotezler;

$$H_0: \text{Dağılım normaldir}$$

$$H_1: \text{Dağılım normal değildir}$$

şeklinde tanımlanır. Eğer normallik sınaması sonucunda elde edilen P değeri belirlenen hata düzeyinden (I. Tip Hata, α) küçükse H_0 reddedilir. Ayrıca her bir faktörde yer alan maddeler 5’li likert tipi ölçeklendirildiği için maddelerin karşılaştırılmasında doğrudan parametrik olmayan testler (Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis H) kullanılmıştır.

Çalışmada analizler için elde edilen P değerleri 0.05 hata düzeyi ile karşılaştırılmıştır. Dolayısıyla çalışmadaki analiz sonuçları %95 güven seviyesinden yorumlanmıştır. Çalışmada yer alan analizler

SPSS 16.0 paket programı kullanılarak elde edilmiştir.

11.1.FREKANS VE YÜZDELER

11.1.1. KİŞİSEL BİLGİLER

11.1.2.Tablo-1 Cinsiyete ait frekans ve yüzde dağılımları

Cinsiyet	Frekans	Yüzde
Kız	103	55,1
Erkek	84	44,9
Toplam	187	100,0

Anket çalışmasına katılan bireylerin %55,1'i kız, %44,9'u ise erkek bireylerden oluşmaktadır.

11.1.3. Tablo-2 Yaşa ait frekans ve yüzde dağılımları

Yaş	Frekans	Yüzde
14	19	10,2
15	39	20,9
16	28	15,0
17	101	54,0
Toplam	187	100,0

Anket çalışmasına katılan bireyleri yaş dağılımları incelendiğinde bireylerin %54'ünün 17 yaşa sahip olduğu geri kalan bireylerin ise 14-16 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir.

11.1.4. Tablo-3 Okullara ait frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Ankara Anadolu Lisesi	70	37,4
Hacı Ömer Tarman Anadolu Lisesi	117	62,6
Toplam	187	100,0

Çalışmaya katılan bireylerin %62,6'sı Hacı Ömer Tarman Anadolu Lisesi'ndendir. Geri kalan %37,4'lük oran ise Ankara Anadolu Lisesi'ne aittir.

11.1.5. Tablo-4 Sınıfa ait frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
9	60	32,1
11	127	67,9
Toplam	187	100,0

Ankete katılan bireylerin %67,9'u 11. sınıf öğrencileri iken geri kalan %32,1'lik kısım 9. Sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır.

11.1.6. Tablo-5 Almancayı öğrendiği yere göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Almanca konuşulan bir ülkede	11	5,9
Okulda	176	94,1
Toplam	187	100,0

Bireylerin çok büyük bir çoğunluğu (%94,1) Almancayı okulda öğrenirken %5,9'luk bir kısmı almanca konuşlan bir ülkede öğrenmiştir.

11.1.7. Tablo-6 Almancayı kursta öğrenme durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Kursa gitmedim	175	93,6
Yabancı bir ülkedeki kursta	1	0,5
Türkiye'deki bir kursta	11	5,9
Toplam	187	100,0

Bireylerin %93,6 gibi büyük bir yüzdesi Almancayı öğrenmek için herhangi bir kursa gitmemiştir. Kursa gidenlerin %5,9'u Türkiye'de Almanca kursuna gitmişken sadece 1 kişi yurtdışındaki bir kursta Almanca eğitimi almıştır.

11.1.8. Tablo-7 Almancayı okulda öğrenme durumuna göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Yabancı bir ülkedeki okulda	10	5,3
Türkiye'deki okulda	177	94,7
Toplam	187	100,0

Almancayı yabancı bir ülkedeki okulda öğrenenlerin oranı %5,3 iken Türkiye'deki okulda öğrenenlerin oranı %94,7'dir.

11.1.9. Tablo-8 Almancayı Almanca konuşulan bir ülkede öğrenenlerin kalış sürelerine ait frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
1-5 yıl	5	50,0
6-18	5	50,0
Toplam	10	100,0

Almancayı almanca konuşulan bir ülkede öğrenen toplam 10 birey vardır. Bu bireylerin yarısı yurtdışında 1-5 yıl arasında kalırken diğer yarısı 6-18 yıl yurtdışında kalmıştır.

11.1.10. Tablo-9 Almancayı kursta öğrenenlerin kurs süresine ait frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
8 ay	5	83,3
1 yıl	1	16,7
Toplam	6	100,0

Almancayı kursta öğrenen bireylerden sadece 6 tanesi kurs süresine ilişkin soruyu yanıtlamışlardır. Bu 6 kişiden 5'i kurs süresinin 8 ay olduğunu belirtmiştir.

11.1.11. Tablo-10 Almancayı okulda öğrenenlerin süresine ait frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
3 yıl ve daha az	106	73,1
3 yıldan fazla	39	26,9
Toplam	145	100,0

Almancayı okulda öğrenen bireylerin %73,1'i 3 yıl ve daha az zamanda öğrenirken %26,9'u 3 yıldan fazla sürede öğrenmişlerdir.

11.1.12. Tablo-11 Almancayı doğup büyüdüğü yerde yaşayarak öğrenenlerin doğup büyüdüğü yere göre frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Doğum büyüdüğü yer Almanca konuşulan bir ülkedir	8	4,3
Doğum büyüdüğü yer Türkiye'dir	179	95,7
Toplam	187	100,0

Ankete katılan bireylerin sadece %4,3'ü Almanca konuşulan bir ülkede doğup büyümüştür.

11.1.13. Tablo-12 Almancayı bu dili bilip konuşan bir ailede öğrenenlerin aile yapısına ait frekans ve yüzde dağılımları

	Frekans	Yüzde
Anne ve babamdan biri Almancayı Türk olmasına rağmen iyi konuşuyor	10	100,0
Toplam	10	100,0

Ankete katılan bireylerden sadece 10 tanesi anne ve babasından biri Almancayı Türk olmasına rağmen iyi konuşmaktadır.

11.1.14. Tablo-13 A bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Madde	1		2		3		4		5	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	15	8	27	14,4	39	20,9	55	29,4	51	27,3
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	10	5,3	21	11,2	51	27,3	72	38,5	33	17,6
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	56	29,9	67	35,8	35	18,7	22	11,8	7	3,7
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	7	3,7	13	7	77	41,2	60	32,1	30	16
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	17	9,1	21	11,2	41	21,9	70	37,4	38	20,3
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	6	3,2	9	4,8	25	13,4	81	43,3	66	35,3

Yukarıdaki frekans tablosundan da görüldüğü gibi “Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı”, “Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur”, “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” ve “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddelerini bireyler en çok “katılıyorum” şeklinde cevap verirken “Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor” maddesine “kısmen katılmıyorum” ve “Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir” maddesine ise “katılmıyorum” şeklinde cevap vermiştir.

11.1.15. Tablo-14 B bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Madde	1		2		3		4		5	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	13	7	27	14,4	43	23	56	29,9	48	25,7
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz.	6	3,2	11	5,9	26	13,9	63	33,7	81	43,3
Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır.	36	19,3	53	28,3	56	29,9	23	12,3	19	10,2
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	22	11,8	38	20,3	62	33,2	39	20,9	19	10,2
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	5	2,7	22	11,8	40	21,4	76	40,6	40	21,4
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	30	16	64	34,2	57	30,5	19	10,2	14	7,5
Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	22	11,8	47	25,1	71	38	34	18,2	13	7
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	15	8	47	25,1	67	35,8	37	19,8	18	9,6
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	13	7	34	18,2	54	28,9	71	38	10	5,3
Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	24	12,8	76	40,6	56	29,9	17	9,1	11	5,9
Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.	17	9,1	35	18,7	73	39	47	25,1	11	5,9
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitilmiş birisi gibi konuşabilirsiniz.	71	38	72	38,5	25	13,4	9	4,8	10	5,3
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	59	31,6	67	35,8	40	21,4	14	7,5	7	3,7

Yukarıdaki frekans tablosundan da görüldüğü gibi “Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz” maddesine bireyler en çok “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verirken “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz”, “Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz” ve “Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir” maddelerine “katılıyorum” düzeyinde, “Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır”, “İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz”, “Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz”, “Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime

bilginiz gelişmiştir” ve “Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız” maddelerine “kısmen katılmıyorum” düzeyinde “Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz”, “Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz”, “Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitilmiş birisi gibi konuşabilirsiniz” ve “Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz” maddelerine ise “katılmıyorum” düzeyinde cevap vermişlerdir.

11.1.16. Tablo-15 C bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Madde	1		2		3		4		5	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için.	16	8,6	11	5,9	41	21,9	53	28,3	65	34,8
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.	4	2,1	3	1,6	14	7,5	60	32,1	106	56,7
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.	5	2,7	7	3,7	24	12,8	64	34,2	84	44,9
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.	5	2,7	15	8	34	18,2	72	38,5	60	32,1
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.	8	4,3	22	11,8	44	23,5	59	31,6	48	25,7
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.	7	3,7	3	1,6	18	9,6	66	35,3	93	49,7
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.	11	5,9	25	13,4	38	20,3	57	30,5	55	29,4
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.	6	3,2	8	4,3	23	12,3	67	35,8	82	43,9

Yukarıdaki frekans tablosundan da görüldüğü gibi “Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için”, “İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için”, “Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için”, “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” ve “Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için” maddelerine bireyler en çok “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verirken “Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için”, “Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için” ve “Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için” maddelerine “katılıyorum” düzeyinde cevap vermişlerdir.

11.1.17. Tablo-16 D bölümünde yer alan maddelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları

Madde	1		2		3		4		5	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Almancayı okulda öğrendim.	7	3,7	3	1,6	14	7,5	26	13,9	136	72,7
Almancayı yaşadığım çevrede öğrendim.	138	73,8	17	9,1	8	4,3	5	2,7	10	5,3
Almancayı küçük yaşta öğrendim.	131	70,1	18	9,6	13	7	4	2,1	9	4,8
Almancayı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	42	22,5	14	7,5	37	19,8	33	17,6	52	27,8
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	142	75,9	17	9,1	10	5,3	6	3,2	3	1,6
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	157	84,0	6	3,2	3	1,6	3	1,6	8	4,3
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	90	48,1	10	5,3	12	6,4	22	11,8	39	20,9
Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	121	64,7	17	9,1	12	6,4	12	6,4	10	5,3
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.	15	8	17	9,1	39	20,9	42	22,5	62	33,2
İki farklı dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	53	28,3	46	24,6	55	29,4	23	12,3	4	2,1
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	8	4,3	9	4,8	41	21,9	71	38	56	29,9
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	26	13,9	26	13,9	50	26,7	45	24,1	38	20,3

Yukarıdaki frekans tablosundan da görüldüğü gibi “Almancayı okulda öğrendim”, “Almancayı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim” ve “Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir” maddelerine bireyler en çok “tamamen katılıyorum” şeklinde cevap verirken “Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz” maddesine “katılıyorum”, “İki farklı dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir” ve “Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir” maddelerine “kısmen katılmıyorum”, “Almancayı yaşadığım çevrede öğrendim”, “Almancayı küçük yaşta öğrendim”, “Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm”, “Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu”, “İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu” ve “Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu” maddelerine ise “hiç katılmıyorum” düzeyinde cevap vermişlerdir.

12.HİPOTEZ TESTLERİ

12.1.CİNSİYETE İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR

12.1.1. Tablo-17 Faktörler için cinsiyete göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi

	Kız		Erkek	
Faktör	Z	P	Z	P
A bölümü	1,112	,168	1,116	,166
B Bölümü	,769	,596	,777	,582
C Bölümü	1,470	,027	1,272	,079
D Bölümü	1,006	,264	1,328	,059

Normallik testine ilişkin sonuçlar incelendiğinde P değerlerinden de görüldüğü gibi C bölümü için kız öğrencilere ait veriler normal dağılıma uymamaktadır ($P<0,05$). Dolayısıyla C bölümünün faktör düzeyinde cinsiyete göre karşılaştırılmasında normallik varsayımı gerektirmeyen Mann-Whitney U testi, diğer bölümlerin faktörler düzeyinde cinsiyete göre karşılaştırılmasında ise normallik varsayımı gerektiren bağımsız örneklerde t testi kullanılacaktır.

12.1.2. Tablo-18 Faktörlerin cinsiyete göre karşılaştırılması

Faktör	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	t	P
A bölümü	Kız	103	3,3722	,49628	-,318	,751
	Erkek	84	3,3968	,56262		
B Bölümü	Kız	103	2,9175	,44841	-,629	,530
	Erkek	84	2,9654	,56963		
D Bölümü	Kız	103	2,5488	,53782	-1,593	,113
	Erkek	84	2,6814	,59920		
Faktör	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	U	P
C bölümü	Kız	103	4,0931	,67835	3561,500	,037
	Erkek	84	3,8643	,79860		

Faktörlerin cinsiyete göre karşılaştırılması incelendiğinde A, B ve D bölümleri için cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P>0,05$). C bölümüne ait karşılaştırma sonucu incelendiğinde ise cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0,05$). Ortalama değerler incelendiğinde Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla “katılıyorum” şeklinde cevaplar verdikleri söylenebilir.

Her bir bölüm için maddeler düzeyinde karşılaştırmalar aşağıdaki tablolarda sırasıyla verilmiştir.

12.1.3. Tablo-19 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	Cinsiyet	N	Ortalama	SS	Mann-Whitney U testi	P
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	Kız	103	3,36	1,275	3553,000	,030
	Erkek	84	3,75	1,201		
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	Kız	103	3,42	1,062	3828,500	,158
	Erkek	84	3,64	1,083		
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	Kız	103	2,13	1,026	3894,500	,221
	Erkek	84	2,37	1,210		
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	Kız	103	3,43	,996	3980,500	,321
	Erkek	84	3,58	,934		
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	Kız	103	3,72	1,088	3325,000	,005
	Erkek	84	3,20	1,269		
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	Kız	103	4,18	,825	3664,000	,054
	Erkek	84	3,83	1,128		

A bölümündeki maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı” ve “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” maddelerinde cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer dört maddede ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$). Ortalama değerleri incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı” maddesine erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla katıldıkları söylenebilir. “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde ise kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

12.1.4. Tablo-20 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	cinsiyet	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	Kız	103	3,56	1,273	4079,000	,489
	Erkek	84	3,49	1,146		
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz	Kız	103	4,21	,859	3928,000	,249
	Erkek	84	3,92	1,224		
Telafluz konusunda ciddi problemleriniz vardır.	Kız	103	2,69	1,229	4153,000	,628
	Erkek	84	2,62	1,201		
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	Kız	99	2,93	1,100	3803,000	,540
	Erkek	81	3,02	1,235		
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	Kız	102	3,75	,989	3781,500	,302
	Erkek	81	3,58	1,082		
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	Kız	101	2,50	1,101	3822,000	,285
	Erkek	83	2,67	1,127		
Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	Kız	103	2,79	1,054	4032,500	,406
	Erkek	84	2,89	1,109		
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	Kız	102	3,00	1,005	4100,500	,813
	Erkek	82	2,95	1,185		
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	Kız	99	3,04	1,087	3571,500	,111
	Erkek	83	3,33	,938		
Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	Kız	102	2,50	1,079	3908,000	,421
	Erkek	82	2,59	,968		
Nadiren telafluz ya da gramer hatası yaparsınız.	Kız	102	3,02	,965	4072,000	,862
	Erkek	81	2,98	1,118		
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.	Kız	103	1,86	1,010	3633,000	,045
	Erkek	84	2,19	1,167		
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	Kız	103	2,06	1,056	3782,000	,122
	Erkek	84	2,29	1,082		

B bölümündeki maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması incelendiğinde sadece “Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz” maddesinde cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı

%95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Ortalama değerleri incelendiğinde “Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitilmiş birisi gibi konuşabilirsiniz” maddesine erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

12.1.5. Tablo-21 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	cinsiyet	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için	Kız	103	3,70	1,267	4071,500	,563
	Erkek	83	3,82	1,201		
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.	Kız	103	4,48	,778	3919,500	,213
	Erkek	84	4,30	,954		
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.	Kız	103	4,34	,858	3323,500	,011
	Erkek	81	3,95	1,083		
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.	Kız	103	4,00	,960	3816,000	,186
	Erkek	83	3,77	1,108		
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.	Kız	99	3,79	1,145	3348,000	,036
	Erkek	82	3,48	1,091		
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.	Kız	103	4,43	,870	3300,500	,002
	Erkek	84	4,05	1,040		
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.	Kız	103	3,83	1,150	3473,500	,023
	Erkek	83	3,42	1,241		
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.	Kız	102	4,22	,971	3831,500	,183
	Erkek	84	4,04	1,046		

C bölümündeki maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması incelendiğinde “Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için”, “Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için”, “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” ve “Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için” maddelerinde cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Diğer dört maddede ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde “Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için”, “Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için”, “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” ve “Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için” maddelerine kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

12.1.6. Tablo-22 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	cinsiyet	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Almanca'yı okulda öğrendim.	Kız	103	4,53	1,046	3846,000	,131
	Erkek	83	4,48	,888		
Almanca'yı yaşadığım çevrede öğrendim.	Kız	96	1,42	,981	3760,000	,482
	Erkek	82	1,59	1,206		
Almanca'yı küçük yaşta öğrendim.	Kız	94	1,44	1,032	3408,500	,117
	Erkek	81	1,63	1,123		
Almanca'yı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	Kız	97	3,23	1,531	3913,000	,963
	Erkek	81	3,21	1,539		
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	Kız	95	1,27	,736	3548,000	,101
	Erkek	83	1,49	,992		
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	Kız	95	1,16	,689	3472,000	,024
	Erkek	82	1,46	1,157		
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	Kız	94	2,32	1,730	3261,000	,134
	Erkek	79	2,67	1,670		
Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	Kız	93	1,38	,955	2656,000	,000
	Erkek	79	2,04	1,391		
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.	Kız	96	3,63	1,371	3699,500	,774
	Erkek	79	3,75	1,171		
İki farklı, dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	Kız	99	2,19	1,056	3414,500	,057
	Erkek	82	2,50	1,125		
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	Kız	103	3,89	1,019	4081,500	,681
	Erkek	82	3,80	1,082		
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	Kız	103	3,20	1,278	4041,000	,606
	Erkek	82	3,27	1,361		

D bölümündeki maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması incelendiğinde “Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu” ve “Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu” maddelerinde cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde “Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu” ve “Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu” maddelerine erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

13.YAŞA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR

13.1. Tablo-23 Faktörler için yaşa göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi

	14		15		16		17	
Faktör	Z	P	Z	P	Z	P	Z	P
A bölümü	,560	,912	1,498	,022	,986	,285	1,053	,217
B Bölümü	,579	,891	,823	,507	,931	,351	1,037	,232
C Bölümü	1,087	,188	,852	,462	,784	,570	1,135	,152
D Bölümü	,687	,733	1,090	,185	,552	,920	1,218	,103

Normallik testine ilişkin sonuçlar incelendiğinde P değerlerinden de görüldüğü gibi A bölümü için 15 yaş öğrencilerine ait veriler normal dağılıma uymamaktadır ($P<0,05$). Dolayısıyla bu bölümünün faktör düzeyinde yaşa göre karşılaştırılmasında normallik varsayımı gerektirmeyen Kruskal-Wallis H testi, diğer bölümlerin faktörler düzeyinde yaşa göre karşılaştırılmasında ise normallik varsayımı gerektiren varyans analizi (ANOVA) testi kullanılacaktır.

13.2. Tablo-24 Faktörlerin yaşa göre karşılaştırılması

Faktör	Yaş	N	Ortalama	SS	H	P
A bölümü	14	19	3,4035	,50097	5,722	0,126
	15	39	3,4786	,59257		
	16	28	3,2798	,44917		
	17	101	3,3713	,52381		
Faktör	Yaş	N	Ortalama	SS	F	P
B Bölümü	14	19	2,8772	,35545	2,029	0,111
	15	39	3,1012	,57557		
	16	28	2,9785	,49909		
	17	101	2,8770	,49425		
C bölümü	14	19	4,1016	,89721	2,703	0,047
	15	39	4,2567	,57847		
	16	28	3,8339	,79056		
	17	101	3,9099	,73398		
D Bölümü	14	19	2,5874	,41308	0,112	0,953
	15	39	2,6487	,47945		
	16	28	2,6271	,54307		
	17	101	2,5916	,63433		

Faktörlerin yaşa göre karşılaştırılması incelendiğinde ise sadece C bölümüne verilen genel cevaplarda yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0,05$). Diğer bölümlere verilen genel cevaplar ise yaşa göre farklılık göstermemektedir ($P>0,05$). C bölümüne verilen genel cevapların hangi yaş gruplarında farklılık gösterdiğini tespit etmek için yapılan çoklu karşılaştırma testlerinin sonuçları ise aşağıdaki tabloda verilmiştir.

13.3. Tablo-25 C bölümünün yaşa göre çoklu karşılaştırılması

Yaş (I)	Yaş (J)	Ortalama Farkı	P
14	15	-,155	,450
	16	,268	,220
	17	,192	,296
15	16	,423	,021
	17	,347	,013
16	17	-,076	,627

Çoklu karşılaştırma sonuçları incelendiğinde 15 yaş grubundaki öğrencilerin C bölümüne verdikleri cevaplar 16 ve 17 yaş grubundaki öğrencilere göre daha çok katılıyorum yönünde olmuştur ($P<0.05$). Her bir bölüm için maddeler düzeyinde karşılaştırmalar aşağıdaki tablolarda sırasıyla verilmiştir.

13.4. Tablo-26 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin yaşa göre karşılaştırılması

	Yaş	N	Ortalama	SS	Kruskal-Wallis H	P
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	14	19	3,74	1,327	14,171	,003
	15	39	3,67	1,243		
	16	28	2,79	,995		
	17	101	3,65	1,252		
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	14	19	3,53	,905	1,447	,694
	15	39	3,64	1,038		
	16	28	3,32	,983		
	17	101	3,52	1,145		
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	14	19	2,26	1,147	,968	,809
	15	39	2,18	1,097		
	16	28	2,36	,989		
	17	101	2,22	1,163		
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	14	19	3,21	,713	6,176	,103
	15	39	3,28	1,075		
	16	28	3,61	,956		
	17	101	3,60	,960		
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlere ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	14	19	3,74	1,147	4,740	,192
	15	39	3,72	1,213		
	16	28	3,57	1,069		
	17	101	3,33	1,226		
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	14	19	3,95	1,129	9,481	,024
	15	39	4,38	,877		
	16	28	4,04	1,036		
	17	101	3,90	,964		

A bölümündeki maddelerin yaşa göre karşılaştırılması incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı” ve “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddelerinde yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer dört maddede ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı” maddesine en fazla katılan yaş grubu 14 iken en az katılan grup 16’dır. “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddesinde ise en fazla katılan yaş grubu 15 iken en az katılan grup 17’dir.

13.5. Tablo-27 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin yaşa göre karşılaştırılması

	Yaş	N	Ortalama	SS	Kruskal-Wallis H	P
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	14	19	4,37	,684	17,507	,001
	15	39	3,90	,995		
	16	28	3,25	1,351		
	17	101	3,31	1,239		
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz	14	19	4,53	,513	3,644	,303
	15	39	4,05	,826		
	16	28	4,07	1,245		
	17	101	4,01	1,127		
Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır.	14	19	2,63	1,165	2,193	,533
	15	39	2,51	1,335		
	16	28	2,96	1,319		
	17	101	2,63	1,146		
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	14	19	2,53	1,172	5,254	,154
	15	38	3,24	1,125		
	16	28	3,14	1,239		
	17	95	2,91	1,131		
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	14	18	3,67	1,085	3,923	,270
	15	39	3,67	,927		
	16	27	3,96	1,160		
	17	99	3,61	1,028		
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	14	19	2,16	,958	6,141	,105
	15	38	2,87	1,070		

	16	27	2,85	1,262		
	17	100	2,48	1,087		
Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	14	19	2,68	,820	5,520	,137
	15	39	3,18	,942		
	16	28	2,89	1,227		
	17	101	2,71	1,108		
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	14	19	2,79	,976	,817	,845
	15	38	3,00	1,090		
	16	28	3,04	1,201		
	17	99	2,99	1,083		
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	14	19	3,42	1,305	4,412	,220
	15	36	3,39	,903		
	16	28	3,00	1,018		
	17	99	3,09	1,011		
Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	14	19	2,32	1,204	1,652	,648
	15	38	2,61	1,001		
	16	28	2,54	1,170		
	17	99	2,56	,971		
Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.	14	19	2,84	,834	6,450	,092
	15	39	3,28	,887		
	16	27	2,67	1,109		
	17	98	3,01	1,079		
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.	14	19	1,74	,733	2,683	,443
	15	39	2,26	1,208		
	16	28	2,11	1,397		
	17	101	1,94	,998		
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	14	19	1,79	,855	3,696	,296
	15	39	2,33	1,034		
	16	28	2,25	1,266		
	17	101	2,14	1,059		

B bölümündeki maddelerin yaşa göre karşılaştırılması incelendiğinde sadece “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” maddesinde yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” maddesine en fazla katılan yaş grubu 14 iken en az katılanlar 16 yaş grubundaki bireyler olmuştur.

13.6. Tablo-28 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin yaşa göre karşılaştırılması

	Yaş	N	Ortalama	SS	Kruskal-Wallis H	P
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için	14	19	3,74	1,240	5,404	,144
	15	39	4,03	1,158		
	16	28	3,36	1,283		
	17	100	3,76	1,240		
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için	14	19	4,42	1,017	2,911	,406
	15	39	4,46	,822		
	16	28	4,18	,945		
	17	101	4,43	,829		
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için	14	19	4,37	1,116	7,034	,071
	15	39	4,46	,682		
	16	27	4,07	,997		
	17	99	4,04	1,029		
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için	14	19	4,21	1,134	6,538	,088
	15	39	4,10	,912		
	16	28	3,86	1,145		
	17	100	3,77	1,014		
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için	14	18	4,00	1,029	13,897	,003
	15	37	4,11	,966		
	16	28	3,68	1,219		
	17	98	3,40	1,119		
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için	14	19	4,42	1,071	12,465	,006
	15	39	4,59	,818		
	16	28	4,07	1,086		
	17	101	4,15	,942		
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için	14	19	3,63	1,342	1,983	,576
	15	39	3,87	1,128		
	16	28	3,68	1,188		
	17	100	3,55	1,218		
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için	14	18	4,33	,686	5,298	,151
	15	39	4,41	,677		
	16	28	3,79	1,166		
	17	101	4,09	1,087		

C bölümündeki maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması incelendiğinde “Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için” ve “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” maddelerinde yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95

güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$).

Ortalama değerler incelendiğinde “Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için” maddesine en fazla katılan yaş grubu 15 iken en az katılanlar 17 yaş grubundaki bireyler olmuştur. “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” maddesinde ise en fazla katılan yaş grubu 15 iken en az katılanlar 16 yaş grubundaki bireylerdir.

13.7. Tablo-29 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	Yaş	N	Ortalama	SS	Kruskal-Wallis H	P
Almanca'yı okulda öğrendim.	14	19	4,68	,946	2,067	,559
	15	39	4,56	,968		
	16	28	4,25	1,295		
	17	100	4,53	,881		
Almanca'yı yaşadığım çevrede öğrendim.	14	17	1,24	,437	4,308	,230
	15	37	1,57	1,281		
	16	27	1,93	1,492		
	17	97	1,39	,930		
Almanca'yı küçük yaşta öğrendim.	14	17	1,53	,800	1,991	,574
	15	38	1,47	1,006		
	16	28	1,75	1,323		
	17	92	1,48	1,074		
Almanca'yı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	14	17	3,24	1,522	2,015	,569
	15	38	3,11	1,351		
	16	27	2,96	1,556		
	17	96	3,33	1,600		
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	14	17	1,24	,664	5,869	,118
	15	39	1,41	,880		
	16	28	1,68	1,156		
	17	94	1,30	,787		
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	14	17	1,24	,970	5,766	,124
	15	39	1,49	1,233		
	16	27	1,56	1,219		
	17	94	1,16	,661		
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	14	16	2,25	1,571	1,983	,576
	15	38	2,68	1,662		
	16	28	2,75	1,798		
	17	91	2,35	1,728		

Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	14	17	1,65	,996	1,916	,590
	15	38	1,82	1,270		
	16	27	1,41	,931		
	17	90	1,71	1,309		
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.	14	18	3,61	1,092	,833	,842
	15	39	3,64	1,287		
	16	28	3,82	1,335		
	17	90	3,67	1,315		
İki farklı dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	14	18	2,44	1,338	3,223	,358
	15	38	2,55	1,005		
	16	28	2,39	1,100		
	17	97	2,21	1,080		
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	14	19	4,00	1,106	4,273	,233
	15	39	4,08	,929		
	16	28	3,64	1,062		
	17	99	3,80	1,069		
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	14	19	3,11	1,197	,357	,949
	15	39	3,23	1,366		
	16	28	3,25	1,404		
	17	99	3,25	1,304		

D bölümündeki maddelerin yaşa göre karşılaştırılması incelendiğinde bu bölümde yer alan maddelerin yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Bir başka deyişle öğrencinin yaşı bu sorulara verilen cevaplar üzerinde önemli bir etken değildir.

14.OKULA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR

14.1. Tablo-30 Faktörler için okula göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi

	Ankara Anadolu		Hacı Ömer Tarman Anadolu	
Faktör	Z	P	Z	P
A bölümü	1,081	,193	1,155	,139
B Bölümü	,757	,615	,987	,284
C Bölümü	1,623	,010	1,232	,096
D Bölümü	1,048	,222	1,186	,120

Normallik testine ilişkin sonuçlar incelendiğinde P değerlerinden de görüldüğü gibi C bölümü için Ankara Anadolu Lisesi öğrencilerine ait veriler normal dağılıma uymamaktadır ($P<0,05$). Dolayısıyla bu bölümünün faktör düzeyinde okula göre karşılaştırılmasında normallik varsayımı gerektirmeyen Mann-Whitney U testi, diğer bölümlerin faktörler düzeyinde okula göre karşılaştırılmasında ise normallik varsayımı gerektiren bağımsız örneklerde t testi kullanılacaktır.

14.2. Tablo-31 Faktörlerin okula göre karşılaştırılması

Faktör	Lise	N	Ortalama	SS	t	P
A bölümü	Ankara Anadolu	70	3,4857	,49208	2,080	0,039
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,3219	,53772		
B Bölümü	Ankara Anadolu	70	2,9659	,47160	0,562	0,575
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	2,9229	,52621		
D Bölümü	Ankara Anadolu	70	2,6650	,60168	1,053	0,294
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	2,5745	,54756		
Faktör	Lise	N	Ortalama	SS	U	P
C bölümü	Ankara Anadolu	70	4,0891	,72301	3492,00	0,091
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,9312	,74932		

Faktörlerin okullara göre karşılaştırılması incelendiğinde A bölümüne verilen cevapların okul türüne göre farklılık gösterdiği %95 güven düzeyinde istatistiksel olarak söylenebilir ($P<0.05$). Ortalama değerlerine bakıldığında Ankara Anadolu Lisesi öğrencilerinin A bölümünde yer alan sorulara verdikleri cevaplar Hacı Ömer Tarman lisesindeki öğrencilere göre daha fazla katılıyorum yönündedir. Diğer bölümlerde ise okul türüne göre anlamlı bir farklılığın olmadığı %95 güvenle söylenebilir ($P>0.05$).

Her bir bölümde yer alan maddelerin ayrıntılı analizleri ise aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

14.3. Tablo-32 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin okullara göre karşılaştırılması

	Okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	Ankara Anadolu	70	3,76	1,197	3440,000	,060
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,40	1,273		
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	Ankara Anadolu	70	3,59	1,123	3848,000	,471
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,48	1,047		
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	Ankara Anadolu	70	2,34	1,250	3879,500	,530
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	2,17	1,028		
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	Ankara Anadolu	70	3,19	,856	2863,500	,000
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,68	,988		
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	Ankara Anadolu	70	3,73	1,179	3292,500	,020
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,34	1,190		
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	Ankara Anadolu	70	4,31	,877	2947,500	,001
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,85	1,011		

A bölümündeki maddelerin okula göre karşılaştırılması incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor”, “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” ve “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddelerinde okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer üç maddede ise

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Ortalama değerleri incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor” maddesine Hacı Ömer Tarman Anadolu lisesi öğrencileri Ankara Anadolu lisesi öğrencilerine göre daha fazla katılmaktadır. “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” ve “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddelerinde ise Ankara Anadolu lisesi öğrencileri Hacı Ömer Tarman Anadolu lisesi öğrencilerine göre daha fazla katılmaktadır.

14.4. Tablo-33 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin okullara göre karşılaştırılması

	Okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarı çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	Ankara Anadolu	70	3,79	1,102	3340,500	,030
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	3,38	1,258		
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşina olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz	Ankara Anadolu	70	4,07	1,040	4039,000	,867
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	4,09	1,055		
Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır.	Ankara Anadolu	70	2,44	1,235	3462,000	,068
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	2,79	1,188		
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	Ankara Anadolu	67	2,91	1,228	3573,000	,516
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	113	3,01	1,122		
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	Ankara Anadolu	68	3,71	1,037	3882,000	,932
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	3,66	1,034		
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	Ankara Anadolu	69	2,67	1,159	3707,500	,439
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	2,53	1,087		

Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	Ankara Anadolu	70	2,97	1,090	3652,000	,198
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	2,75	1,066		
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	Ankara Anadolu	69	3,00	1,125	3954,000	,968
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	2,97	1,067		
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	Ankara Anadolu	68	3,03	1,119	3415,000	,159
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	114	3,25	,967		
Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	Ankara Anadolu	69	2,48	1,079	3689,500	,402
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	2,57	1,001		
Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.	Ankara Anadolu	67	3,04	1,051	3772,000	,729
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	2,97	1,025		
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.	Ankara Anadolu	70	2,13	1,062	3565,500	,116
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	1,94	1,109		
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	Ankara Anadolu	70	2,27	1,166	3828,500	,436
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	2,09	1,008		

B bölümündeki maddelerin okula göre karşılaştırılması incelendiğinde sadece “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” maddesinde okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$). Ortalama değerleri incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” maddesine Ankara Anadolu lisesi öğrencilerin Hacı Ömer Tarman Anadolu lisesi öğrencilerine göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

14.5. Tablo-34 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin okullara göre karşılaştırılması

	Okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için	Ankara Anadolu	70	3,89	1,222	3626,000	,204
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	3,67	1,243		
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.	Ankara Anadolu	70	4,46	,829	3817,500	,382
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	4,36	,885		
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.	Ankara Anadolu	68	4,31	,966	3330,000	,058
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	4,09	,983		
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.	Ankara Anadolu	70	3,99	,985	3785,500	,416
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	3,84	1,060		
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.	Ankara Anadolu	66	3,76	1,138	3443,000	,282
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	3,58	1,124		
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.	Ankara Anadolu	70	4,27	1,020	3910,000	,571
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	117	4,25	,937		
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.	Ankara Anadolu	70	3,69	1,246	3894,000	,629
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	3,62	1,184		
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.	Ankara Anadolu	70	4,31	,790	3604,000	,168
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	4,03	1,107		

C bölümündeki maddelerin okula göre karşılaştırılması incelendiğinde maddelerin okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$).

Yani bir başka deyişle öğrencinin bulunduğu okul C bölümünde yer alan maddelere verdiği cevapları etkilememektedir.

14.6. Tablo-35 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin cinsiyete göre karşılaştırılması

	Okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Almancayı okulda öğrendim.	Ankara Anadolu	70	4,41	1,028	3678,000	,168
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	116	4,57	,944		
Almancayı yaşadığım çevrede öğrendim.	Ankara Anadolu	67	1,66	1,274	3357,500	,138
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	111	1,40	,956		
Almancayı küçük yaşta öğrendim.	Ankara Anadolu	66	1,58	1,124	3469,000	,605
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	109	1,50	1,051		
Almancayı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	Ankara Anadolu	67	3,24	1,436	3716,000	,994
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	111	3,21	1,590		
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	Ankara Anadolu	68	1,54	1,085	3399,000	,145
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	110	1,27	,689		
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	Ankara Anadolu	68	1,34	,956	3515,500	,296
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	109	1,28	,942		
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	Ankara Anadolu	66	2,65	1,696	3166,000	,215
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	107	2,37	1,713		
Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	Ankara Anadolu	68	1,72	1,220	3396,000	,587
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	104	1,65	1,221		
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve	Ankara Anadolu	67	3,76	1,268	3406,500	,501

etkilidir.	Hacı Ömer Tarman Anadolu	108	3,63	1,294		
İki farklı, dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	Ankara Anadolu	68	2,28	1,170	3626,500	,512
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	113	2,36	1,053		
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	Ankara Anadolu	70	3,90	1,253	3534,500	,144
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	3,83	,901		
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	Ankara Anadolu	70	3,36	1,319	3654,000	,282
	Hacı Ömer Tarman Anadolu	115	3,16	1,308		

D bölümündeki maddelerin okula göre karşılaştırılması incelendiğinde maddelerin okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Yani bir başka deyişle öğrencinin bulunduğu okul D bölümünde yer alan maddelere verdiği cevapları etkilememektedir.

15.SINIFLARA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR

15.1. Tablo-36 Faktörler için sınıfa göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi

	9		11	
Faktör	Z	P	Z	P
A bölümü	1,485	,024	1,223	,100
B Bölümü	,902	,390	1,057	,214
C Bölümü	1,183	,122	1,154	,139
D Bölümü	1,341	,055	1,115	,167

Normallik testine ilişkin sonuçlar incelendiğinde P değerlerinden de görüldüğü gibi A bölümü için 9. sınıf öğrencilerine ait veriler normal dağılıma uymamaktadır ($P < 0,05$). Dolayısıyla bu bölümünün faktör düzeyinde sınıfa göre karşılaştırılmasında normallik varsayımı gerektirmeyen Mann-Whitney U testi, diğer bölümlerin faktörler düzeyinde sınıfa göre karşılaştırılmasında ise normallik varsayımı gerektiren bağımsız örneklerde t testi kullanılacaktır.

15.2. Tablo-37 Faktörlerin sınıflara göre karşılaştırılması

Faktör	Lise	N	Ortalama	SS	U	P
A bölümü	9	60	3,4361	,56506	3225,00	0,089
	11	127	3,3583	,50660		
Faktör	Lise	N	Ortalama	SS	t	P
B Bölümü	9	60	3,0542	,53326	2,162	0,032
	11	127	2,8846	,48467		
C bölümü	9	60	4,1872	,69347	2,531	0,012
	11	127	3,8973	,74800		
D Bölümü	9	60	2,6577	,48144	0,814	0,417
	11	127	2,5851	,60571		

Faktörlerin sınıflara göre karşılaştırılması incelendiğinde B ve C bölümüne verilen cevapların sınıfa göre farklılık gösterdiği %95 güven düzeyinde istatistiksel olarak söylenebilir ($P < 0,05$). Ortalama değerlerine bakıldığında 9. sınıf öğrencilerinin B ve C bölümünde yer alan sorulara verdikleri cevaplar 11. sınıf öğrencilerine göre daha fazla katılıyorum yönündedir. Diğer bölümlerde ise sınıfa göre anlamlı bir farklılığın olmadığı %95 güvenle söylenebilir ($P > 0,05$).

Her bir bölümde yer alan maddelerin ayrıntılı analizleri ise aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

15.3. Tablo-38 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması

	Sınıf	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	9	60	3,65	1,260	3483,000	,329
	11	127	3,48	1,253		
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	9	60	3,60	,978	3640,500	,608
	11	127	3,48	1,119		
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	9	60	2,22	1,091	3775,500	,917
	11	127	2,24	1,132		
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	9	60	3,30	,979	3177,000	,052
	11	127	3,59	,954		
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	9	60	3,65	1,233	3305,500	,129
	11	127	3,41	1,178		
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	9	60	4,20	1,005	3124,500	,034
	11	127	3,94	,970		

A bölümündeki maddelerin sınıfa göre karşılaştırılması incelendiğinde “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddesinde sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Ortalama değerleri incelendiğinde “Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur” maddesine verilen cevaplarda 9.sınıf öğrencileri 11. sınıf öğrencilerine göre daha fazla katıldıklarını ifade etmişlerdir. Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$).

15.4. Tablo-39 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması

	Sınıf	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	9	60	4,02	1,000	2526,500	,000
	11	127	3,30	1,243		
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz	9	60	4,23	,767	3615,000	,547
	11	127	4,01	1,151		
Telaffuz konusunda ciddi problemlerinizi vardır.	9	60	2,57	1,307	3533,500	,409
	11	127	2,70	1,171		
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	9	59	3,05	1,195	3400,500	,595
	11	121	2,93	1,146		
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	9	58	3,69	,977	3580,000	,887
	11	125	3,67	1,061		
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	9	59	2,66	1,108	3457,500	,478
	11	125	2,54	1,118		
Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	9	60	3,02	,983	3321,500	,141
	11	127	2,75	1,112		
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	9	59	2,98	1,075	3628,500	,856
	11	125	2,98	1,096		
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	9	57	3,40	1,033	2905,500	,036
	11	125	3,06	1,014		
Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	9	59	2,56	1,103	3630,000	,857
	11	125	2,53	,997		
Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.	9	59	3,12	,892	3340,000	,320
	11	124	2,94	1,092		
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.	9	60	2,18	1,200	3366,500	,173
	11	127	1,93	1,033		
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	9	60	2,20	1,054	3668,000	,667
	11	127	2,14	1,082		

B bölümündeki maddelerin sınıfa göre karşılaştırılması incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” ve “Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir” maddelerine verilen cevapların sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği

%95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” ve “Hâlâ aksanız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir” maddelerine 9. sınıf öğrencilerinin 11.sınıf öğrencilerine göre daha fazla katıldıkları söylenebilir. Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$).

15.5. Tablo-40 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması

	Sınıf	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için	9	60	3,90	1,175	3415,500	,269
	11	126	3,68	1,263		
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.	9	60	4,42	,889	3701,000	,722
	11	127	4,39	,855		
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.	9	59	4,44	,836	2814,500	,005
	11	125	4,04	1,019		
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.	9	60	4,13	,982	3012,500	,019
	11	126	3,79	1,040		
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.	9	57	4,05	1,007	2447,000	,001
	11	124	3,46	1,136		
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.	9	60	4,52	,892	2783,500	,001
	11	127	4,13	,979		
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.	9	60	3,73	1,219	3527,000	,446
	11	126	3,60	1,201		
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.	9	59	4,41	,673	3109,000	,045
	11	127	4,01	1,109		

C bölümündeki maddelerin sınıfa göre karşılaştırılması incelendiğinde “Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için”, “Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için”, “Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için”, “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” ve “Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için” maddelerinde sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde “Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için”, “Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için”, “Kritik ve üretken düşünme

kabiliyetinizi artırmak için”, “Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için” ve “Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için” maddelerinde maddelerine 9. sınıf öğrencilerinin 11. sınıf öğrencilerine göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

15.6. Tablo-41 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması

	Sınıf	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Almanca'yı okulda öğrendim.	9	60	4,57	,998	3563,000	,417
	11	126	4,48	,969		
Almanca'yı yaşadığım çevrede öğrendim.	9	56	1,59	1,262	3345,500	,762
	11	122	1,45	1,005		
Almanca'yı küçük yaşta öğrendim.	9	57	1,51	,947	3253,500	,647
	11	118	1,53	1,137		
Almanca'yı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	9	57	3,16	1,399	3251,500	,528
	11	121	3,25	1,593		
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	9	58	1,38	,834	3451,500	,900
	11	120	1,37	,889		
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	9	58	1,52	1,274	3210,000	,170
	11	119	1,19	,716		
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	9	56	2,61	1,637	3021,500	,369
	11	117	2,42	1,743		
Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	9	57	1,79	1,176	2904,000	,132
	11	115	1,63	1,239		
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.	9	59	3,66	1,212	3307,500	,708
	11	116	3,69	1,321		
İki farklı dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	9	58	2,57	1,126	2953,000	,053
	11	123	2,22	1,068		
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	9	60	4,05	,982	3138,000	,059
	11	125	3,76	1,066		
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	9	60	3,17	1,317	3593,500	,638
	11	125	3,26	1,315		

D bölümündeki maddelerin sınıflara göre karşılaştırılması incelendiğinde maddelerin sınıflara göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$). Yani bir başka deyişle öğrencinin bulunduğu sınıf D bölümünde yer alan maddelere verdiği cevapları etkilememektedir.

16. ALMANCAYI ÖĞRENDİĞİ OKULA İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR

16.1. Tablo-42 Faktörler için Almancayı öğrendiği okula göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi

Faktör	Yabancı bir ülkedeki okulda		Türkiye'deki okulda	
	Z	P	Z	P
A bölümü	,607	,855	1,528	,019
B Bölümü	,515	,953	,953	,323
C Bölümü	,425	,994	1,585	,013
D Bölümü	,492	,969	1,258	,084

Normallik testine ilişkin sonuçlar incelendiğinde P değerlerinden de görüldüğü gibi A ve C bölümü için Almancayı Türkiye'deki okulda öğrenen öğrencilere ait veriler normal dağılıma uymamaktadır ($P < 0,05$). Dolayısıyla bu bölümlerin faktör düzeyinde Almancayı öğrendiği okula ilişkin karşılaştırılmasında normallik varsayımı gerektirmeyen Mann-Whitney U testi, diğer bölümlerin faktörler düzeyinde Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılmasında ise normallik varsayımı gerektiren bağımsız örneklerde t testi kullanılacaktır.

16.2. Tablo-43 Faktörlerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması

Faktör	Okul	N	Ortalama	SS	U	P
A bölümü	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,5833	,49845	646,500	0,150
	Türkiye'deki okulda	177	3,3719	,52637		
C Bölümü	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,2800	,51385	690,000	0,240
	Türkiye'deki okulda	177	3,9740	,75011		
Faktör	Okul	N	Ortalama	SS	t	P
B bölümü	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,8915	,30944	6,835	0,000
	Türkiye'deki okulda	177	2,8852	,45913		
D Bölümü	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,4800	,60893	5,339	0,000
	Türkiye'deki okulda	177	2,5592	,52632		

Faktörlerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması incelendiğinde B ve D bölümüne verilen cevapların okul konumuna göre farklılık gösterdiği %95 güven düzeyinde istatistiksel olarak söylenebilir ($P < 0,05$). Ortalama değerlerine bakıldığında yabancı bir ülkedeki okulda Almancayı öğrenen öğrencilerin B ve D bölümünde yer alan sorulara verdikleri cevaplar Türkiye'deki okulda okuyan öğrencilere göre daha fazla katılıyorum yönündedir. Diğer bölümlerde ise sınıfa göre anlamlı bir farklılığın olmadığı %95 güvenle söylenebilir ($P > 0,05$).

Her bir bölümde yer alan maddelerin ayrıntılı analizleri ise aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

16.3. Tablo-44 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması

	Almancayı öğrendiği okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,30	1,160	760,000	,439
	Türkiye’deki okulda	177	3,55	1,261		
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,60	1,075	853,000	,841
	Türkiye’deki okulda	177	3,51	1,077		
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	2,80	1,229	631,500	,112
	Türkiye’deki okulda	177	2,20	1,104		
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,20	,789	507,000	,016
	Türkiye’deki okulda	177	3,46	,965		
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,30	1,636	868,000	,916
	Türkiye’deki okulda	177	3,50	1,173		
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,30	,949	717,500	,281
	Türkiye’deki okulda	177	4,01	,989		

A bölümündeki maddelerin okul konumuna göre karşılaştırılması incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.” maddesinde okul konumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$). Ortalama değerleri incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor” maddesine verilen cevaplarda yabancı bir ülkedeki okulda öğrencilerin Türkiye’deki okulda öğrencilere göre daha fazla katıldıkları söylenebilir.

16.4. Tablo-45 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması

	Almancayı öğrendiği okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarı çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	2,20	1,687	438,000	,006
	Türkiye'deki okulda	177	3,60	1,144		
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşina olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,40	1,265	642,500	,120
	Türkiye'deki okulda	177	4,06	1,034		
Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	1,80	1,476	472,500	,011
	Türkiye'deki okulda	177	2,71	1,184		
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	9	4,67	,500	132,000	,000
	Türkiye'deki okulda	171	2,88	1,116		
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	8	4,75	,463	244,000	,001
	Türkiye'deki okulda	175	3,63	1,025		
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,10	1,287	321,000	,000
	Türkiye'deki okulda	174	2,49	1,041		
Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,30	1,337	284,000	,000
	Türkiye'deki okulda	177	2,75	1,003		
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	Yabancı bir ülkedeki okulda	9	4,67	,500	123,000	,000
	Türkiye'deki okulda	175	2,89	1,037		
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	Yabancı bir ülkedeki okulda	7	2,57	1,512	478,500	,303
	Türkiye'deki okulda	175	3,19	1,004		
Dili doğru olarak kullanabilir ve	Yabancı bir	9	4,44	,882	124,000	,000

hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	ülkedeki okulda					
	Türkiye’deki okulda	175	2,44	,938		
Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.	Yabancı bir ülkedeki okulda	8	3,50	1,414	500,000	,153
	Türkiye’deki okulda	175	2,98	1,011		
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,80	,422	19,000	,000
	Türkiye’deki okulda	177	1,85	,886		
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,20	1,033	145,000	,000
	Türkiye’deki okulda	177	2,05	,952		

B bölümündeki maddelerin yabancı dili öğrendiği okula göre karşılaştırılması incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz”, “Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır”, “İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz”, ”Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz”, “Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz”, “Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz”, “Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir”, “Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz”, “Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz” ve “Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz” maddelerinde yabancı dili öğrendiği okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Bu maddeler için ortalama değerler incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” ve “Telaffuz konusunda ciddi problemleriniz vardır” maddelerine yabancı dili yabancı bir ülkedeki okulda öğrenenler daha az katılırken, ”Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz”, “Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz”, “Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz”, “Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir”, “Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz”, “Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz” ve “Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz” maddelerine daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir. “Yabancı dilde ilk

yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz”, “Hâlâ aksanız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir” ve “Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız” maddelerine verilen cevaplar öğrencinin yabancı dili öğrendiği okula göre farklılık göstermemektedir ($P>0.05$).

16.5. Tablo-46 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması

	Almancayı öğrendiği okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,40	1,578	770,000	,489
	Türkiye’deki okulda	176	3,77	1,216		
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,60	,699	766,000	,420
	Türkiye’deki okulda	177	4,38	,872		
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	8	4,50	1,069	511,500	,159
	Türkiye’deki okulda	176	4,15	,976		
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,50	,707	567,000	,047
	Türkiye’deki okulda	176	3,86	1,038		
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	9	4,33	1,000	474,000	,042
	Türkiye’deki okulda	172	3,61	1,126		
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,40	,699	854,500	,841
	Türkiye’deki okulda	177	4,25	,980		
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,90	1,287	758,000	,446
	Türkiye’deki okulda	176	3,63	1,202		
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,70	,483	583,500	,054
	Türkiye’deki okulda	176	4,10	1,020		

C bölümündeki maddelerin yabancı dili öğrendiği okula göre karşılaştırılması incelendiğinde “Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için” ve “Kritik ve üretken

düşünme kabiliyetinizi artırmak için” maddelerinde yabancı dili öğrendiği okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Bu maddeler için ortalama değerler incelendiğinde yabancı dili yabancı bir ülkedeki okulda öğrenenler Türkiye’deki bir okulda öğrenenlerden daha fazla katılmışlardır. Bu iki maddenin dışında kalan diğer maddeler için yabancı dili öğrendiği okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P>0.05$).

16.6. Tablo-47 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin Almancayı öğrendiği okula göre karşılaştırılması

	Almancayı öğrendiği okul	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Almancayı okulda öğrendim.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	2,70	1,703	299,500	,000
	Türkiye’deki okulda	176	4,61	,813		
Almancayı yaşadığım çevrede öğrendim.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,70	,675	21,500	,000
	Türkiye’deki okulda	168	1,30	,764		
Almancayı küçük yaşta öğrendim.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,00	1,491	152,000	,000
	Türkiye’deki okulda	165	1,38	,844		
Almancayı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	Yabancı bir ülkedeki okulda	9	2,00	1,414	414,500	,018
	Türkiye’deki okulda	169	3,28	1,513		
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	2,70	1,252	282,500	,000
	Türkiye’deki okulda	168	1,30	,778		
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,90	1,449	117,000	,000
	Türkiye’deki okulda	167	1,14	,633		
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,40	,843	301,000	,000
	Türkiye’deki okulda	163	2,36	1,677		
Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	2,90	1,449	368,000	,000
	Türkiye’deki okulda	162	1,60	1,166		
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,10	1,197	656,500	,261
	Türkiye’deki	165	3,65	1,286		

	okulda					
İki farklı, dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	3,20	1,229	487,500	,018
	Türkiye’deki okulda	171	2,28	1,070		
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	4,00	1,155	796,500	,616
	Türkiye’deki okulda	175	3,85	1,042		
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	Yabancı bir ülkedeki okulda	10	2,90	1,524	769,000	,509
	Türkiye’deki okulda	175	3,25	1,302		

D bölümündeki maddelerin yabancı dili öğrendiği okula göre karşılaştırılması incelendiğinde “Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir”, “Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz” ve “Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir” maddeleri için yabancı dili öğrendiği okula göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($P>0.05$). D bölümünde bu üç maddenin dışında kalan diğer maddeler için yabancı bir ülkedeki okulda Almancayı öğrenen öğrenciler ile Türkiye’deki bir okulda Almancayı öğrenen öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). “Almancayı okulda öğrendim” ve “Almancayı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim” maddelerine verilen cevaplarda Almancayı Türkiye’de öğrenen öğrenciler yabancı bir ülkedeki okulda öğrenen öğrencilerden daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir. “Almancayı yaşadığım çevrede öğrendim”, “Almancayı küçük yaşta öğrendim”, “Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm“, “Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu“, “İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu”, “Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu” ve “İki farklı, dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir” maddelerine verilen cevaplarda Almancayı Türkiye’de öğrenen öğrenciler yabancı bir ülkedeki okulda öğrenen öğrencilerden daha az katıldıklarını belirtmişlerdir.

17. ALMANCAYI OKULDA ÖĞRENENLERİN SÜRESİNE İLİŞKİN KARŞILAŞTIRMALAR

17.1. Tablo-48 Faktörler için sınıfa göre Kolmogorov-Smirnov normallik testi

	3 yıl ve daha az		3 yıldan fazla	
Faktör	Z	P	Z	P
A bölümü	1,441	,031	,890	,406
B Bölümü	,917	,370	,886	,413
C Bölümü	1,076	,197	1,254	,086
D Bölümü	1,157	,137	,682	,740

Normallik testine ilişkin sonuçlar incelendiğinde P değerlerinden de görüldüğü gibi A bölümü için Almancayı 3 yıl ve daha az sürede okulda öğrenen öğrencilere ait veriler normal dağılıma uymamaktadır ($P < 0,05$). Dolayısıyla bu bölümlerin faktör düzeyinde Almancayı okulda öğrenme sürelerine ilişkin karşılaştırılmasında normallik varsayımı gerektirmeyen Mann-Whitney U testi, diğer bölümlerin faktörler düzeyinde Almancayı okulda öğrenme süresine göre karşılaştırılmasında ise normallik varsayımı gerektiren bağımsız örneklerde t testi kullanılacaktır.

17.2. Tablo-49 Faktörlerin okulda öğrenme sürelerine göre karşılaştırılması

Faktör	Lise	N	Ortalama	SS	U	P
A bölümü	3 yıl ve daha az	106	3,4072	,50504	1692,00	0,092
	3 yıldan fazla	39	3,2393	,58088		
Faktör	Lise	N	Ortalama	SS	t	P
B Bölümü	3 yıl ve daha az	106	2,9009	,46412	0,003	0,998
	3 yıldan fazla	39	2,9006	,56228		
C bölümü	3 yıl ve daha az	106	3,9407	,71407	-0,979	0,329
	3 yıldan fazla	39	4,0762	,80508		
D Bölümü	3 yıl ve daha az	106	2,5450	,57648	-0,724	0,470
	3 yıldan fazla	39	2,6231	,57365		

Faktörlerin okulda öğrenme sürelerine göre karşılaştırılması incelendiğinde Bölümlere verilen genel cevapların öğrenme süresine göre farklılık göstermediği %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P > 0,05$). Her bir bölüm için maddeler düzeyinde karşılaştırmalar aşağıda verilmiştir.

17.3. Tablo-50 A bölümündeki (öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açısı) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması

	Almancayı okulda öğrenme süresi	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.	3 yıl ve daha az	106	3,60	1,177	1810,000	,237
	3 yıldan fazla	39	3,31	1,321		
Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.	3 yıl ve daha az	106	3,51	1,106	1860,000	,336
	3 yıldan fazla	39	3,33	1,084		
Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.	3 yıl ve daha az	106	2,22	1,179	2048,500	,932
	3 yıldan fazla	39	2,18	1,023		
Yabancı dil kitaplarındaki diyaloglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.	3 yıl ve daha az	106	3,42	,955	1695,000	,079
	3 yıldan fazla	39	3,72	,916		
Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.	3 yıl ve daha az	106	3,63	1,149	1505,500	,009
	3 yıldan fazla	39	3,05	1,255		
Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.	3 yıl ve daha az	106	4,07	,918	1908,500	,450
	3 yıldan fazla	39	3,85	1,182		

A bölümündeki maddelerin öğrenme süresine göre karşılaştırılması incelendiğinde “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” maddesinde öğrenme süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P<0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde öğrenme süresi 3 yıl ve daha az olan öğrencilerin “Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlerle ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor” maddesine verdikleri cevaplar öğrenme süresi 3 yıldan fazla olan öğrencilerden daha fazla katılıyor yönünde olmuştur. Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P>0.05$).

17.4. Tablo-51 B bölümündeki (yabancı dildeki seviye) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması

	Almancayı okulda öğrenme süresi	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.	3 yıl ve daha az	106	3,62	1,064	1582,000	,026
	3 yıldan fazla	39	3,10	1,314		
Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz	3 yıl ve daha az	106	4,12	,943	1906,000	,441
	3 yıldan fazla	39	4,05	1,376		
Telaffuz konusunda ciddi problemlerinizi vardır.	3 yıl ve daha az	106	2,58	1,137	1698,500	,090
	3 yıldan fazla	39	3,00	1,257		
İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.	3 yıl ve daha az	101	2,95	1,143	1868,000	,804
	3 yıldan fazla	38	2,92	1,239		
Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.	3 yıl ve daha az	105	3,68	1,005	1909,500	,680
	3 yıldan fazla	38	3,71	1,113		
Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.	3 yıl ve daha az	105	2,61	1,087	1827,500	,426
	3 yıldan fazla	38	2,45	1,083		
Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.	3 yıl ve daha az	106	2,78	1,042	1942,000	,561
	3 yıldan fazla	39	2,67	1,084		
Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.	3 yıl ve daha az	105	2,93	1,003	1958,000	,859
	3 yıldan fazla	38	2,97	1,150		
Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.	3 yıl ve daha az	106	3,20	,980	1899,500	,586
	3 yıldan fazla	38	3,11	1,060		
Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.	3 yıl ve daha az	105	2,43	,969	1819,500	,399
	3 yıldan fazla	38	2,61	1,001		
Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.	3 yıl ve daha az	104	2,97	,960	1814,500	,434
	3 yıldan fazla	38	2,82	1,182		
Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.	3 yıl ve daha az	106	1,87	,885	2030,000	,860
	3 yıldan fazla	39	1,87	,978		
Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.	3 yıl ve daha az	106	2,00	,995	1714,500	,099
	3 yıldan fazla	39	2,31	1,055		

B bölümündeki maddelerin öğrenme süresine göre karşılaştırılması incelendiğinde “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” maddesinde öğrenme süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde öğrenme süresi 3 yıl ve daha az olan öğrencilerin “Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz” maddesine verdikleri cevaplar öğrenme süresi 3 yıldan fazla olan öğrencilerden daha fazla katılıyorum yönünde olmuştur. Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$).

17.5. Tablo-52 C bölümündeki (yabancı dilde öğrenme nedeni) maddelerin Almanca'yı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması

	Almanca'yı okulda öğrenme süresi	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için	3 yıl ve daha az	105	3,80	1,180	1897,500	,480
	3 yıldan fazla	39	3,92	1,178		
İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.	3 yıl ve daha az	106	4,38	,810	1761,000	,122
	3 yıldan fazla	39	4,54	,854		
Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.	3 yıl ve daha az	105	4,09	,991	1719,000	,175
	3 yıldan fazla	38	4,29	,984		
Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.	3 yıl ve daha az	105	3,85	,978	1838,000	,320
	3 yıldan fazla	39	3,95	1,191		
Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.	3 yıl ve daha az	102	3,56	1,165	1919,000	,927
	3 yıldan fazla	38	3,58	1,081		
Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.	3 yıl ve daha az	106	4,17	,951	1809,000	,210
	3 yıldan fazla	39	4,31	1,030		
Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.	3 yıl ve daha az	105	3,53	1,193	1661,500	,073
	3 yıldan fazla	39	3,90	1,209		
Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.	3 yıl ve daha az	106	4,07	1,063	2036,500	,884
	3 yıldan fazla	39	4,08	,984		

C bölümündeki maddelerin öğrenme süresine göre karşılaştırılması incelendiğinde buradaki maddelerin öğrenme süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$).

17.6. Tablo-53 D bölümündeki (yabancı dili öğrenme şekli) maddelerin Almancayı okulda öğrenenlerin süresine göre karşılaştırılması

	Almancayı okulda öğrenme süresi	N	Ortalama	St.Sapma	Mann-Whitney U	P
Almancayı okulda öğrendim.	3 yıl ve daha az	106	4,62	,786	1976,000	,813
	3 yıldan fazla	38	4,63	,883		
Almancayı yaşadığım çevrede öğrendim.	3 yıl ve daha az	102	1,35	,875	1897,000	,783
	3 yıldan fazla	38	1,42	,948		
Almancayı küçük yaşta öğrendim.	3 yıl ve daha az	99	1,31	,709	1513,500	,018
	3 yıldan fazla	38	1,84	1,346		
Almancayı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.	3 yıl ve daha az	102	3,31	1,541	1756,000	,521
	3 yıldan fazla	37	3,14	1,566		
Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.	3 yıl ve daha az	99	1,29	,759	1909,000	,875
	3 yıldan fazla	39	1,33	,898		
Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.	3 yıl ve daha az	101	1,14	,617	1894,500	,796
	3 yıldan fazla	38	1,26	,950		
İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.	3 yıl ve daha az	98	2,35	1,712	1773,000	,632
	3 yıldan fazla	38	2,53	1,751		
Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.	3 yıl ve daha az	98	1,51	1,105	1555,000	,098
	3 yıldan fazla	37	1,95	1,471		
Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.	3 yıl ve daha az	96	3,58	1,327	1691,000	,496
	3 yıldan fazla	38	3,76	1,261		
İki farklı dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.	3 yıl ve daha az	103	2,20	1,061	1906,500	,627
	3 yıldan fazla	39	2,31	1,104		
Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.	3 yıl ve daha az	104	3,80	1,144	1980,500	,822
	3 yıldan fazla	39	3,82	,970		
Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.	3 yıl ve daha az	104	3,25	1,283	1866,500	,453
	3 yıldan fazla	39	3,41	1,409		

D bölümündeki maddelerin öğrenme süresine göre karşılaştırılması incelendiğinde “Almancayı küçük yaşta öğrendim” maddesinde öğrenme süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu %95 güven düzeyinde söylenebilir ($P < 0.05$). Ortalama değerler incelendiğinde öğrenme süresi 3 yıl ve daha az olan öğrencilerin “Almancayı küçük yaşta öğrendim” maddesine verdikleri cevaplar öğrenme süresi 3 yıldan fazla olan öğrencilerden daha az katılıyor yönünde olmuştur. Diğer maddelerde ise istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı %95 düzeyinde söylenebilir ($P > 0.05$).

BÖLÜM-XII

18.E-BÖLÜMÜ

‘E’ bölümünde asıl istenen paragraf halinde verilen yorum sorusunun cevaplanması idi. Bu paragraftaki durumun cevaplanma sürecinde aşağıdaki yedi soru sadece yardım amaçlıydı. Fakat bu ‘E’ bölümünün cevaplanmasında üç farklı cevap niteliği oluşmuştur.

1. Gurup= Asıl isteneni anlayıp doğru ifade eden.
2. Gurup= Aşağıdaki yedi soruyu cevaplayan.
3. Gurup= Yorum yapmadan evet, hayır diyenler veya boş bırakanlar.

18.1 1. GRUP

Asıl soruyu cevaplayanların sayısı 18’dir. Bu kişiler gerçekten paragrafı okuyarak cevap vermişler. Ortak düşünceler de var, farklı düşünceler de. Ortak düşünce de olanlar şunları ifade ediyorlar: Her dil kendi içinde farklılıklar gösterir, bu yüzden bir dil öğrenilirken, kültür-çevre gibi özellikler göz ardı edilmemelidir. Fakat iki dil öğrenilince entellektüel açıdan büyük avantajlar kazanılır. Ancak önemli kültürel farklılıklar ufak sorunlar yaratabilir.

Bir dil öğrenilirken, o dile ait olan kültürün de öğrenilmesi gerekiyor. Yaşam tarzı, örf ve adetler, özel günler, olaylara bakış açısı bir toplumda kültürel oluşuma katkıda bulunduğu için bize yanlış gelen yabancı bir ülkede doğru karşılanabilir. Ne kadar dil öğrensek de, kültürel bilgi eksikliği bu anlamda önemlidir.

Bir öğrenci; “çocukların ailede konuştuğu dil ile çevrede (yaşanılan ülkede) konuşulan dil farklı olursa, iki ana dile sahip olacağını” ifade ediyor.

Öğrenciler kültür farklılığından dolayı, öğrenilen yabancı dilde problemler yaşanabileceğini ifade ediyorlar. Atasözleri, deyimler v.b. sözcük guruplarını bilmemek iletişim hatalarına yol açabilir deniliyor.

Yine bir öğrenci “öğrendiğimiz dilin kullanıldığı ülkenin kültür bilgisini öğrenirsek kelimelerin ve cümlelerin anlamını daha rahat kavrarız” diyor.

Bazı öğrenciler ise gramer bilgisinin farklılığından dolayı sorunlar yaşanabileceğini söylüyor. Ama bunlar da sonunda bir şekilde sorunu kültüre bağlıyorlar. Gramer diye ifade ettikleri problemin kültüre dayandığını görüyoruz onların ifadesinde.

Diyebiliriz ki, bu 18 kişinin çoğunluğu asıl problemin kültürel farklılık olduğunda birleşiyorlar. 6 kişi gibi küçük bir kısmı ise Gramer farklılığı üzerinde durmuş. Yani diğer dilin gramerinde yaşanan sıkıntılar yüzünden dil öğreniminde problem yaşanır. Kültürel etkiler problem yaşanmasında etkin değildir görüşündeler. Gramer problemi olarak Artikel, sözcük gurupları(çekim ekleri gibi), zamanların ifade edilişi v.b. örnek verilmiş. Birisi; “gitar çalmak” ifadesinin diğer dildeki “gitar oynamak” olarak ifadesini örnek olarak vermiş. Burada ayrıca telaffuz da ayrı bir problem olarak görülüyor.

18.2. 2. GRUP

1. Soru İçin= Bu soruya toplam 41 kişi cevap vermiştir. Kaç kişinin bu soruya hangi cevapları verdiği aşağıdaki gibidir.
 - 21 kişi gramerde farklılık olduğunu söylemiş.
 - 13 kişi kültürel farklılıklara vurgu yapmış.
 - 7 kişi telaffuz ve kelime bilgisindeki farklılıkları önemli görmüş.
2. Soru İçin= Bu soru için sıkıntı yaşarlar ve yaşamazlar diye iki gurup yer almaktadır. Bu farklılığın gerekçesi ise aşağıdaki gibidir.
 - 21 kişi sıkıntı olur diyor. Gerekçeleri ise şu şekilde sıralıyorlar. İki farklı dil ifadelerinden dolayı telaffuz problemleri olabilir. Farklı iki dil beraberinde farklı iki kültürü getiriyor. Bu ise kültürlerarası yanlışlıklara yol açabiliyor. Dilbilgisi sisteminden doğan sıkıntılar olabilir. Küçük yaştaki çocuklar bir süre ikilem yaşayabilirler. Diller birbirine karışabilir(termin almak gibi). Bir dilin içindeki kelimenin diğer dildeki ifadesi komik hatalara yol açabilir.
(sinirden morarmak(Türkçe)/ sinirden yeşil olmak(Almanca))
 - 11 kişi sıkıntı olmaz diyor. Gerekçeleri ise şu şekilde ifade ediyorlar. Eğer yabancı dil yaşanan ülkede konuşuluyorsa sıkıntı olmaz. Çocuklar için iki dili aynı anda öğrenmek daha kolaydır. Çünkü onların beyni tabula-rasa'dır. Yani boş bir levha gibidir. Verilen

bilgileri bu yüzden sıkıntısız alırlar. Dil küçük yaşta öğrenilirse sıkıntı olmaz.

3. Soru İçin= Yine burada da olabilir ve olamaz diye iki gurup vardır. Sayıları ve gerekçeleri aşağıdaki gibidir.

- 12 kişi olabileceğini söyledi. Gerekçeleri ise şu şekildeydi. Eğer Almanya'daki Türkler gibi yabancı bir ülkede yaşıyorlarsa olabilirler. Mesela çocuk Türk'tür; Türkçe'yi bilir. Almanca'yı da okulda öğrenir. Böylece 2 dil bir arada konuşulabilir. Sürekli pratik yapmak gerekir. Evet, ama bebekliğinden itibaren her iki dili de yaşaması gerekir. İki dili de eşit derecede iyi konuşuyorsa olur. Kültürel açıdan zor ama konuşma dili olarak evet.
- 10 kişi olmaz dedi. Çocuğun fazla kültürü benimseyememesinden dolayı, sadece bir ana dile sahip olunur. İkinci dili iyi öğrenebilir ve konuşabilir; ama bu ana dil olması için yeterli değildir. Çünkü ana dil demek o dilin kültürüne ve yaşayışına sahip olmak demektir.

4. Soru İçin= Bu soruyu sadece 3 kişi cevaplamış. Ortak düşünce ise, “bir dil sadece kendi ülkesinde konuşulursa iyi öğrenilebilir”.

5. Soru İçin= Bu soruya sadece 1 kişi cevap vermiş. Telaffuz hataları yaşadığını söylemiş.

6. Soru İçin= Bu soruyu 51 kişi cevaplamış.

- 28 kişi kültürel açıdan katkı olacağını ifade etmiş.
- 9 kişi iş olanağı ve maddi kazanç getireceğini düşünüyor.
- 14 kişi ise yabancı yayınları takip edebileceklerini, yabancı kişilerle daha kolay iletişim kurabileceklerini söylemiş.

7. Soru İçin= Bu soru için 23 kişi cevap vermiş. 21 kişi evet demiş. Gerekçeleri ise şu şekilde ifade etmişler.

- Kültürel farklılıktan dolayı çocuk ikilem yaşıyor. Evde kendi kültürü, okulda veya dışarıda o ülkenin kültürü sorun teşkil ediyor.
- Çocuk yaşadığı toplumda kendini dışlanmış hissediyor.
- Telaffuz hataları yapıyorlar.

18.3.SORULARA SADECE “EVET”; “HAYIR” VE “BOŞ” DİYE CEVAP VERENLER İSE AŞAĞIDAKİ GİBİDİR. BURADA İKİ FARKLI OKULDAN GELEN CEVAPLAR TOPLANMIŞTIR.

18.3.1.Tablo-54

<u>1. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	13	27	40
HAYIR	3	5	8
BOŞ	27	51	78

18.3.2.Tablo-55

<u>2. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	21	40	61
HAYIR	6	19	25
BOŞ	18	32	50

18.3.3. Tablo-56

<u>3. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	27	46	73
HAYIR	9	11	20
BOŞ	19	33	52

18.3.4. Tablo-57

<u>4. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	35	58	93
HAYIR	4	10	14
BOŞ	22	30	52

18.3.5. Tablo-58

<u>5. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	3	11	14
HAYIR	39	49	88
BOŞ	23	38	61

18.3.6.Tablo-59

<u>6. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	11	17	28
HAYIR	4	9	13
BOŞ	27	45	72

18.3.7. Tablo-60

<u>7. SORU İÇİN</u>	1. OKUL Ankara Ana.Lis.	2. OKUL Hacı Ömer Tar.Lis	TOPLAM
EVET	6	16	22
HAYIR	14	33	47
BOŞ	24	41	65

BÖLÜM-XIII

19.SONUÇ

“Der Einfluss der kulturellen Elemente im Rahmen der Fremdsprache und Praktische Durchführung dieser Elemente in den fremdsprachliche Büchern” adlı tezimin odak noktası dil ve kültürdür. Dil ve kültür üzerinden “Interkulturelle Metodu” ve bu metodun kitaplara yansıtılış biçimini sunmaya çalıştım.

İletişimin en önemli ögesi olan dil, farklı ülkelerin insanlarını bütün farklılıklarına rağmen bir araya getirme gücüne sahiptir. İnsanlar bu önemli noktayı fark ettiklerinde dil öğrenmeye önem vermişlerdir. Fakat dil öğrenme sürecinin beraberinde çeşitli sorunları da getirdiği görülmüştür.

Hedef dili öğrenirken veya dilimizi diğer ülke insanlarına öğretirken kültürel farklılıkların çeşitli sorunlara yol açtığı görüldü.

Dil öğretiminde çeşitli metodlar geliştirildi. Her birinde bir taraf eksik kalıyordu. Dil neydi? Kişi dili nasıl edinirdi? veya nasıl öğrenirdi? Anadil ile yabancı dil kazanımlarındaki farklar nelerdi? İkinci dili öğrenme sürecinde, bu dili o dilin ülkesinde öğrenen kişiyle kendi ülkesinde kurs veya okullarda öğrenen kişinin avantajları ve dezavantajları nelerdi? Bütün bu soruların cevabını bu tezde vermeye çalıştım.

I. bölümde dilin tanımı verildi. Bütün duygu ve düşüncelerimizi aktardığımız bir iletişim aracı olan dil iki kısma ayrılmaktadır. Birincisi ana dil, ikincisi yabancı dil. Ana dili doğuştan ediniyoruz. Fakat yabancı dil bizlere belirli kurallarla aktarılıyor.

Fakat yabancı ülkede doğup büyüyen veya iki farklı ülkeden insanların evlendiği bir ailede yaşayan çocukların yabancı dili ana dil gibi kazandığını görüyoruz. Biz bunlara “iki dilli çocuklar” diyoruz. Bu çocuklar bu sürecin hem avantajlarını hem de dezavantajlarını aynı anda yaşıyorlar.

Yazılı dilin dışında beden dili de iletişimde önemli. Eğer kişi dilini öğrendiği ülkenin kültürel özelliklerine aşina ise beden yoluyla aktarılan duygu ve düşünceler karşısında bir şok yaşamıyor. Hatta bu bir avantaj oluyor.

Dil hakkındaki tanımlardan sonra kültürel öğelerden bahsedildi ve kültürler arası öğrenmeye bağlı olarak “Kültürlerarası Metod” açıklandı.

Dili düzgün aktarabilmek için kültürel öğeler mutlaka beraberinde verilmeli. Çünkü farklılıklarımızı öğrendiğimiz sürece başarılı bir dil kazanımı yaşarız.

Bunun için, tezimde yer alan kitap incelemelerinde farklı ülkelere ait kültürel öğelerden örnekler verilmiştir.

Tezin son bölümünde dil ve kültür üzerine dil öğrenen öğrencilerin düşünceleri verilmeye çalışılmıştır. Bunun için iki farklı Anadolu lisesindeki, farklı yaş ve cinsiyetteki öğrencilere anket uygulandı. Anket toplam 5 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm kendi içinde uzman istatistikçi tarafından değerlendirilmiştir. Her bölümün her maddesinin 187 öğrenciye göre değerlendirilmesi bölümlerin içeriğinde verilmiştir.

Anket sonucunda öğrencilerin büyük çoğunluğu kültüre vurgu yapmıştır. Öğrenciler öğrenilen dilin ülkesine ait kültürel bilgilerin mutlaka bilinmesi gerektiğini söylediler.

KAYNAKÇA

- Akkurt, Barbaros. (21.11.2004), Yabancı Dilin Tanımı, Yabancı Dil Öğrenmenin Faydaları.
< www.bilim.org>
- Başer, Ayşegül (2003). Kulturübertragung und Interkulturelle Kommunikation in Literarischen Übersetzungen (Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi SBE Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı Almanca Mütercim-Tercümanlık Programı)
- Bikçentayev, Valeri R.,Çok Erken Yaşlarda Çocuklara Yabancı Dil Eğitimi. Rusça’dan Çeviren: Yusuf ALAN.
<[www. Dilokulu.com/makale](http://www.Dilokulu.com/makale)>
- Birdal, Asuman. Türkiye’de Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Yazılmış İki Makalenin Değerlendirilmesi: 1) “Yabancı Dil Öğretiminde Yeni Yönelimler” 2) “Üniversitelerde Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Saptamalar” by Prof. Dr. Ahmet Kocaman.
www.ingilish.com/makale
- Bohn, Rainer. Probleme der Wortschatzarbeit. Kassel, München, Tübingen: Langenscheidt,.....
- Demirel, Özcan (1999). İlköğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi. İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Demirel, Özcan. Yabancı Dil Öğrenimi
www.eğitim.aku.edu.tr/tamogrenme.doc
- Demirel,Özcan(14,1978.46-50) , Yabancı Dil Öğretimi ve Tam Öğrenme. Eğitim ve Bilim. <<http://iolp.aof.edu.tr>>

- **Demirkaya,Harun. Yabancı Dil ile Eğitim Üzerine.**
<www.turkcedunya.com>
- **Die kommunikative Methode**
<[http://www.france-mail-forum.de/material-5 Methode](http://www.france-mail-forum.de/material-5)>
- **Fischer-Mitziviris, Anni, Janke, Sylvia.(1995). Papanikolaau. Blick: Mittelstufe Deutsch für Jugendliche und junge Erwachsene/Lehrbuch. München: Max Hueber Verlag.**
- **Fischhaber,Katrin .Interkulturelle Kompetenz.**
<<http://work.merlin.cust.educ.ubc.ca>>
- **Frank, Doreen. Interkulturelle Kompetenz in Lehrwerken-Skizzierung eines Kriterienkataloges zur Analyse von wirtschaftsbezogenen Deutschlehrwerken. Jena: Friedrich-Schiller-Universität**
<<http://www.grin.com/de/preview/30238.html>>
- **Funk, Hermann, Koenig, Michael, Scherling, Theo und Strätz, Peter(1995). Sowieso: Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche/Kursbuch 2. München: Langenscheidt KG.**
- **Funk, Hermann, Koenig, Michael, Scherling, Theo und Strätz, Peter(1995). Sowieso: Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche/Arbeitsbuch 2. Berlin und München: Langenscheidt KG.**
- **Funk, Hermann, Keller, Susy, Koenig, Michael, Mariotta, Maruska und Scherling, Theo(1997). Sowieso: “Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche/Kursbuch 3. Berlin und München: Langenscheidt KG.**

- Funk, Hermann, Keller, Susy, Koenig, Michael, Mariotta, Maruska und Scherling, Theo(1997). Sowieso: Deutsch als Fremdsprache für Jugendliche/Arbeitsbuch 3. Berlin und München: Langenscheidt KG.
- Geier, Manfred(1998). Orientierung Linguistik: “Was sie kann, was sie will”. Reinbek bei Hamburg: by Rowohlt Taschenbuch Verlag GmbH.
- Genç, Ayten. Türkiye’de İlk ve Ortaöğretim Okullarında Yabancı Dil Öğretimi. Sosyal Bilimler Dergisi.
- GENÇ, Ayten(2000).Wörterbuch Pädagogik. Feryal Matbaası.
- Hamadeh, Anis: Über Kultur. (30.05.2003)
<www.anis-online.de>
- Hansen, Zuber(1996). Zwischen den Kulturen: Strategien und Aktivitäten für landeskundliches Lehren und Lernen. Berlin und München: Langenscheidt KG.
- Huneke, H.-W., Steinig, W.(2002). Deutsch als Fremdsprache. Berlin: Erich Schmidt Verlag GmbH&Co.
- Karasar, Niyazi(2004). Araştırmalarda Rapor Hazırlama.Ankara:Nobel Yayın Dağıtım.
- Karbi, Gamze(2002).Die Bedeutung und Funktion Interkulturellen Lernens im DaF-Unterricht(Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi SBE Almanca Öğretmenliği Bölümü).
- Kaval, Aftab(1999). Analyse und Bewertung des Lehrwerks Ping Pong unter dem Aspekt der kulturellen Begegnung.(Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi SBE YDEB Alman ABD).

- **Kielhöfer, Bernd, Sylvie Jonekeit(1995). Zweisprachige Kindererziehung. Tübingen: Stauffenburg Verlag.**
- **Kleppin, Karin. Fehler und Fehlerkorrektur. Kassel, München, Tübingen: Langenscheidt,.....**
- **Kühne, Norbert. Wie Kinder Sprache lernen: “Grundlagen, Strategien, Bildungschancen. Frankfurt am Main: Primus Verlag,.....**
- **Lyons, John(1983). Die Sprache. München: C.H.Beck’sche Verlagsbuchhandlung.**
- **Meyer, Hilbert(1987). Unterrichtsmethoden. Frankfurt am Main: Cornelsen Verlag Scriptor GmbH&Co.**
- **Müller, Martin, Rusch, Paul, Scherling, Theo, Weiler, Edelgard und Wertenschlag, Lukas(1997). Moment mal!: “Lehrwerk für Deutsch als Fremdsprache/Lehrbuch 2. Berlin und München: Langenscheidt.**
- **Neuner, Gerhard, Hunfeld, Hans. Methoden des fremdsprachlichen Deutschunterrichts. Kassel, München, Tübingen: Langenscheidt,.....**
- **Padros, Alicia, Biechele, Markus(2003). Didaktik der Landeskunde. München: Goethe-Institut Inter Nationes.**
- **Ramge, Hans(1993). Spracherwerb: “Grundzüge der Sprachentwicklung”. Tübingen: Max Niemeyer Verlag.**
- **Salihoğlu, Hüseyin(1998). Almanca Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi, Hedefler ve Beklentiler Uluslar arası Sempozyumu. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.**

- Scheytt, Oliver(2007). **Interkulturelle Bildung-Ein Weg zur Integration?.**
Bonn: Gustav-Stresemann-Institut e.V.
- Scheytt, Oliver(2007). **Die Zukunft Der Kulturpolitik ist Interkulturell.**
Bonn/Berlin, den 14. September.
<www.kupoge.de/presse/2007-09-14-kulturpolitik-ist-interkulturell.pdf>
- Scheytt, Oliver(2007). **Interkulturelle Bildung-Ein Weg zur Integration?.**
Gustav-Stresemann-Institut e.V., Bonn,14. und 15. November.
<www.kupoge.de/presse/2007-09-14-kulturpolitik-ist-interkulturell.pdf>
- Tosun, Cengiz(2006). **Yabancı Dil Öğretim ve Öğreniminde Eski ve Yeni Yöntemlere Yeni Bir Bakış.** Journal of Arts and Sciences. Sayı:5:Mayıs.
- Ünver, Şerife(2003). **Erstellung Eines Modells zur systematischen Wortschatzarbeit Mittels einer Studie des Regionalisierten DAF-Lehrwerks “Lern mit Uns.(Doktora Tezi. Hacettepe Üniversitesi SBE Almanca Öğretmenliği Bölümü).**
- Wiesler C., Tural, Sadık Kemal, Kaplan, Mehmet ve Ergin, M. **Kültür Nedir?.**
<www.turkcedunya.com>
- **Yabancı Dil Öğrenmenin Püf Noktaları”: (The Augustine Club at Columbia University)**
<www.limasollunaci.com>
- **İNTERNET SİTELERİ**
<<http://www.libertasmedia.com/alan/projeler/yabancidil.htm>>
<<http://www.meb.gov.tr/stats/Apk2002>>
<www.iksev.org>

EKLER

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİLLER EĞİTİMİ BÖLÜMÜ
ALMAN DİLİ EĞİTİMİ A.B.D.

ANKET SORULARI

21. A-BÖLÜMÜ

Sevgili arkadaşlar aşağıdaki maddelere cevap verirken, maddelere katılma durumunuza göre, **“Hiç Katılmıyorum=1”, “Katılmıyorum=2”, “Kısmen Katılmıyorum=3”, “Katılıyorum=4”, “Tamamen Katılıyorum=5” verilmiş olan rakamlardan her bir madde için sadece birini işaretleyiniz.**

21.1. A-Bölümündeki sorularla,öğrendiğiniz yabancı dil kitaplarına bakış açınız ölçülmektedir!

		1	2	3	4	5
1	Yabancı dil kitaplarındaki konular ve içerikler, o dili öğrenen kişilerin dünya görüşüyle uyumlu olmalı.					
2	Yabancı dil kitaplarında konular verilirken, ana kültür ile hedef kültür arasında büyük fark olması, öğrenim açısından olumsuz sonuçlar doğurur.					
3	Dil öğreniminde kullanılan kitaplarda, kültürel öğeler göz ardı edilerek, sadece gramerle yabancı dil öğretilir.					
4	Yabancı dil kitaplarındaki dialoglarda geçen atasözleri, sizin kültürünüzdeki atasözlerinden farklılık gösteriyor.					
5	Yabancı dil kitaplarında, farklı kültürlere ait özel günler ve önemli kişilerin yer alması kişinin dil gelişimine katkı sağlıyor.					
6	Kitaplardaki kültürü işleyen konular, kültürel kaynaşmalara ve tanışmalara neden olur.					

22. B-BÖLÜMÜ

22.1.B-Bölümündeki sorularla, öğrendiğiniz yabancı dildeki seviyeniz tespit edilecektir!

		1	2	3	4	5
1	Öğrendiğiniz yabancı dil konusunda henüz yarış çizgisinin başında olduğunuzu düşünüyorsunuz.					
2	Yabancı dilde ilk yeterlilik aşamasındasınız. Yemek siparişi verebilir, kibarlık cümleleri kurabilir, isim, zaman gibi çok aşına olduğumuz konularda soru sorabilir ya da cevap verebilirsiniz.					
3	Telaffuz konusunda ciddi problemlerinizi vardır.					
4	İşe ilişkin ve sosyal konularda dili kullanabilirsiniz.					
5	Güncel olaylar, kendiniz, aileniz hakkında konuşabilirsiniz.					
6	Belirgin bir yabancı aksanıyla konuşursunuz.					
7	Gerek resmi gerekse gayri resmi olarak sosyal ortamlarda ve iş ortamında dili kullanabilirsiniz.					
8	Normal seviye ve hızdaki bir konuşmayı anlayabilecek kadar kelime bilginiz gelişmiştir.					
9	Hâlâ aksanınız vardır, ancak bu sizinle konuşan kişiyi rahatsız edecek derecede değildir.					
10	Dili doğru olarak kullanabilir ve hemen her konuda dili konuşabilirsiniz.					
11	Nadiren telaffuz ya da gramer hatası yaparsınız.					
12	Öğrendiğiniz dili ana dil olarak kullanan eğitimli birisi gibi konuşabilirsiniz.					
13	Konuşurken kültürel konuları ve deyimleri de ustalıkla kullanabilirsiniz.					

23.C-BÖLÜMÜ

23.1. C-Bölümündeki sorularla, neden yabancı dil öğrenmekte olduğunuzu ortaya koyacaksınız!

		1	2	3	4	5
1	Bugünün ve geleceğin global ekonomisinde etkili bir şekilde rekabet edebilmek için.					
2	İş bulma şansınızı ve maaş miktarınızı artırmak için.					
3	Kültürler arası ilişkiler ve başka dünyaları anlayabilmek için.					
4	Almanca kelime bilginizi ve dile hakimiyet gücünüzü artırmak için.					
5	Kritik ve üretken düşünme kabiliyetinizi artırmak için.					
6	Yurtdışında seyahat ve eğitim imkânlarınıza zemin hazırlamak için.					
7	Yabancı edebiyat eserlerini ve müzik ustalarını, filmleri orijinal dillerinde anlayabilmek için.					
8	Başka bir dil ve kültürü öğrenmek için.					

24. D-BÖLÜMÜ

24.1. D-Bölümü sorularında,sizlerin yabancı dili öğrenme şeklinizi ölçmekteyiz!

		1	2	3	4	5
1	Almanca'yı okulda öğrendim.					
2	Almanca'yı yaşadığım çevrede öğrendim.					
3	Almanca'yı küçük yaşta öğrendim.					
4	Almanca'yı ileri yaşta (çocukluk döneminin dışında) öğrendim.					
5	Almanca konuşulan bir ailede büyüdüm.					
6	Evde farklı ama yaşadığım ülkede farklı dil konuşuluyordu.					
7	İçinde büyüdüğüm toplumun dilini, o toplumun içinde yaşayarak öğrenmek benim için avantaj oldu.					
8	Evde kendi dilimi, yaşadığım toplumda o topluma ait dili kullanmak çeşitli zorluklara neden oldu.					
9	Bir dili edinmek, bir dili öğrenmekten daha kolay ve etkilidir.					
10	İki farklı. dil, iki farklı kültürü, buda beraberinde kültürel hataları getirir.					
11	Kültürel hatalardan kurtulmak için dilini öğrendiğimiz ülkenin kültürünü de bilmeliyiz.					
12	Dili sonradan okulda veya kursta öğrenmek bir dezavantaj değildir.					

25. E-BÖLÜMÜ

25.1. E-Bölümündeki soru sizlerin yabancı dili öğrenme sürecinde yaşadığınız sıkıntılar, yanlış anlamalar veya ilginç olayları tespit edebilmek için hazırlanmıştır!

“Öğrendiğiniz dilin kültürüyle ilgili eksik bilgilerinizden doğan yanlış anlamalar veya iletişim kopukluğu yaşadınız mı? Bu konuyla ilgili yaşadığınız örnekler varsa bunları birkaç maddeyle ifade ediniz. Hangi kültürel bilgi eksikliği yanlış anlamaya veya hayal kırıklığına yol açabilir?”

AŞAĞIDAKİ SORULAR, YUKARIDAKİ SORUYU CEVAPLARKEN, SİZİN İÇİN YÖNLENDİRİCİ OLACAKTIR! LÜTFEN DİKKATLİCE OKUYUNUZ!

1. Dil ayrılığının(farkının) hangi kurallarına özellikle dikkat edilmelidir? İstisnalar, farklılıklar var mıdır?
2. Çocuklar, iki farklı dili aynı anda öğrenme durumunda sıkıntı yaşarlar mı? Mecburi dil gecikmeleri var mıdır?
3. Çocuklar sadece bir ana dile mi sahiptirler; yoksa iki ana dile de aynı anda sahip olabilirler mi?
4. Tam anlamıyla doğru şekilde iki dile de sahip olunabilir mi?
5. İki dilli olmaktan dolayı(aynı anda iki dili biliyor veya konuşuyor olmak) okulda problem yaşıyormusunuz?
6. İki dile sahip olmak, entelektüel gelişiminize ne gibi etkiler katmaktadır?
7. Çocukların uyum sıkıntıları var mıdır? Bunlar ne gibi sıkıntılardır? Bu şekilde olan tanıdıklarınız var mı?

26.ANKETİ CEVAPLAYAN KİŞİNİN BİLGİLERİ

CİNSİYET:

- a) Bayan b) Erkek

YAŞ:

KAÇINCI SINIFA GİDİYOR:

ALMANCA'YI NEREDE ÖĞRENDİ:

- a) Almanca konuşulan bir ülkede b) Kursta c) Okulda

EĞER ALMANCA'YI KURSTA ÖĞRENDİNİZ İSE;

- a) Yabancı bir ülkedeki kursta b) Türkiye'deki bir kursta

EĞER ALMANCA'YI OKULDA ÖĞRENDİNİZ İSE;

- a) Yabancı bir ülkedeki okulda b) Türkiye'deki bir okulda

ALMANCA'YI ALMANCA KONUŞULAN BİR ÜLKEDE ÖĞRENDİNİZ İSE NE KADAR KALDINIZ:

- a) 3-5 AY b) 5-12 AY c) 1-5 YIL d) 1-18 YIL

EĞER ALMANCA'YI KURSTA ÖĞRENDİNİZ İSE SÜRESİ NEDİR:

- a) 8 AY b) 1 YIL c) 2 YIL d) 3 YIL

EĞER ALMANCA'YI OKULDA ÖĞRENDİNİZ İSE SÜRESİ NEDİR:

- a) 3 YIL b) 5 YIL c) 8 YIL d) 9 YIL

ALMANCA'YI DOĞUP BÜYÜDÜĞÜNÜZ YERDE YAŞAYARAK ÖĞRENDİNİZ İSE;

- a) Doğup-büyüdüğünüz yer Almanca konuşulan bir ülkeydi
b) Doğup-büyüdüğünüz yer Türkiye idi

ALMANCA'YI BU DİLİ BİLİP KONUŞAN BİR AİLEDE ÖĞRENDİNİZ İSE;

- a) Anne ve babadan biri Alman asıllı
b) Anne ve babadan biri Almanca'yı Türk olmasına rağmen iyi konuşuyor